

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2023. június 22., csütörtök

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2023. évi XXXV. törvényhez	694
Végső előterjesztői indokolás a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás Végrehajtási Megállapodásának kihirdetéséről szóló 2023. évi XXXVI. törvényhez	696
Végső előterjesztői indokolás a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás módosításáról szóló Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2023. évi XXXVII. törvényhez	698
Végső előterjesztői indokolás a hivatásos szolgálati jogviszonnyal összefüggő, valamint a nyilvántartásokkal kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2023. évi XXXVIII. törvényhez	700
Végső előterjesztői indokolás a gazdaság versenyképességének növelése érdekében történő törvénymódosításokról szóló 2023. évi XXXIX. törvényhez	719
Végső előterjesztői indokolás az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi XL. törvényhez	757
Végső előterjesztői indokolás az innovációs és tudományos eredmények gazdasági hasznosításának elősegítése érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2023. évi XLI. törvényhez	769

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2023. évi XXXV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvény célja a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás kötelező hatályának elismeréséhez szükséges felhatalmazás megszerzése és kihirdetése.

A PCC SEE Szerződő Felek közül azokkal, amelyek tagjai az Európai Uniónak a prümi típusú adatcsere jelenleg is működik a vonatkozó tanácsi határozatok értelmében. A Megállapodásnak elsősorban az európai uniós tagsággal nem rendelkező Felek esetében van Magyarország szempontjából hozzáadott értéke.

Bűnüldözési szakmai szempontból a prümi típusú adatcsere keretében az érintett adatbázisok folyamatos online lekérdezhetősége hordozza a legnagyobb potenciált. A jogszabályok és a gyakorlat korábban sem zárta ki ilyen, a Megállapodás tárgyát képező adatok harmadik országból való igénylését, illetve harmadik országnak való átadását megkeresés esetén, azonban a prümi típusú adatcserék révén a folyamat egyrészt felgyorsul, másrészt számszerűleg jóval több esetben kerülhet sor a DNS-profilok, illetve a daktiloszkópiai adatok bizonyítékként történő felhasználására.

A prümi típusú adatcsere során a DNS-profilok és daktiloszkópiai adatok személyazonosító adatoktól elválasztott, ún. referencia-adatai a Felek adatbázisaiban a többi Fél kompetens hatóságai számára online módon, valós időben kereshetőek. A megadott azonosító jegyek alapján a számítógépes rendszer automatizált módon elvégzi a keresést, a lekérdező pedig arról kap visszaigazolást, hogy van-e találat, és ha igen, melyik nemzeti adatbázisban.

Ebben a fázisban nem személyhez kötötten zajlik a folyamat, hanem alfanumerikus kódokkal jelölt DNS-profilok, illetve a daktiloszkópiai adatok számítógépes összehasonlítása folyik. Ennek az információnak a birtokában a lekérdezést elvégzettető nyomozóhatóságon, vagy ügyészségen múlik, kér-e együttműködést, jogsegélyt a találatot jelző Felek hatóságaitól a keresésre hivatkozva. Ebből a szempontból tehát a prümi típusú lekérdezések a rendőrségi együttműködést, illetve az igazságügyi jogsegélyt megelőző, a megkeresések megfogalmazását megkönnyítő intézkedéseknek tekinthetők, amelyek nem sértik a fennálló jogi kereteket, hanem kiegészítik azokat.

A gépjárműadatok vonatkozásában – a vonatkozó prümi tanácsi határozatok rendelkezéseihez hasonlóan – nemcsak a teljes adatállománytól elválasztott referencia-adatok összehasonlítására, hanem az adatok teljeskörű online keresésére is lehetőséget teremt a Megállapodás teljes rendszám vagy a teljes alvázszám kereső általi megadása esetén, amely jelentősen megkönnyíti az együttműködő szervek munkáját, ahol külföldi gépjárművek adatait vagy üzembentartóit kell megállapítani.

Összességében a PCC SEE Felek DNS- és daktiloszkópiai adatbázisok referencia-adataival való online összehasonlítás lehetősége, illetve a gépjármű-adatbázis adatainak online elérhetősége nagymértékben egyszerűsítheti, gyorsíthatja és hatékonyabbá teheti a bűnüldözési munkát.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 7. § (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdésének b) pontja alapján az Országgyűlés adhat felhatalmazást a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére.

A törvény 1. §-a – az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés d) pontjával, illetve az Nsztv. 7. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban – a szerződéskötési eljárás e belső jogi aktusát rögzíti.

2. §

Az Nsztv. által megteremtett ún. egyszerűsített dualista-transzformációs rendszernek megfelelően a kötelező hatály elismerésére adott felhatalmazás a kihirdetéssel egy aktusba olvad össze [Nsztv. 7. § (2) bekezdés, illetve 9. § (1) bekezdés]. Mivel a Megállapodás tárgyából kifolyólag az Országgyűlés a cselekvő a belső jog síkján, a kihirdetés is törvényi formát ölt.

3. §

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdésének b) pontjában, illetve (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a törvénytervezet e szakasza és a mellékletek tartalmazzák a Megállapodás hiteles angol nyelvű szövegét és hivatalos magyar fordítását.

A Megállapodás 27 cikkből áll.

Az 1. cikk tartalmazza a Megállapodás célját, hatályát, illetve a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok vonatkozásában az együttműködés során alkalmazott legfontosabb fogalmak meghatározását.

A Megállapodás 2–4. cikkei a DNS-adatcseré vonatkozásában a nemzeti DNS-elemzési állományok létrehozásáról, a DNS-profilok automatizált kereséséről, illetve a DNS-profilok automatizált összehasonlításának részletszabályairól rendelkeznek. A Megállapodás 5–6. cikkei a daktiloszkópiai adatok nemzeti automatizált ujjnyomat-azonosító rendszer (AFIS) állományából származó referenciaadatok rendelkezésére állásáról, illetve a daktiloszkópiai adatok automatizált kereséséről, valamint a referenciaadatokkal való megfelelés megerősítéséről rendelkeznek.

A vonatkozó cikkek értelmében a PCC SEE Felei hozzáférést biztosítanak egymás számára az automatizált DNS-elemzési állományaikhoz és az automatizált daktiloszkópiai azonosítási rendszereikhez. A nemzeti DNS-elemzési állományokból és az automatizált daktiloszkópiai azonosítási rendszerekből származó adatok esetében a „találat/nincs találat” rendszer lehetővé teszi a keresést végző Fél számára, hogy – második lépésként – szükség esetén a kölcsönös segítségnyújtási eljárások révén az adott dokumentációhoz kapcsolódó konkrét személyes adatokat, illetőleg további információkat kérjen az azt kezelő Féltől. Ezen túlmenően azonban ezek az adatok csak az összehasonlított DNS-profilok vagy daktiloszkópiai adatok egyezésének megállapítására, illetőleg az adatok átvételének, átadásának dokumentálására szolgáló nyilvántartásba történő felvételre használhatók fel.

A Megállapodás 7–8. cikkei a DNS-adatok egyezése, illetve a daktiloszkópiai adatok egyezése esetén a referenciaadatokkal kapcsolatosan rendelkezésre álló személyes adatok és egyéb információk átadásáról, illetve a 3., 4., 6. és 7. cikkben szereplő információk és személyes adatok átadása céljából kijelölt nemzeti kapcsolattartó pontról rendelkeznek.

A Megállapodás 9. cikke a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált keresése körében lehetővé teszi, hogy a Felek lehetővé tegyék más Felek nemzeti kapcsolattartó pontjai számára a tulajdonosokra vagy üzemeltetőkre vonatkozó adatokhoz, illetve a gépjárművekre vonatkozó adatokhoz való hozzáférést és felhatalmazzák őket egyedi esetekben automatizált keresés végrehajtására. A keresés kizárólag teljes alvázszám vagy teljes rendszám alapján végezhető. Az adatok átadása céljából a Felek nemzeti kapcsolattartó pontot jelölnek ki, amelynek tevékenységére és hatáskörére a nemzeti jog az irányadó.

A Megállapodás 10. és 11. cikke az adatcseré keretrendszerére vonatkozó közös rendelkezéseket tartalmazza, illetve meghatározza a DNS-adatok és a daktiloszkópiai adatok cseréjére vonatkozó elveket. Az adatcseré során a Feleknek

a meglévő szabványokat kell alkalmazniuk, a vonatkozó műszaki és eljárási előírásokat a Végrehajtási Megállapodás és a Felhasználói Kézikönyvek tartalmazzák.

A Megállapodás IV. Fejezete (12–19. cikk) rendelkezik az adatvédelmi szabályokról. Az adatvédelem szintje tekintetében minden Félnek biztosítania kell legalább a 2016/680 (EU) irányelvben, valamint az Európa Tanács vonatkozó Egyezményében és ajánlásaiban megfogalmazott elveknek és szabványoknak a megfelelő szintjét. A IV. Fejezet rendelkezik továbbá a személyes adatok átadásának céljáról, az adatok tárolási idejéről, az adatvédelem és adatbiztonság biztosítása érdekében hozott technikai és szervezési intézkedésekről, az automatizált és a nem automatizált átadásra vonatkozó különleges szabályokról, a törlés feltételeiről, az adatalanyok tájékoztatáshoz és kártérítéshez fűződő jogairól.

A Megállapodás 20. cikke rendelkezik a Végrehajtási Megállapodás létrehozásáról, illetve a Felhasználói kézikönyvek tartalmáról.

A Megállapodás 21. cikke az adatcsere adminisztratív, technikai és pénzügyi értékeléséről rendelkezik.

A Megállapodás 22. cikke az Megállapodás más nemzetközi megállapodásokkal való kapcsolatát rögzíti.

A Megállapodás 23. cikke a Megállapodásból fakadó kötelezettségek teljesítéséről, a nemzeti kapcsolattartó pontok kijelölésével kapcsolatos nyilatkozatokról rendelkezik.

A 24. cikk a Megállapodás letéteményeséről rendelkezik. A tárgyalások során kialakított konszenzus alapján a Megállapodás letéteményese a Szerb Köztársaság.

A Megállapodás 25–27. cikkei rendelkeznek a Megállapodás megerősítéséről, elfogadásáról, jóváhagyásáról, a csatlakozásról, a hatálybalépésről, illetve a felmondás és a felfüggesztés eseteiről.

4. §

A jogszabály – a 2. § és a 3. § kivételével – a kihirdetését követő napon lép hatályba. A 2. § és a 3. § hatálybalépése a Megállapodás hatálybalépéséhez igazodik. [„Jelen Megállapodás a második megerősítő, elfogadó, jóváhagyó vagy csatlakozási okiratok letétbe helyezésének napját követő hatvanadik napon lép hatályba.”]

A Megállapodás hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben közzétett közleményével állapítja meg.

Végső előterjesztői indokolás a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás Végrehajtási Megállapodásának kihirdetéséről szóló 2023. évi XXXVI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvény célja a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás Végrehajtási Megállapodásának kötelező hatályának elismeréséhez szükséges felhatalmazás megszerzése és kihirdetése.

A Végrehajtási Megállapodás célja a Megállapodás végrehajtásához szükséges adminisztratív és technikai rendelkezések megállapítása. A Végrehajtási Megállapodás tartalmazza a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjével kapcsolatos legfontosabb műszaki előírásokat, a kommunikációs hálózat létrehozásának szükségességét, illetve a kapcsolódó szabványokra vonatkozó információkat, az automatizált keresés és az automatizált összehasonlítás keretében a kérelmek és a válaszok tartalmára vonatkozó követelményeket.

A Végrehajtási Megállapodás tartalmazza továbbá a költségviselés szabályait, illetve az információcseréhez szükséges további adminisztratív és technikai részletszabályoknak a Felhasználói Kézikönyvekben történő rögzítését.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 7. § (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdésének b) pontja alapján az Országgyűlés adhat felhatalmazást a Végrehajtási Megállapodás kötelező hatályának elismerésére.

A törvény 1. §-a – az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés d) pontjával, illetve az Nsztv. 7. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban – a szerződéskötési eljárás e belső jogi aktusát rögzíti.

2. §

Az Nsztv. által megteremtett ún. egyszerűsített dualista-transzformációs rendszernek megfelelően a kötelező hatály elismerésére adott felhatalmazás a kihirdetéssel egy aktusba olvad össze [Nsztv. 7. § (2) bekezdés, illetve 9. § (1) bekezdés]. Mivel a Végrehajtási Megállapodás tárgyából kifolyólag az Országgyűlés a cselekvő a belső jog síkján, a kihirdetés is törvényi formát ölt.

3. §

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdésének b) pontjában, illetve a (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a törvénytervezet e szakasza és a mellékletek tartalmazzák a Végrehajtási Megállapodás hiteles angol nyelvű szövegét és hivatalos magyar fordítását.

A Végrehajtási Megállapodás 16 cikkből áll.

Az 1. cikk rendelkezik a célról, amely értelmében a Végrehajtási Megállapodás célja a Megállapodás végrehajtásához szükséges adminisztratív és technikai rendelkezések megállapítása.

A 2. cikk szerint a Végrehajtási Megállapodás alkalmazásában a Megállapodás 1. cikke szerinti fogalom meghatározások alkalmazandók.

A 3–4. cikkek rendelkeznek a Megállapodás végrehajtása érdekében meghatározott műszaki előírásokról, a kommunikációs hálózatokról, illetve a technikai előírásokról, amelyeket Felhasználói Kézikönyvekben szükséges rögzíteni.

A Végrehajtási Megállapodás 5. cikke rendelkezik a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok cseréjének megvalósításáról, illetve a műszaki hiba esetén szükséges tájékoztatási kötelezettségről.

A Végrehajtási Megállapodás 6–8. cikke rendelkezik a DNS-adatok cseréjére vonatkozó elvekről, az automatizált összehasonlításra vonatkozó kérelmek és válaszok tartalmáról, illetve a nem azonosított vagy referencia DNS-profilok automatizált keresésével kapcsolatos továbbítási eljárásokról.

A Végrehajtási Megállapodás 9–11. cikke rendelkezik a daktiloszkópiai adatok cseréjére vonatkozó elvekről, a daktiloszkópiai adatokra vonatkozó keresési kapacitásokról, illetve a daktiloszkópiai adatokkal kapcsolatos kérelmek és válaszok szabályairól.

A Végrehajtási Megállapodás 12. cikke rendelkezik a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált keresésének elveiről, illetve az EUCARIS rendszeren keresztül cserélt információk továbbításáról.

A 13. cikk rendelkezik arról, hogy minden Félnek magának kell viselnie a Végrehajtási Megállapodás alkalmazása kapcsán felmerülő költségeket.

A Végrehajtási Megállapodás 14. cikke rendelkezik a Felhasználói Kézikönyvekről, amelyek az információcseréhez szükséges további adminisztratív és technikai információkat tartalmazzák.

A Végrehajtási Megállapodás 15. cikke rendelkezik arról, hogy minden Félnek tájékoztatnia kell a letéteményest a Megállapodás 17. cikkében szereplő független adatvédelmi hatóságokról.

A Végrehajtási Megállapodás 16. cikke a hatályba lépéssel, a megszűnéssel, a módosítással, a csatlakozással kapcsolatos záró rendelkezéseket tartalmazza.

4. §

A javaslatnak megfelelő jogszabály – a 2. § és a 3. § kivételével – a kihirdetését követő napon lép hatályba. A 2. § és a 3. § hatálybalépése a Megállapodás hatálybalépéséhez igazodik. A Megállapodás hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben közzétett közleményével állapítja meg.

Végső előterjesztői indokolás

a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás módosításáról szóló Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2023. évi XXXVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényjavaslat célja a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás módosításáról szóló Jegyzőkönyv kötelező hatályának elismeréséhez szükséges felhatalmazás megszerzése és kihirdetése.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 7. § (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdésének b) pontja alapján az Országgyűlés adhat felhatalmazást a Jegyzőkönyv kötelező hatályának elismerésére.

A törvényjavaslat 1. §-a – az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés d) pontjával, illetve az Nsztv. 7. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban – a szerződéskötési eljárás e belső jogi aktusát rögzíti.

2. §

Az Nsztv. által megteremtett ún. egyszerűsített dualista-transzformációs rendszernek megfelelően a kötelező hatály elismerésére adott felhatalmazás a kihirdetéssel egy aktusba olvad össze [Nsztv. 7. § (2) bekezdés, illetve 9. § (1) bekezdés]. Mivel a Jegyzőkönyv tárgyából kifolyólag az Országgyűlés a cselekvő a belső jog síkján, a kihirdetés is törvényi formát ölt.

3. §

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdésének b) pontjában, illetve a (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a törvénytervezet e szakasza és a mellékletek tartalmazzák a Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövegét és hivatalos magyar fordítását.

A Jegyzőkönyv 4 cikkből áll.

Az 1. cikk biztosítja az adatvédelmi rendelkezéseknek a jelenlegi uniós adatvédelmi rendszernek való megfelelés érdekében történő aktualizálását.

A 2. cikk rendelkezik az uniós jog elsőbbségéről.

A 3–4. cikkek rendelkeznek a Jegyzőkönyv PCC SEE Felek általi aláírásáról, valamint a hatálybalépésről, megszűnéséről.

A Felek különböző időpontokban írták alá a Jegyzőkönyvet, Magyarország 2021. november 30-án, Szkopjében.

4. §

A törvényjavaslatnak megfelelő jogszabály – a 2. § és a 3. § kivételével – a kihirdetését követő napon lép hatályba. A 2. § és a 3. § hatálybalépése a Jegyzőkönyv hatálybalépéséhez igazodik. („Jelen Jegyzőkönyv az aláírásának időpontjában a Megállapodásban részes valamennyi Fél általi megerősítést, elfogadást vagy jóváhagyást követően a legutolsó megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okmány letétbe helyezésének időpontját követő hatvanadik napon lép hatályba.”) A Jegyzőkönyv hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben közzétett egyedi közleményével állapítja meg. A Megállapodás egységes szerkezetbe foglalt szövegének közzétételéről a rendészetért felelős miniszter gondoskodik.

Végső előterjesztői indokolás a hivatásos szolgálati jogviszonnyal összefüggő, valamint a nyilvántartásokkal kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2023. évi XXXVIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján kerül közzétételre.

A javaslat célja egyrészt a harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való beutazásának és tartózkodásának feltételeiről és a 2009/50/EK tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezésétől szóló, 2021. október 20-i (EU) 2021/1883 európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásához szükséges szabályok megalkotása.

A javaslat célja másrészt a migrációs tárgyú törvények gyakorlati alkalmazása során felmerült jogalkalmazói igények kezelése is.

A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) módosítása kitér a rendvédelmi ágazatban foglalkoztatott egészségügyi szakdolgozók illetményemelés biztosítására, a szülői szabadsággal, a rendvédelmi alkalmazotti bértábla garantált bérminimummal összefüggő pontosítására, valamint a szerződéses határvadász jogviszonyra vonatkozó társadalombiztosítási szabályok technikai jellegű pontosítására. A Hszt. jelen módosításával a vezetői besorolású szolgálati beosztások esetében a hivatásos pótlék mértékére vonatkozó rendelkezés szabályozási szintje miniszteri rendeleti szintről törvényi szintre emelkedik.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) módosítása azt a célt kívánja elérni, hogy a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból teljesített adatszolgáltatási formák száma csökkenjen és az adatszolgáltatások a megfelelő jogi környezetben valósulhassanak meg.

A módosítás alapján a csoportos (rendszeres) adatszolgáltatások kivezetésre kerülnek. A jövőben minden adatszolgáltatáshoz kérelem lesz szükséges, a kérelemről a nyilvántartó hatóság dönt. A módosítás elősegíti az adatvédelmi szabályok következetes érvényesülését, továbbá egyszerűbbé teszi az ellenőrzést is.

Az Nytv. értelmező rendelkezései kiegészítésre kerülnek. Egyrészt pontosításra kerül a csoportos adatszolgáltatás fogalma (ami nem azonos a kivezetésre kerülő csoportos (rendszeres) adatszolgáltatással), valamint meghatározásra kerül a rendszeres és a statisztikai adatszolgáltatás fogalma is, mely jogintézményeket az Nytv. már korábban is ismert, de értelmezésük eddig hiányzott.

Pontosításra kerülnek továbbá a statisztikai adatszolgáltatás szabályai is, amely alapján egyértelművé válik, hogy a nyilvántartás szervei a nyilvántartott adatokat – az Nytv. 2. § (5) bekezdésében foglalt feltételekkel – statisztikai célból felhasználhatják, és azokat nyilvánosságra hozhatják, valamint e célból szolgáltatathatják.

A személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény módosításával a jövőben a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás személyi azonosító alkalmazásával rendszeres adatszolgáltatást teljesít az idegenrendészeti hatóságnak a bevándorolt és a letelepedett polgár mellett a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy adatváltozásairól is. Ez alól kivételt képez a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy családi állapota, mert azt a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás nem tartja nyilván.

A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) módosítása kiegészíti a csoportos adatszolgáltatás fogalmát aszerint, hogy a csoport képzésének alapjai lehetnek külön jogszabályban meghatározott szempontok.

Ezen túl a módosítás bevezeti a rendszeres adatszolgáltatás fogalmát, amely más jogszabályokban már szabályozott, ott meghatározott adattartalmú és időközönként teljesítendő adatszolgáltatásoknak biztosítja a Kknyt-ben is a megfelelő jogi alapját. Továbbá az adatkérők által fizetendő díjakra utaló rendelkezések is

pontosításra kerültek. A módosítás a közterület-felügyelet közúti közlekedési nyilvántartásból való adatlekérdezési szabályait is pontosítja.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Kftv.) módosításának a célja közfoglalkoztatás egyes intézményeinek a megváltozott munkaerő-piaci környezethez történő igazítása. A munkaerő-piaci és egészségügyi szolgáltatásokat érintő módosítás egyszerűsíti a járási hivatalok által történő nyilvántartást, ezáltal a mérés és a visszakövethetőség életszerűbb.

A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő start szociális szövetkezetek elválasztása a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (a továbbiakban: szövetkezeti törvény) által meghatározott szociális szövetkezetektől egyszerűsíti a start szociális szövetkezetek létrehozását és tevékenységét. A módosítás pozitív hatása a haszonkölcsön szerződés feltételeinek enyhítésével az, hogy több beszerzett eszköz kerülhet át a szociális szövetkezetekhez állami felügyelet mellett, továbbá a feltételek enyhítésével, könnyebbé válik a szociális szövetkezetek alapítása.

A Javaslat a szövetkezeti törvény rendelkezéseivel történő koherencia megteremtését szolgáló további rendelkezéseket is tartalmaz.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §, 15. §, 30–31. §, 79–80. §, 106. §

E rendelkezések jogharmonizációs klauzulák módosítását tartalmazzák, tekintettel arra, hogy a harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való beutazásának és tartózkodásának feltételeiről szóló irányelv a korábbi irányelvet hatályon kívül helyezi. Az adott törvények érdemi szabályozása a személyi kör tekintetében nem változik.

2–3. §, 13. §

Az Nytv. 5. §-a meghatározza az adatszolgáltatás, valamint az egyedi és a csoportos adatszolgáltatás fogalmát, azonban a statisztikai és rendszeres adatszolgáltatás fogalmát nem. A módosítás ezt a hiányt pótolja. Ennek értelmében a rendszeres adatszolgáltatás alatt a polgároknak a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvényben (a továbbiakban: Szaztv.), valamint más törvényben meghatározott adatainak ismétlődő közlését kell érteni.

Továbbá a módosítással lehetővé válik, hogy a személyazonosító igazolvány adatainak, valamint az érintett lakcímének ellenőrzése, az érintett személy azonosítása céljából a járási hivatal a szakrendszerekben rendelkezésre álló adatok alapján adatszolgáltatást végezzen a polgár személyazonosító igazolványának adattartalma, érvényessége és a lakcíme tekintetében a törvényben szereplő feltételek és korlátok között. A nyilvántartást kezelő szerv a jövőben egyedi és csoportos adatszolgáltatás keretében, valamint a közvetlen (online) hozzáféréssel rendelkezők esetén végzi e feladatot.

4. §

A módosítás célja, hogy a nyilvántartásból rendszeres vagy közvetlen hozzáféréssel történő adatszolgáltatást igénybevevő szervezet vagy személy valós adatai rendelkezésére álljanak a nyilvántartást kezelő szervnek, mint az adatszolgáltatást engedélyező szervnek az adatszolgáltatás jogszabályszerűségének megállapításához.

5. §

Az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme, valamint az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzése és a kondicionalitási eljárás eredményes lezárása érdekében, az Európai Bizottság kérésére létrehozásra került a Belső Ellenőrzési és Integritás Igazgatóság (a továbbiakban: Igazgatóság). Az Igazgatóság az európai uniós források felhasználásának ellenőrzésével kapcsolatosan – az európai uniós költségvetés végrehajtásában részt vevő nemzeti hatóságok tekintetében – az összeférhetlenségi nyilatkozatokat és érdekeltségi nyilatkozatokat rendszeresen, mintavételes eljárással, valamint hatósági nyilvántartások és nyilvánosan elérhető információk, valamint megkeresés útján megismerhető adatok alapján ellenőrzi.

A törvénymódosítás lehetővé teszi, hogy az Igazgatóság a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény szerinti nyilvántartásból adatokat vegyen át törvényben meghatározott feladatai ellátásához, amely hozzájárulna az összeférhetlenségi esetek hatékonyabb feltárásához, továbbá az Európai Unió pénzügyi érdekeinek eredményes védelméhez.

A módosítás biztosítja továbbá, hogy az állami horgász okmányt kibocsátó Magyar Országos Horgász Szövetség által vezetett nyilvántartás a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban szereplő hiteles természetes személyazonosító és állampolgársági adatoknak megfelelő adatokat tartalmazzon.

6. §, 11. §

Az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2022. évi LX. törvény alapján 2023. január 1. napjától a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló törvény szerinti büntetés-végrehajtási intézetnél nincs lehetőség állandó személyazonosító igazolvány iránti kérelem előterjesztésére. Erre tekintettel a büntetés-végrehajtási intézet személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból és a vezetői engedély nyilvántartásból állandó személyazonosító igazolvány kiadására vonatkozó meglévő adatszolgáltatási felhatalmazásának hatályon kívül helyezése szükséges.

7-8. §

Az Nytv. módosítása a Központi Jogosultságkezelő Rendszerhez kapcsolódó az arcképelemzési nyilvántartásról és az arcképelemző rendszerről szóló 2015. évi CLXXXVIII. törvény szerinti jogosultság nyilvántartáshoz szükséges, továbbá az arcképelemzési nyilvántartás 1:1 arányú összehasonlításai során használt Központi Kormányzati Szolgáltatás Busz (KKSZB) lekérdezései miatt szükséges megadni az összes igénybevételre jogosult szervnek az Nytv.-ben a felhatalmazást. A korábban kidolgozott és elfogadott adatkezelési szabályokban a tervezet változtatást nem eredményez. Az arcképprofil nyilvántartás hozzáférésehez feljogosított személyek köre nem változik.

9. §

Az egészségügyi intézet részére a születés bejelentése érdekében átadásra kerülő adatok köre jelenleg tartalmazza a kiállító hatóság és az érvényességi idő adatot is. A változásra azért van szükség, mert a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás nem fogja nyilvántartani a kiállító hatóságot és az érvényességi időt az útlevelel és a vezetői engedély esetén. Erre figyelemmel került be a szövegbe az érvényesség és érvénytelenség ténye adat.

10. §

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítását a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében megvalósuló, az önellátásra korlátozottan képes emberek biztonságát és életvédelmét szolgáló digitalizációs program (a továbbiakban: Program) megvalósításához szükséges adatkezelési szabályok biztosítása és az adatkezelési szabályok általános érvényű, a Program végrehajtására kijelölt szervezet, vagy szervezetek (jogi személyek) általi kötelező alkalmazása indokolja.

12. §, 14. §

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítását a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében megvalósuló, az önellátásra korlátozottan képes emberek biztonságát és életvédelmét szolgáló digitalizációs program (a továbbiakban: Program) megvalósításához szükséges adatkezelési szabályok biztosítása és az adatkezelési szabályok általános érvényű, a Program végrehajtására kijelölt szervezet, vagy szervezetek (jogi személyek) általi kötelező alkalmazása indokolja.

A módosítás alapján a nyilvántartást kezelő szerv átadja a Kormány által a Program megvalósítására kijelölt jogi személy részére, a Programban biztosított szolgáltatás nyújtásának, a Program igénybevételére jogosult célcsoport tagjainak bevonása és a kapcsolattartás érdekében, a Program időtartama alatt minden év december 15. napjáig azon Magyarországon élő magyar állampolgárságú személyek természetes személyazonosító adatait,

érvényes lakcímadatait, valamint külföldön történő letelepedésére vonatkozó adatokat, akik a tárgyévét követő év december 31-éig betöltik a 65. életévüket, valamint azon személyek elhalálozásának tényére és idejére vonatkozó adatokat, akiknek az adatai korábban átadásra kerültek. A módosítás kiegészíti az adatszolgáltatásért fizetendő igazgatási díj alól mentesülő szervek körét is a Kormány által a Program megvalósítására kijelölt jogi személlyel.

A módosítás lehetőséget biztosít a Kormány számára, hogy az általa a Program megvalósítására bevonnai kívánt jogi személyt vagy jogi személyeket kevesebb adminisztrációs feladat terhelje.

Az egyes egészségügyi, egészségbiztosítási és gyógyszerészeti tárgyú törvények módosításáról 2023. évi XIX. törvény meghatározta azokat a keretszabályokat, hogy halottvizsgálatot – meghatározott körben – mentőtiszt is végezhesen. Annak érdekében, hogy a mentőtiszt teljes körűen elláthassa ezt a feladatot, szükséges annak biztosítása, hogy az elhunyt személy azonosítása érdekében a törvényben meghatározott adatokat igényelhesen.

A módosítás lehetővé teszi továbbá, hogy a közfeladatot ellátó Magyar Országos Horgász Szövetség díjmentesen legyen jogosult a nyilvántartása vezetéséhez szükséges adatok igénylésére.

Szövegpontosító módosítást tartalmaz.

16. §

A Hszt.-ben biztosított előzetes véleményalkotási eljárás rendelkezéseinek megfelelően az Rtv. pontosító rendelkezése.

17. §, 84. §, 90. §, 96. §

Az Rtv. és a Hszt. előterjesztés szerinti módosítása nem hoz létre új ellenőrzési rezsimet, mindössze a jelenleg is meglévő lehetőségek igénybe vételének céljait bővíti jogilag jól behatárolható körben. A módosítás lényege céljainak szűk körű bővítése. Az előzetes véleményalkotási eljárásra jelenleg két esetben van lehetőség a Hszt. alapján, így a vezetővé kinevezést és a rendfokozatban történő soron kívüli előléptetést megelőzően, a módosítást ezt bővíti az alábbi két esetkörrel:

1. a hivatásos állomány tagja részére a Hszt. 179. § (1) bekezdés i) pontja alapján adható elismerést [a Hszt. 179. § (1) bekezdés g) pontja szerinti esetben, így az eggyel magasabb rendfokozatba történő soron kívüli előléptetést megelőzően most is biztosított az előzetes véleményalkotási eljárás lehetősége], valamint
2. a miniszter által vezetett minisztériumba vagy a miniszter által irányított szervhez vezetői besorolási osztályba tartozó szolgálati beosztásba vezénylést megelőzően.

Az előzetes véleményalkotási eljárás lehetőségének megteremtése az elismerésben részesítést megelőző döntés kapcsán rendszertanilag nem idegen, hiszen a Hszt.-ben a rendfokozatban való soron kívüli előléptetést (mely esetén most is helye van előzetes véleményalkotási eljárásnak) is elismerésként szabályozza. Ahogyan a rendfokozatban való soron kívüli előléptetés vagy a vezetővé kinevezés is egyfajta elismerése a szolgálati érdemeknek és a teljesítménynek, úgy az egyéb elismerésekkel ugyanezt fejezi ki a munkáltató. Az előzetes véleményalkotási eljárás a Hszt. keretében nem jelent mást, mint hogy az NVSZ ennek keretében a személyügyi alapnyilvántartásba és az annak alapjául szolgáló iratokba betekinthet, így az arányos eszköz az elismerések módosítás szerinti körét illetően, ahogyan a miniszter által vezetett minisztériumba vagy a miniszter által irányított szervhez vezetői besorolási osztályba tartozó szolgálati beosztásba vezénylés kapcsán is igazolható azáltal, hogy nem valamennyi vezényléshez, hanem csak a vezetői besorolási osztályba tartozó szolgálati beosztásba vezényléshez kapcsolódhat és az NVSZ alapvető rendeltetésére figyelemmel csak a Belügyminisztériumba, illetve a belügyminiszter által irányított szervek esetén.

A módosítás egyúttal kiegészíti az előzetes véleményalkotási eljárás kezdeményezésére jogosultak körét is, hiszen a vezénylés esetén a vezénylés helye szerinti szerv munkáltatói jogkört gyakorló vezetője részére indokolt a kezdeményezés lehetőségét biztosítani.

18. §

A módosítás a hatályos szövegben szereplő hivatkozás helyesbítését végzi el.

19. §

A jövőben a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás személyi azonosító alkalmazásával rendszeres adatszolgáltatást teljesít az idegenrendészeti hatóságnak a bevándorolt és a letelepedett polgár mellett a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy adatváltozásairól is. Ez alól kivételt képez a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy családi állapota, mert azt a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás nem tartja nyilván.

Az ingatlan-nyilvántartásra vonatkozó, az egyes kulturális tárgyú és egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVIII. törvény által megállapított I) pont jogrendszerből történő kiiktatása szükséges, mert a 2023. február 1. napjától hatályos bekezdés kettő I) pontot tartalmaz. Továbbá az egyik I) pont szerinti szabályozási tartalom 2024. február 1-jén egy másik már elfogadott törvényi módosítás alapján külön o) pontként kerül majd szabályozásra a 37. §-ban.

20. §

Technikai pontosítás.

21.–22. §

Adatkezelési cél pontosítása az egészségügyi ellátás hatékonyabb monitorozása érdekében.

A módosítás ezen adatkezelési célhoz kapcsolódóan rendelkezik a Nemzeti Humán Reprodukciós Regiszter létrehozása érdekében szükséges szabályokról. A Nemzeti Humán Reprodukciós Regiszter célja a meddőségkezelési eljárások szerepének, eredményének és társadalmi hatásának hosszútávú követése. A regiszter nemcsak azt gyűjtené, hogy az elindított stimulációs kezelésekből hány gyermek születik, hanem segítségével nyomon tudják majd követni a gyermekek esetleges betegségeit, a veleszületett rendellenességeket, és a hosszú távú egészségüket is. Az eredményességgel és mellékhatásokkal kapcsolatos információk segítséget nyújtanak a reprodukciós eljárásokban érintettek kezeléssel kapcsolatos felelős döntéseik meghozatalában, továbbá a szakemberek a regiszterben gyűjtött információk birtokában optimális, a leghatékonyabb és a legeredményesebb kezelést képesek nyújtani. A regiszterben tárolt információk a döntéshozók számára is lényegesek az ellátási irányvonalak meghatározásában, valamint ezek alapján megbízható, adat alapú stratégiákat lehet kidolgozni. Az asszisztált reprodukciós eljárásokra vonatkozó adatgyűjtési és elemzési feladatok ellátása érdekében létrehozandó regiszter működése során elengedhetetlen az adatok TAJ-alapú kezelése. Cél a gyermek, az anya és az apa TAJ-számának – ideiglenes jellegű – összekapcsolása, ezáltal is könnyebben nyomon lehetne követni az eljárások eredményességét. Az adatok összekapcsolása révén elemezhetővé válnak az egyes megbetegedések előfordulása a meddőségkezelési eljárások során: megállapíthatóvá válik, mely betegségek milyen hajlammal adhatóak át, hogyan fordulhatnak elő a következő generációkban. Az elemzés során a személyes adatok védelme arányosan megvalósul: az adatok alapvetően álnevesítve kerülnek tárolásra, azok visszafejtése, összekapcsolása mindig a nyilvántartási esemény során történik meg, ideiglenesen (az adatok felfedési ideje pár óra), annak érdekében, hogy az álnevesítés során az érintett esemény rögzítésre kerülhessen [pl. az apa megbetegedését követően rögzítésre kerüljön a meddőségkezelési eljárásban született, álnevesítve tárolt adatú gyermeknél is, hogy az ő (álnevesítetten tárolt) apja az indikációs betegségben szenved]. Ezt követően az adatok ismét álnevesítésre kerülnek. Kihangsúlyozandó, hogy az adatokat kizárólag a regisztert vezető szerv vezeti, abból adatszolgáltatás még az érintett számára sem biztosítható, így garantálva a kezelt különleges adatok védelmét.

23.–25. §

A módosítás – a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) módosított 18. §-ához kapcsolódva – a magánszolgáltatók hibás ellátásából eredő egészségbiztosítási ellátás költségének megtérítése céljából tartalmaz javaslatot. A magán és az állami fenntartású intézmények szakellátásai elkülönítése megerősítése érdekében felmerült annak szabályozási igénye, hogy akit magánellátásban helytelenül kezelnek, és emiatt ezt követően állami ellátásban kell kezelni, úgy az állami ellátás ne legyen az Egészségbiztosítási Alapból finanszírozható, hanem azt a felelős magánszolgáltató köteles legyen az Egészségbiztosítási Alap számára utólag megtéríteni. Az Ebtv. szabályrendszerében a megtérítési igény nem új intézmény. A társadalombiztosítás, mint a kötelező biztosítás önálló formája a biztosítás fogalmi körébe tartozik. Ez a jogi indoka annak, hogy ha a társadalombiztosítás – így az egészségbiztosítási szerv is – szolgáltatást nyújtott, később annak költségének megtérítése érdekében regressz igénnyel léphessen fel a felelős személlyel szemben.

A módosítás – az Ebtv. 18. §-ához kapcsolódva – a magánszolgáltatók hibás ellátásából eredő egészségbiztosítási ellátás költségének megtérítése céljából az Ebtv. 68. § szerinti megtérítési igény objektív felelősségének jogalapját teremti meg. Az igényérvényesítés az Ebtv. 68. § szerinti megtérítési eljárás során, annak a eseteként történik, azzal, hogy a magánszolgáltató felelőssége, tehát az igényérvényesítés jogalapja a bíróság jogerős ítélete, illetve a hatóság végleges határozata alapján, objektív felelősségi alakzattal, kármegosztás nélkül meghatározott. Az Ebtv. 83. §-ának tervezett (2n) bekezdése fentiekhez kapcsolódóan a Kormány részére tartalmaz felhatalmazást, a részletes szabályok megalkotása céljából.

A törvény technikai módosítása a jogszabályszerkesztési előírásoknak való megfelelést szolgálja.

26–29. §

A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény módosítása egyrészt felhatalmazást kínál a fegyveres biztonsági őrök fegyver viselésére való alkalmasságát megalapozó – a jogszabályból jelenleg hiányzó – követelmények, valamint az erre irányuló vizsgálati eljárás rendeleti úton történő szabályozására, másrészt megteremti annak törvényi kereteit, hogy a rendészetért felelős miniszter, a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter, illetve a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által irányított rendvédelmi szerveknél működő fegyveres biztonsági őrseg tagjaira nézve a miniszteri rendeleti szintű szabályanyag az általánoshoz képest szigorúbb egészségi és pszichikai alkalmassági követelményeket írjon elő, továbbá megállapítsa az egészségi és pszichikai alkalmasság vizsgálatának, valamint az egészségi és pszichikai alkalmasság visszaállítást célzó intézkedések rendjét.

E törvénymódosítások az Európai Unió joga által felölelt szabályozási tárgykört nem érintenek, ezért előzetes bejelentési vagy egyéb véleményezési kötelezettség az uniós intézmények, illetve a tagállamok felé nem áll fenn.

32. §

Az egyes jogszabályok által előírt rendszeres adatszolgáltatás törvényi szintű fogalmának meghatározása.

33. §

Technikai pontosító módosítás, ami egy szükséges rendelkezés visszaemelését szolgálja, amely szabályra a jogalkotói szándék szerint továbbra is szükség van, ugyanis a módosítás a már működő adatkapcsolat szabályozását pontosítja.

A közlekedési igazgatási hatóság a Kknyt. 19. (1) bekezdésének b) pontja alapján jogosult a feladatainak ellátásához szükséges adatok megismerésére, azonban szükséges a járműnyilvántartás származás-ellenőrzési és eredetiségvizsgálati nyilvántartással való adatkapcsolatához hasonlóan meghatározni az adatkapcsolat módját. Az ügyintézési folyamat egyszerűsítése érdekében az ideiglenes rendszám táblák nyilvántartásának szakrendszere informatikai adatkapcsolat útján fér hozzá az ideiglenes rendszám táblák kiadásához szükséges – 9. § (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott – információkhoz.

34. §, 36. §

A c) pont vonatkozásában kiegészítés szükséges, tekintettel a Kknyt. 2. § 8a. pontjában vezetett új jogintézményre.

A d) pontban rögzített módosítás a Kknyt. 19. § (1) bekezdés o) pontjában történt szövegpontosítás következménye, továbbá biztosítja a KSH-ra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel való összhang megteremtését.

35. §

2023. január 1. napjától a jármű vezetője nem köteles magánál tartani a vezetői engedélyt. Annak érdekében, hogy a közterület-felügyelet el tudjon járni a szabálysértő járművezetővel szemben, szükséges a járművezető, természetes személyazonosító adatának, valamint az engedély típusára, okmányazonosító jelére, kiadási, érvényességi idejére, kategóriájára, cseréjére, visszavonására, vagy bevonására vonatkozó adatok ismerete.

Ezért a módosítás megteremti a jogalapot arra, hogy a közterület-felügyeletnek a közúti közlekedéssel összefüggő feladataik ellátása céljából az engedély nyilvántartásból is lehetőségük legyen adatszolgáltatást

igényelni. Ez a jogalap lehetővé teszi, hogy amennyiben ilyen irányú adatkérés érkezik, az teljesíthető, engedélyezhető legyen.

Továbbá a § pontosítja, hogy a KSH-nak a feladat megszűnésekor törölnie kell a jogszabályban meghatározott feladatai ellátásához korábban átadott adatokat.

37. §

A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény módosításának célja a magyar szabályozás megfeleltethetősége a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodásban, annak Végrehajtási Megállapodásában, valamint a módosításáról szóló Jegyzőkönyvben található szabályoknak.

A módosítás összefügg a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló törvényjavaslattal, a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás Végrehajtási Megállapodásának kihirdetéséről szóló törvényjavaslattal, továbbá a Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény Felei között létrejött, a DNS-adatok, a daktiloszkópiai adatok és a gépjármű-nyilvántartási adatok automatizált cseréjéről szóló Megállapodás módosításáról szóló Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló törvényjavaslattal.

38. §

Az a) pont vonatkozásában a csoportos adatszolgáltatás fogalmának pontosítása szükséges.

A b) pont tekintetében módosítás szükséges a Szaztv. 32.§, valamint 36.§ 2022. december 3-tól hatályos átszámozása okán.

A c) pontban rögzített szövegpontosítás egyértelművé teszi, hogy a csoportos adatszolgáltatásért fizetendő díjról kizárólag a jogszabály, azaz a közúti közlekedési nyilvántartásból teljesített adatszolgáltatás díjáról szóló 54/1999. (XII. 25.) BM rendelet rendelkezik.

39–42. §

A harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való beutazásának és tartózkodásának feltételeiről és a 2009/50/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. október 20-i (EU) 2021/1883 európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseinek megfelelően a Magyarország által kiállított Kék kártya birtokosa mellett a valamely tagállam által kiállított engedéllyel (EU Kék Kártyával) rendelkező harmadik országbeli állampolgár is a tagállam állampolgárával azonos megítélés alá esik.

43. §, 74. §, 81. §, 83. §

A vadászati tárgyú előírások ez ideig nem tették lehetővé a tizennyolcadik életévüket be nem töltött személyek vadászati tevékenységben történő jogszerű részvételét, aminek megfelelően a fegyverjogszabályokból is hiányoztak a kiskorúak ilyen célból történő lőfegyverbirtoklását, illetve lőfegyverhasználatát biztosító rendelkezések. A szóban forgó ágazat nemzetgazdasági szempontból sem elhanyagolható jelentőségéhez mérten ugyanakkor elérkezett az idő a vadászat lehetőségének tizenhatodik életévüket betöltött kiskorúak előtt történő megnyitásához, amivel egyidejűleg az e célt szolgáló fegyverjogi rendszabályok jogszabályba iktatásáról is gondoskodni kell. A vadászati tevékenység lehetőségét a módosuló törvényi szabályozás mindazonáltal csupán a szükséges biztonsági feltételnek megfelelő jelentkezők számára kívánja megnyitni, amely feltételek fegyverjogi szempontból

1. egyrészt a fegyverhasználathoz megkövetelt elméleti és jártassági követelmények teljesítését,
2. másrészt a cselekvőképzetlenség, illetve a cselekvőképességet korlátozó gondnokság hiányát,
3. harmadrészt továbbá a fegyvertörvényben meghatározott egyes hatósági engedélyek megszerzését kizáró előéleti korlátozások hiányát

jelentik. E feltételek fennállását a kiskorú számára – a törvényes képviselő jóváhagyásával előterjeszhető kérelem alapján – a rendőrség igazolja. A sportlőfegyver tartására feljogosított kiskorúak esetében a feltételek fennállását külön hatósági vizsgálat nélkül is igazoltnak kell tekinteni, hiszen az ilyen kérelmezők esetében a jogszabályi

követelményeknek való folyamatos megfelelés a lőfegyvertartási engedély megléte és érvényessége folytán már eleve biztosított. Az igazolást a rendőrség az az Országos Magyar Vadászkamarának juttatja el. A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény ezzel párhuzamosan – más törvényjavaslat keretében történő – módosítása biztosítja, hogy a vadászjegy az igazolás jogosultja számára is kiállítható legyen. Ily módon csupán egyetlen okmány – a vadászjegy – birtokában kell lenni a jogosultság gyakorlásához, egyéb külön engedélyre nincs szükség. A rendőrség évente hivatalból köteles vizsgálni a cselekvőképтелenség, illetve a cselekvőképességet korlátozó gondnokság, valamint az előírt életkori korlátozások hiányára vonatkozó törvényi követelményeknek való egyéni megfelelést. Ha ez negatív eredményre vezet, erről a vadászati hatóságot, valamint az Országos Magyar Vadászkamarát haladéktalanul tájékoztatnia kell. A törvénymódosítás továbbá az érintett személyek egyes személyes adataira kiterjedő hatósági adatkezelés, valamint a szükséges adatokat rögzítő nyilvántartásokhoz történő hozzáférés jogalapját is megteremti a rendőrség számára

- a bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény,
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény, valamint
- a gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény

egyidejű módosítása által. A törvénymódosítás nem eredményezik a fegyverek megszerzésére és tartására nézve irányadó nemzeti szabályozás megváltozását, ezért nem tartoznak a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 2012. március 24-i (EU) 2021/555 európai parlamenti és tanácsi irányelv 22. cikk (4) bekezdése által előírt tájékoztatási kötelezettség körébe, amely törvénymódosítások kapcsán továbbá más nemzetközi jogforrásban előírt egyeztetési kötelezettség sem terheli a jogalkotót.

44. §

A hatályos szabályozás alapján a 25 ezer eladott jegy feletti tömegrendezvény esetén a szervező köteles személyes adatokat rögzíteni a látogatókról. A javasolt módosítás e főszabály hatálya alól kivételt képez a zeneszolgáltatást nyújtó események meghatározott körében.

45. §, 60. §

A módosítás jogalapot teremt arra, hogy az idegenrendészeti hatóság haladéktalanul megtehesse a szükséges intézkedéseket (a külföldre utazási korlátozás törlése és a visszatartott úti okmány visszaadása) abban az esetben is, ha azt észleli, hogy a külföldre utazási korlátozás feloldásához szükséges értesítés elmaradt.

46. §, 49. §, 70. §

A harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való beutazásának és tartózkodásának feltételeiről és a 2009/50/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. október 20-i (EU) 2021/1883 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: EU Kék Kártya irányelv) preambuluma (16) bekezdése szerint lehetővé kell tenni a nemzetközi védelemben részesülő, magas szintű képzettséggel rendelkező személyek számára, hogy EU Kék Kártya iránti kérelmet nyújtsanak be a számukra nemzetközi védelmet nyújtó tagállamtól eltérő tagállamban, továbbá ezek a személyek jogosultak EU Kék Kártya iránti kérelmet benyújtani a számukra nemzetközi védelmet nyújtó tagállamban is.

Az EU Kék Kártya irányelv 9. cikk (4) és (5) bekezdése a fentieknek megfelelően konkrétan meghatározza, hogy a nemzetközi védelemben részesített harmadik országbeli állampolgár számára adott EU Kék Kártya „Megjegyzések” rovatában fel kell tüntetni a nemzetközi védelmet nyújtó tagállam nevét, a nemzetközi védelem megadásának időpontját, és a nemzetközi védelem tényét is.

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) és a menedéjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) szabályai szerint azonban Magyarországon a külföldi egy jogcímen tartózkodhat, ezért a módosítás célja, hogy az EU Kék Kártya irányelvnek való megfelelés biztosítása érdekében e körben kivételt határozzon meg.

A javaslat szerint abban az esetben, ha a magyar menekültügyi hatóság által menekültként vagy oltalmazottként elismert harmadik országbeli állampolgár EU Kék Kártyát kap, a nemzetközi védelemhez kapcsolódó jogcímen

kapott személyazonosító igazolványa visszavonása iránt intézkedik a menekültügyi hatóság. A Magyarország által nyújtott nemzetközi védelem tehát e személyi kör esetében nem szűnik meg az EU Kék Kártya kiadásával, az a tény pedig, hogy a külföldi nemzetközi védelemben részesül, az EU Kék Kártyán kerül feltüntetésre.

47. §

Az EU Kék Kártya irányelv 2. cikk 7–12. pontja, 26. cikke, valamint az I. melléklete rendelkezései értelmében egyes foglalkozások esetében az előírt idő alatt elért releváns szakmai tapasztalattal igazolt tudást, készségeket és kompetenciákat az EU Kék Kártya kérelmezése céljából egyenértékűnek kell tekinteni a felsőfokú képesítéssel igazolt tudással, készségekkel és kompetenciákkal. Erre tekintettel a módosítás célja a magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás meghatározásának kiegészítése, továbbá új definícióként a magas szintű szakmai képzettség fogalmának meghatározása.

48. §

Az (1) bekezdéshez

Az első tagállam az a tagállam, amely a harmadik országbeli állampolgárnak először adja meg az EU Kék Kártyát.

A (2) bekezdéshez

A második tagállam az első tagállamtól eltérő minden olyan tagállam, amelyben az EU Kék Kártya birtokosa gyakorolni kívánja vagy gyakorolja a harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való beutazásának és tartózkodásának feltételeiről és a 2009/50/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. október 20-i (EU) 2021/1883 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: EU Kék Kártya irányelv) szerinti mobilitáshoz való jogot.

50. §

Az EU Kék Kártya irányelv 8. cikkének történő megfelelést szolgáló rendelkezés meghatározza az EU Kék Kártya visszavonásának vagy megújítása megtagadásának indokait. A foglalkoztatási jogviszony megszűnése esetén a visszavonásnak, illetve a megújítás megtagadásának akkor van helye, ha az EU Kék Kártya kiállítását követően a harmadik országbeli állampolgár két éven belül egyhuzamban három hónapig, vagy a két év eltelte utáni időszakban egymás utáni hat hónapban nem áll foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban.

Az EU Kék Kártya irányelv továbbá a harmadik országbeli állampolgár általi munkáltatóváltásra irányuló bejelentés elmaradásához és a munkáltató oldalán felmerülő alábbi körülményekhez köti a visszavonásnak vagy a megújítás megtagadásának esetkörét. Ezen esetek, amikor a munkáltató nem teljesítette a külön jogszabály szerinti társadalombiztosításra, adózásra, munkáltatói jogokra illetve munkakörülményekre vonatkozó jogi kötelezettségeit, vagy már nem teljesülnek az érintett foglalkozási ágazatban a magas szintű képzettséget igénylő munkavállalásra vonatkozó feltételek.

Tekintettel arra, hogy az EU Kék Kártya irányelv I. melléklete olyan foglalkozásokat határoz meg, amelyek esetében az ott meghatározott idejű releváns szakmai tapasztalatot magas szintű szakmai képzettségnek kell tekinteni, az EU Kék Kártya visszavonásának vagy megújítása megtagadásának indokai azzal az esetkörrel is bővülnek, amikor a harmadik országbeli állampolgár ezzel a releváns magas szintű szakmai képzettséggel nem rendelkezik.

51. §

Az (1) és a (2) bekezdéshez

Az EU Kék Kártya irányelv 3. cikke rendelkezik azon harmadik országbeli állampolgárokról, akikre nem alkalmazandók a szabályai. A 3. cikk a) és e) pontjának való megfelelés érdekében indokolt a módosítások bevezetése, ugyanis az EU Kék Kártya irányelv a tagállam által nemzetközi védelemben részesített személyek körét az ideiglenes védelemben részesülőkre szűkíti. Továbbra sem kaphat EU Kék Kártyát az a harmadik országbeli állampolgár, aki a kereskedelem és befektetések terén tevékenykedő természetes személyek egyes kategóriáinak beutazását és tartózkodását megkönnyítő nemzetközi megállapodásban foglalt kötelezettségvállalás alapján utazott be Magyarország területére, azonban az EU Kék Kártya irányelv e kör tekintetében már kivételként nevesíti azokat a harmadik országbeli állampolgárokat, akiknek beutazását egy tagállam területére vállalaton belüli áthelyezés keretében engedélyezték.

A (3) bekezdéshez

Az EU Kék Kártya irányelv értesítési kötelezettséget fogalmaz meg az idegenrendészeti hatóság oldalán arra az esetre, ha az EU Kék Kártya visszavonására vagy meghosszabbításának megtagadására azért kerül sor, mert a munkáltató nem teljesítette a külön jogszabály szerinti társadalombiztosításra, adózásra, munkáltatói jogokra illetve munkakörülményekre vonatkozó jogi kötelezettségeit, vagy már nem teljesülnek az érintett foglalkozási ágazatban a magas szintű képzettséget igénylő munkavállalásra vonatkozó feltételek. Ez esetben az idegenrendészeti hatóságnak értesítenie kell az EU Kék Kártya birtokosát, emellett észszerű határidőt kell biztosítani részére új munkahely keresésére.

A (4) bekezdéshez

Ha az idegenrendészeti hatóság olyan EU Kék Kártyát von vissza, vagy olyan EU Kék Kártya megújítását tagadja meg, amelyen feltüntetésre került megjegyzésként, hogy valamely tagállam a harmadik országbeli állampolgárt nemzetközi védelemben részesíti, fel kell kérni a megjegyzésben megjelölt tagállamot annak megerősítésére, hogy az említett személy ott továbbra is nemzetközi védelemben részesül-e. A megjegyzésben megjelölt tagállamnak az EU Kék Kártya irányelv szerint a tájékoztatást a megkeresés kézhezvételét követő egy hónapon belül kell megadnia.

Ha egy tagállamtól érkezik ugyanilyen tárgyú megkeresés a magyar hatósághoz, a választ a menekültügyi hatóság adja meg egy hónapon belül.

52. §

Az EU Kék Kártya birtokosaként az első tagállamban meghatározott ideig tartó jogszerű tartózkodást követően a harmadik országbeli állampolgár jogosult magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából, meghatározott feltételek mellett az EU Kék Kártya és érvényes úti okmány alapján egy második tagállamba beutazni, ott tartózkodni és munkát vállalni. A módosítás célja, hogy az EU Kék Kártya irányelvnek való megfelelés érdekében az első tagállamban való tartózkodás időtartamát a jelenlegi 18 hónap helyett 12 hónapra csökkentse.

A fenti, tagállamok közötti mobilitás esetén értesítési kötelezettség áll fenn, legfeljebb harminc napos határidőn belül. Amennyiben az EU Kék Kártya birtokosa második tagállamba költözik, az első tagállam addig nem vonhatja vissza az EU Kék Kártyát, amíg a második tagállam döntést nem hoz a hosszú távú mobilitás iránti kérelemről. A második tagállamba költözésről az első tagállam a harmadik országbeli állampolgártól értesülhet, ezért az irányelvi megfeleléshez szükséges az előzetes ügyféli bejelentés teljesülése.

Az EU Kék Kártya irányelv szerint a tartózkodás első évében korlátozható a munkavállalási tevékenység az EU Kék Kártya birtokában. Az EU Kék Kártya kiadását követő egyéves időszakon belül a munkáltatóváltás esetén a munkaügyi szakhatósági állásfoglalás kiadásáig, de legfeljebb harminc napra felfüggeszthető a munkavállalási tevékenységhez való jog.

53. §

A rendelkezés tárgya, hogy a 2003/109/EK irányelv szerinti huzamos tartózkodási engedély kérelmezésekor a különböző tagállamokban eltöltött tartózkodási időszakok miképpen vehetők figyelembe az EU Kék Kártya birtokosa esetében. Az irányelv a korábbiakhoz képest szűkíti az érintett személyi kört, és az Európai Unió tagállamainak területén történő legalább ötéves jogszerű és megszakítás nélküli tartózkodást EU Kék Kártya, magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás célú, kutatási vagy tanulmányi célú tartózkodási engedély birtokában követeli meg.

54. §

Az idegenrendészeti kiutasításról rendelkező, valamint az önálló beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő döntéssel szemben a fellebbezés kizárt, ezért nem indokolt a kétfokú eljárás megtartása a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 47. § (9) és (10) bekezdése alapján hozott döntésekkel szemben sem.

Az idegenrendészeti kiutasítás, a kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom, továbbá az önálló beutazási és tartózkodási tilalom visszavonásával kapcsolatos döntések így közvetlenül közigazgatási perben támadhatók, ami az eljárások gyorsabb befejezését eredményezi.

55. §*Az (1) bekezdéshez*

Az idegenrendészeti óvadék jogintézményének bevezetéséből adódó, technikai jellegű módosítás, amely egyértelművé teszi, hogy az idegenrendészeti óvadék elrendelése az idegenrendészeti őrizet megszüntetésével jár együtt.

A (2) bekezdéshez

Gyakorlatban többször felmerült probléma megoldását célozza a módosítás, amelynek célja, hogy az idegenrendészeti hatóság a Harmtv. 54. § (1) bekezdés b) pontja alapján elrendelt idegenrendészeti őrizetet hivatalból megszüntethesse, ha annak indoka – a külföldi körülményeiben beállt jelentős változás miatt – feltételezhetően már nem áll fenn.

A kitoloncolás bármely okból történő meghiúsulása esetén az idegenrendészeti hatóság megteszi a szükséges intézkedéseket a kitoloncolás ismételt megszervezésére, amelynek érdekében nem indokolt új őrizetet elrendelni. A módosítás alapján a korábban meghosszabbított őrizet a kényszerintézkedést megszüntető döntés visszavonása mellett tovább folytatódik.

56. §

A harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Visszatérési Irányelv) szerinti őrizet alternatívájaként kerül bevezetésre az idegenrendészeti óvadék. Az idegenrendészeti óvadék kellő visszatartó erőt jelent bizonyos kiutasítottak számára, vagyis hatékonyan képes megakadályozni azt, hogy a külföldi a kitoloncolása elől kikerüljön a hatóság látóköréből, és a kitoloncolását így meghiúsítsa.

Az idegenrendészeti óvadék egyrészt tágítja a hatóság lehetőségét az egyes idegenrendészeti intézkedések terén, másrészt jelentős anyagi és humánerőforrás-megtakarítást is jelenthet az idegenrendészeti őrizet foganatosítása, valamint a járásbírói és tolmácsolási költségek vonatkozásában. Az idegenrendészeti hatóság kizárólag abban az esetben hoz határozatot, amennyiben az óvadék letételének feltételei fennállnak, és mérlegelése alapján a külföldi rendelkezésre állása az idegenrendészeti óvadék letételével biztosítható. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészeti óvadék hátrahagyásával az együttműködési kötelezettségét megsérti, kivonja magát az eljárás alól, az óvadék összege a magyar államra száll. Az óvadék összegéből, amennyiben a kitoloncolási eljárás eredményre vezet, levonásra kerül a megtérítési kötelezettséggel megelőlegezett költség, a külföldi tartására és ellátására fordított összeg, valamint az általa okozott kár összege, ha azokat nem térítette meg.

A módosítás meghatározza, hogy az idegenrendészeti óvadék összegéből, amennyiben a kitoloncolási eljárás eredményre vezet, levonásra kerül a megtérítési kötelezettséggel megelőlegezett költség, a külföldi tartására és ellátására fordított összeg, valamint az általa okozott kár összege, ha azokat nem térítette meg. A módosítás célja, hogy az óvadék átutalásával járó költséggel minden esetben csökkentésre kerüljön a visszaadott összeg, az ne az idegenrendészeti hatóságot terhelje.

57. §

A módosítás célja annak biztosítása, hogy a bíróságok egységes eljárást alkalmazzanak a kifogás elbírálása során.

58. §

A módosítás célja a magatartási szabályok megváltoztatásához szükséges jogalap megteremtése. Az idegenrendészeti hatóság mérlegelési jogkörben hozhatja meg a döntést – a külföldi magatartását értékelve akár a külföldre nézve szigorúbb szabályok előírásával –, figyelemmel az idegenrendészeti eljárás céljára és a külföldi korábban tanúsított magatartására, a magatartási szabályok eddigi megtartására.

59. §

Indokolt a különleges bánásmódot igénylő személyek részére lehetővé tenni a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson való tartózkodás időtartamának meghosszabbítását méltányossági alapon. A külföldi egészségi

állapota indokolhatja a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson való további tartózkodást, amennyiben más tartózkodási hely nem jelölhető ki.

61–63. §

Az idegenrendészeti hatósági munka megkönnyítése és a külföldiek érdeke is, hogy a meghatalmazott képviselő nevét és kézbesítési címét egyes idegenrendészeti résznyilvántartások tartalmazzák. Ezen adatok a meghatalmazás érvényessége alatt, de legfeljebb a harmadik országbeli állampolgár adatai kezelhetőségének végéig kezelhetők.

64. §

Az idegenrendészeti óvadék jogintézményének bevezetéséhez kapcsolódóan indokolt rögzíteni az óvadék letételének elrendelésére vonatkozóan kezelt adatok körét. A módosítás célja továbbá az idegenrendészeti óvadékkal összefüggő adatkezelési szabályok részletes meghatározása.

65. §, 107. §

Tekintettel arra, hogy a Harmtv.-nek a Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. törvény 110. §-a által megállapított 110/C. §-a 2023. január 1-jén hatályba lépett, a jövőbeni feltételtől függő, ezért még nem hatályos 110/C. §-t át kell helyezni a kollízió elkerülése érdekében. Ehhez kapcsolódóan arról is rendelkezni kell, hogy az Európai Határregisztrációs Rendszerrel, valamint az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerrel összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2019. évi XCVI. törvény 27. §-a nem lép hatályba.

66. §

Az idegenrendészeti óvadék jogintézményének bevezetéséhez kapcsolódóan indokolt rögzíteni a részletszabályok megalkotására vonatkozó felhatalmazó rendelkezést.

67. §

Jogharmonizációs záradék módosítása.

68. §

Az a) ponthoz

Az EU Kék Kártyát a hatályos szabályok szerint legalább 1 évre kell kiállítani. Az EU Kék Kártya irányelv szerint az érvényességi idő legalább 2 évre módosul.

A b) ponthoz

A Schengeni Információs Rendszernek a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése céljából történő használatáról szóló, 2018. november 28-i (EU) 2018/1860 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: SIS rendelet) – egyebek mellett – arra kötelezi a tagállami hatóságokat, hogy amint meghozzák a kiutasítási határozatot, arról azonnal helyezzenek el figyelmeztető jelzést a Schengeni Információs Rendszerben (a továbbiakban: SIS rendszer), továbbá lehetőséget biztosít a tagállami hatóságok számára, hogy a SIS rendszerből történő lekérdezés útján információhoz jussanak a más állam által harmadik országbeli állampolgárokkal szemben elrendelt kiutasítások tényéről és annak végrehajthatóságáról. A szabályozás célja a kiutasító határozatok kölcsönös elismerésének és végrehajtásának biztosítása.

A Harmtv. jelen módosítást megelőzően hatályos szövege az Európai Unió más tagállamának hatósága által hozott kiutasító határozat esetén teszi lehetővé az idegenrendészeti hatóság számára a kiutasítás mellőzését és a külföldi kiutasító határozat végrehajtását. Tekintettel arra, hogy a SIS-t alkalmazó államok köre tágabb az Európai Unió tagállamainak körénél, a végrehajtható külföldi kiutasító határozatot hozó államok körét bővíteni kell a schengeni államok körével, amelyet a Harmtv. 2. § c) pontja határoz meg.

A c) ponthoz

Kodifikációs jellegű módosítás.

A d) ponthoz

A módosítás célja a kötelezően elrendelendő kijelölt helyen való tartózkodás esetkörének kiegészítése a mérlegelési jogkörben hozott őrizetet megszüntető döntéssel, vagyis azt a mérlegelési jogkörben hozott őrizetet megszüntető döntés esetén is el kell rendelni.

Az e) ponthoz

A módosítás célja annak egyértelművé tétele, hogy a végrehajtási eljárást megindító végzés ellen a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészeti szerv által elbírálásra kerülő végrehajtási kifogást terjeszthet elő.

Az f) ponthoz

Kodifikációs jellegű módosítás.

69. §*Az a) ponthoz*

Kodifikációs jellegű módosítás.

A b) ponthoz

A keresőtevékenység folytatására irányuló tartózkodási cél 2016. július 1-jén kivezetésre került a Harmtv.-ből. Ezen célú tartózkodási engedélyek legfeljebb három éves érvényességi idővel voltak kiadhatók, amelynek okán a továbbiakban nem indokolt ezen fordulat alkalmazása.

A c) ponthoz

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerint a naptári nap is lehet munkanap, ezért indokolatlan ezek megkülönböztetése.

A d) és e) ponthoz

Az EU Kék Kártya irányelvvel hatályon kívül helyezett 2009/50/EK tanácsi irányelv 3. cikk (2) bekezdés b) és e) pontja az EU Kék Kártya irányelvbe nem került átvezetésre, ezért a rendelkezéseket hatályon kívül kell helyezni.

Az f) ponthoz

A harmadik országok állampolgárainak kitoloncolásáról hozott határozatok kölcsönös elismeréséről szóló, 2001. május 28-i 2001/40/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2001/40/EK tanácsi irányelv) 1. cikk (1) bekezdése szerint az irányelv célja, hogy lehetővé tegye az olyan kitoloncolási határozat elismerését, amelyet valamely tagállam (kibocsátó tagállam) illetékes hatósága hozott harmadik országnak egy másik tagállam (végrehajtó tagállam) területén tartózkodó állampolgára ellen.

A 2001/40/EK tanácsi irányelv 3. cikk (1) bekezdés b) pontja szerint az 1. cikkben említett kitoloncolást – egyebek mellett – akkor kell alkalmazni, ha a külföldiek beutazására vagy tartózkodására vonatkozó nemzeti jogszabályok megsértése miatt kitoloncolási határozatot hoznak a harmadik ország állampolgára ellen.

A Harmtv. jelen módosítást megelőzően hatályos szövege a határozat elismerését – amennyiben a határozat jogalapja a külföldiek beutazására vagy tartózkodására vonatkozó jogszabályok megsértése – a jogszabálysértés súlyos fokához köti. Tekintettel arra, hogy az Európai Bizottság 2023. március 16-án kiadott C(2023) 1763 final számú ajánlásában a kiutasítási eljárások gyorsabb lefolytatása érdekében előírja a kiutasítási határozatok kölcsönös elismerését és a tagállamok illetékes hatóságai közötti gyors információ-átadást, a módosítás célja, hogy a 2001/40/EK tanácsi irányelvnek megfelelően az Európai Unió más tagállamának vagy más schengeni államnak a hatósága által hozott kiutasítási határozat elismerését és végrehajtását lehetővé tegye a beutazására vagy tartózkodására vonatkozó jogszabályok megsértése esetére.

A g) ponthoz

Kodifikációs jellegű módosítás.

A h) ponthoz

Kodifikációs jellegű módosítás.

Az i) ponthoz

A harmadik országbeli állampolgár magyarországi szálláshelyének bejelentéséhez nem szükséges a beutazás időpontjának és helyének megadása. Ezeket az adatokat egyébként is tartalmazzák az idegenrendészeti

nyilvántartás egyes résznyilvántartásai, továbbá az adatokat – ha a schengeni külső határok átlépése magyar államhatáron történik, a Nemzeti Határforgalom Ellenőrző és Regisztrációs Rendszer is tartalmazza.

71. §, 73. §

A módosítás az adóhatóság ügyterhét csökkenti. Az új szabályt az annak hatályba lépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

72. §

Jogharmonizációs záradék.

75. §, 77. §

A Kftv. munkaerő-piaci és egészségügyi szolgáltatásokat érintő módosítása egyszerűsíti a járási hivatalok által történő nyilvántartást, ezáltal a mérés és a visszakövethetőség életszerűbb. A jogszabály eddig 15-15 nap időtartamú szolgáltatást engedélyezett, mind a munkaerő-piaci, mind a szociális-egészségügyi szolgáltatásokat érintően. A tapasztalatok alapján a szolgáltatások jellemzően nem napokat igényelnek, azok hossza technikailag inkább órákban mérhető. A 15 nap 120 órára történő módosítása által a szolgáltatások nyújtásának mérése és visszaköveteése életszerűbb, így könnyebben igazodik a szolgáltatást nyújtók gyakorlatához, valamint a közfoglalkoztatók számára is hatékonyabban tervezhető.

76. §

A módosítás célja a közfoglalkoztatás egyes intézményeinek a megváltozott munkaerő-piaci környezethez történő igazítása, tekintettel arra, hogy a közfoglalkoztatottak éves átlagos létszáma az elmúlt években drasztikusan csökkent. A közfoglalkoztatottak számának csökkenése miatt tehát a start szociális szövetkezetként működő szervezetek nehezebb helyzetbe kerültek.

A korábbi közfoglalkoztatottak egy része, akikkel együtt a szövetkezetek évekkel ezelőtt megalakultak, és akik alapító tagként beléphettek a szövetkezetbe, jellemzően már az elsődleges munkaerőpiacon dolgoznak, máshol dolgozva pedig nem tudnak a szövetkezetben személyesen is közreműködni.

A hatályos Kftv. 4/A. § (1) bekezdése alapján a haszonkölcsön-szerződés megkötéséhez (amely révén az önkormányzat a közfoglalkoztatási támogatás során beszerzett tárgyi eszközeit át tudná adni a start szociális szövetkezet részére) a start szociális szövetkezetben több (legalább két) olyan közfoglalkoztatott tagnak kell lennie alapító tagként, akik legalább egy éve közfoglalkoztatási jogviszonyban állnak a közfoglalkoztatónál.

A kilépett, korábban közfoglalkoztatott tag pótlására a jogszabály nem ad lehetőséget, illetve más esetleges közfoglalkoztatott belépésével nem teljesül a haszonkölcsön-szerződés jelenlegi jogszabályi feltétele.

A Kftv. szabályaihoz képest a szövetkezeti törvény értelmében start szövetkezetet már egy közfoglalkoztatottal is lehet alapítani, kilépése esetén pedig regisztrált álláskeresővel is lehet pótolni.

Tekintettel a közfoglalkoztatottak számának csökkenésére, indokolt, hogy Kftv. 4/A. § (1) bekezdése is a szövetkezeti törvény fenti szakaszával harmonizálva módosuljon. A rendelkezés módosítása egyszerűsíti a start szociális szövetkezetek létrehozását és tevékenységét.

78. §

A b) pont vonatkozásában az érintett rendelkezés kiüresedett a szövetkezeti törvény 15. § (1) bekezdése miatt, így hatályon kívül helyezése indokolt.

82. §

A felhatalmazó rendelkezés módosításának célja annak egyértelműsítése, hogy az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény szerinti képzés, kiegészítő képzés és vizsga díja miniszteri rendeletben meghatározható.

85. §

A belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi szervek és az Országgyűlési Őrség hivatásos állományára vonatkozó alkalmasságvizsgálati szabályok értelmében az ismételt alkalmasságvizsgálat során vizsgálatot végző „Alkalmos kategória-váltással” minősítést is meghatározhat. Ezen minősítés alapján tehát nem merül fel az érintett hivatásos szolgálatra alkalmatlansága, kizárólag az általa beosztott szolgálati beosztáshoz tartozó alkalmassági kategóriában nem foglalkoztatható tovább. A minősítőnek azt is meg kell határoznia, hogy egészségi, pszichikai vagy fizikai állapota alapján mely alkalmassági kategóriában alkalmazható a hivatásos állomány tagja a továbbiakban. A rendvédelmi szerv a hivatásos állomány tagjának ezen új alkalmassági kategóriába tartozó szolgálati beosztásba történő helyezéséről intézkedik. A javaslat értelmében rögzítésre kerül azon eljárási szabály, amely értelmében a hivatásos állomány tagja alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezhető beleegyezésével, ha az egészségi, pszichológiai vagy fizikai alkalmasság megállapítására irányuló vizsgálat során jogszabály által meghatározott „Alkalmos kategória-váltással” minősítést kap, és a tervezett szolgálati beosztás ellátásához szükséges képesítési és alkalmassági feltételeknek megfelel.

Hangsúlyozni szükséges, hogy az alkalmasságvizsgálati kategóriarendszer nem állítható párhuzamba a Hszt. beosztásokra vonatkozó besorolásaival. A jelen módosítással érintett „Alkalmos kategória-váltással” minősítés kizárólag olyan esetekben adható az alkalmasságvizsgálati rendszerben, amikor a hivatásos állomány tagja nem az I. alkalmasságvizsgálati kategóriába tartozik, hiszen az a minimumfeltétel, annál alacsonyabb követelményszint nincs. A Hszt. módosításban szereplő alacsonyabb szolgálati beosztás azt az alacsonyabb besorolási kategóriába tartozó szolgálati beosztást jelenti, ahova kerülne a jelenlegi beosztásából. A szolgálati beosztások rendszerét miniszteri rendelet szabályozza.

A módosítás megteremti azon személyügyi eljárásrendet, amely esetben a kategóriaváltással érintett új szolgálati beosztás esetlegesen alacsonyabb szolgálati beosztásnak minősül, vagy a kategóriaváltás illetménycsökkenéssel jár, tekintettel arra is, hogy a Hszt. alacsonyabb beosztásba helyezésre vonatkozó szabálya nem teszi lehetővé ezen jogcím alapján a szolgálati viszony módosítását.

A törvénymódosítással egyidejűleg módosításra kerül a belügyminiszter irányítása alatt álló egyes rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos állomány és rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állomány alkalmasságvizsgálatáról szóló 45/2020. (XII. 16.) BM rendelet, amely alapján, ha a hivatásos állomány tagja számára a végzettségének, képzettségének megfelelő beosztás nem biztosítható, vagy a neki felajánlott alacsonyabb szolgálati beosztást nem fogadja el, abban az esetben:

- a) egészségi ok esetén a felülvizsgálati eljárás szabályai szerint kell eljárni,
- b) pszichológiai vagy fizikai ok esetén automatikusan háromfős bizottsági vizsgálatra kerül sor.

Szervezeti egységen belül azonos besorolású másik szolgálati beosztás felajánlása esetén a Hszt. 53. § (2) bekezdés szerint kell eljárni.

A módosítással kapcsolatban vizsgálatra került, hogy ezen esetkör bekövetkezése esetén szükséges-e az illetmény csökkenését kizáró garanciális szabály rögzítése. Ezzel összefüggésben figyelembe kell venni, hogy az alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezés a hivatásos állomány tagjának beleegyezésével történhet, amennyiben nem fogadja el, abban az esetben egészségügyi ok esetén a felülvizsgálati eljárás szabályai szerint, pszichológiai vagy fizikai ok esetén háromfős bizottság szabályai szerint kell eljárni. A javaslat is azt a fő célt szolgálja, hogy az egyén jogviszonya fennmaradjon, így másik szolgálati beosztást, illetményt, juttatás kerül biztosításra számára. Amennyiben felmerül a szolgálattal való baleset vagy betegség abban az esetben a háromfős bizottságra vagy a felülvizsgálati eljárásra vonatkozó szabályrendszer tartalmaz garanciális elemeket az illetmény csökkenés elkerülése (egészségkárosodási eljárás) és a továbbfoglalkoztatás vonatkozásában.

Fentiekre tekintettel az alkalmasságvizsgálat szintjén nem indokolt illetménycsökkenést kizáró garanciális szabály rögzítése.

86. §, 103. § a)

A módosítás meghatározza, hogy a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) szerinti, más szervhez történő vezénylés esetén a miniszter kormányzati, rendvédelmi, nemzetbiztonsági vagy egyéb biztonsági érdek fennállása esetén külön megállapodás alapján és az érintett hivatásos állomány tagjának beleegyezésével meghosszabbíthatja a korábban

elrendelt vezénylest. A hosszabbítással a más szervhez vezénylet egybefüggő időtartama meghaladhatja a Hszt. 62. § (2) bekezdésében foglalt öt éves vezénylési időtartamot.

87. §, 94. §, 97. § (1) bekezdés

A javaslat a vezetői besorolási osztályba tartozó szolgálati beosztások esetében megállapítandó hivatásos pótlék mértékének meghatározására vonatkozó rendelkezés szabályozási szintjének módosítására irányul. Az általános jogrendi szabályozásban a végrehajtási szabályozás tartalmazza az egyes vezetői besorolású szolgálati beosztások esetében a miniszter számára meghatározott egyedi döntésre vonatkozó rendelkezést. Tekintettel arra, hogy a belügyminiszter ezen személyi kör esetében a hivatásos pótlék mértékét egyedi döntés alapján, meghatározott sávon belül határozza meg, ezen rendelkezés szabályozási szintjét indokolt miniszteri rendeleti szintről törvényi szintre emelni. A módosítás a jelenlegi miniszteri rendeleti szintű szabályozással azonos tartalommal tesz javaslatot a törvényi szintű szabályozásra, amellyel együttesen a miniszteri szintű szabályozás hatályon kívül helyezésre kerül.

A módosítással összefüggésben szükséges a hivatásos pótlék megállapítására vonatkozó felhatalmazó rendelkezés pontosítása is.

88. §

A Hszt. szabályrendszere alapján szünetel a hivatásos állomány tagjának szolgálati viszonya, ha a miniszter által vezetett minisztériumba állami vezetővé nevezik ki. Amennyiben nem a rendvédelmi szervet irányító miniszter által vezetett minisztériumba történik az állami vezetői kinevezés, a hivatásos jogviszony a törvény erejénél fogva szűnik meg.

A Hszt. jelenleg biztosítja, hogy a szolgálati viszony szünetelésének időtartama is beszámítson a jubileumi jutalom szempontjából figyelembe vehető jogosultsági időbe (annak kizárásával, hogy nem kerülhet kifizetésre, ha más jogviszony alapján az érintett kapott ilyen jellegű juttatást), azonban a szünetelés időtartama alatt megszerzett jogosultság kifizetésére vonatkozó részletszabályt, eljárásrendet nem rögzít. A módosítás előzőekben hivatkozott eljárásrend szabályozására irányul, amely szerint, ha a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati viszonyban töltött idő elérésének napja a szolgálati viszony szünetelése időszakára esik, a Hszt. szerinti jubileumi jutalmat – egyéb kizáró ok hiányában – részére

1. utólag, legkésőbb a szolgálati viszony szünetelésének utolsó napját követő második hónap 5. napjáig, vagy
2. ha szolgálati viszonya ennél korábbi időpontban megszűnik (például az érintettre irányadó öregségi nyugdíjkorhatár elérése miatt a törvény erejénél fogva), a szolgálati viszony megszűnése napjáig kell folyósítani.

A szabályozás a b) pont szerinti esetkörben kizárólag a szolgálat felső korhatár elérése során adna lehetőséget a jubileumi jutalom szolgálati jogviszony szünetelés alatti kifizetésére. A jubileumi jutalom szünetelés alatti vagy utólagos kifizetése során az egyértelmű jogalkalmazás érdekében szükséges rögzíteni a kifizetés alapjául szolgáló távolléti díj mértékének meghatározását.

89. §, 97. § (2) bekezdés, 98. §, 99. §, 100. §

A Hszt. hatályos szabályozása értelmében a kártérítési eljárás során és utólag is az állományilletékes parancsnok kizárólag a károkozó kérelmére dönthet méltánylás keretében történő mérséklésről. A módosítás alapján a károkozás meghatározott esetkörében az állományilletékes parancsnok hivatalból köteles mérsékelni vagy indokolt esetben elengedni a kártérítést az alábbi feltételek együttes fennállása esetén:

1. gondatlanságból elkövetett károkozás,
2. szolgálati feladatellátás közben történt károkozás és
3. szolgálati gépjárműben keletkezett a kár.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) értelmében az állam, az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervek, a nemzetiségi önkormányzatok, valamint az általuk irányított költségvetési szervek követeléséről lemondani csak törvényben meghatározott esetekben és módon lehet, a törvényes módon és mértékben kiszabott kártérítés a rendvédelmi költségvetési szerv jogszerű és megalapozott követelése, annak kötelező mérséklésére vagy elengedésére vonatkozó lehetőséget törvényi szinten, a Hszt.-ben szükséges rögzíteni. A kötelező mérséklés vagy elengedés kizárólag a gondatlanságból, szolgálati feladatellátás

során és szolgálati gépjárműben történt károkozás során alkalmazandó még a kártérítési eljárás során. A kártérítési eljárás során hivatalból történő mérséklésre, illetve elengedésre vonatkozó új esetkörrel kapcsolatosan a hivatásos állomány és a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak esetében is szükséges a felhatalmazó rendelkezés kiegészítése, tekintettel arra, hogy kártérítésre vonatkozó részletes eljárásrend mellett ezen esetkör vonatkozásában is a miniszter rendeletben, illetve közjogi szervezetszabályozó eszközben határozza meg a részletszabályokat.

91. §

A Hszt. hatálya alá tartozó munkavállalók kártérítési felelősségére a hatályos szabályozás alapján a munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) szabályai az irányadóak, tekintettel arra, hogy a Hszt. e tárgykorban nem rögzít az Mt. szabályaitól eltérő alkalmazási szabályokat. A Hszt. hatálya alá tartozó jogviszonyok kártérítési felelősségére vonatkozó szabályozást az egységes jogalkalmazási szabályok érdekében indokolt egységesíteni, ennek érdekében a hivatásos állományra és rendvédelmi igazgatási alkalmazottakra alkalmazandó szabályozás kiterjesztésre kerül a munkaviszonyban foglalkoztatottakra is.

A módosítással összefüggésben szükséges felhatalmazó rendelkezés rögzítése, amely értelmében a kártérítési eljárás részletes szabályait a munkavállalók tekintetében is a miniszter rendeletben határozza meg.

92. §, 103. §

a) ponthoz: technikai módosítás a 86. § szerinti módosításhoz kapcsolódóan.

b) ponthoz: a Hszt. szabályrendszerébe 2023. július 1-jei hatállyal kerül rögzítésre a szolgálati jogviszony szünetelése alatti jubileumi jutalom kifizetésével kapcsolatos eljárási szabály, ezen eljárási szabállyal összefüggésben pontosításra kerül a szünetelésre vonatkozó szabályrendszer is, egyértelművé téve, hogy szolgálati viszony szünetelése esetén az eljárási szabály alapján kell intézkedni a jubileumi jutalom kifizetésére.

c) ponthoz: nyelvtani pontosítás

d) ponthoz: a Hszt. szabályrendszerében pontosításra kerül a gyermek fogalma, Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:164. § (1) bekezdésének 2022. január 1-jétől hatályos módosítása értelmében a szülők – akkor is, ha már nem élnek együtt – a közös szülői felügyeletet akként is gyakorolhatják, hogy felváltva, azonos időtartamban jogosultak és kötelesek a gyermek nevelésére és gondozására.

e) ponthoz: a Hszt. a szülői szabadság tekintetében rendelkezik arról, hogy a rendvédelmi szerv vezetője a szülői szabadság igénybevételére vonatkozó kérelem elbírálása során jogosult a kért időpont elhalasztásáról dönteni, amely halasztásra vonatkozó döntését indokolni köteles és egyidejűleg közli a kiadás munkáltató által javasolt időpontját. Az egységes jogalkalmazás érdekében szükséges rögzíteni az elhalasztás időtartamára vonatkozó rendelkezést, a módosítás értelmében a munkáltató a szülői szabadság igénybevételét a kérelemben meghatározott időponttól legfeljebb hatvan nappal lesz jogosult – a Hszt. 149/A. § (6) bekezdésben meghatározott indokok alapján – elhalasztani. A rendvédelmi igazgatási alkalmazottak esetében – azonos módon a Hszt. hatálya alá tartozó hivatásos állomány és a munkavállalókra vonatkozó szabályozáshoz – szükséges rögzíteni, hogy a szülői szabadság időtartama alatt nem szüntethető meg a rendvédelmi igazgatási alkalmazotti jogviszony felmentéssel.

f) ponthoz: kiegészítésre kerül a Hszt. azon kártérítési szabálya, amely értelmében a kártérítés kiszámításánál a kár összegéből le kell vonni azt a pénzösszeget, amely biztosítási jogviszony keretében megtérül. A javaslat értelmében a kártérítés kiszámításánál a kár összegéből le kell vonni azon összeget is, amely a hivatásos állomány tagjának vagy közeli hozzátartozójának halál vagy baleset bekövetkezése okán került kifizetésre, ez alól kivételt képez a temetési vagy szociális segély jogcímen kifizetésre kerülő összeg.

g–k), és n) pontokhoz, valamint 1. melléklet 2. ponthoz: a rendvédelmi alkalmazottak esetében szükséges pontosítani, hogy a 12. melléklet az alapilletmény alsó és felső határait tartalmazza, összhangban a Hszt. 289. §-ában foglaltakkal.

l) ponthoz: a Kormány az egészségügyi ágazati előmeneteli szabályok hatálya alá tartozó egészségügyi szakdolgozók és egészségügyben dolgozók béremeléséről szóló 1681/2022. (XII. 28.) Korm. határozattal (a továbbiakban: Korm. határozat) döntött az ágazati előmeneteli szabályok hatálya alá tartozó egészségügyi szakdolgozók illetményfejlesztéséről, a rendvédelmi ágazatban foglalkoztatott egészségügyi szakdolgozók nem tartoznak az egészségügyi ágazati előmeneteli szabályok hatálya alá, ezért ezen személyi kör esetében külön

jogszabályban szükséges biztosítani a Korm. határozatban meghatározott illetményfejlesztést, a módosítás ezen illetményfejlesztés érdekében tartalmazza a szakdolgozói pótlék mértékének emelését.

m) ponthoz: technikai pontosítás.

93. §, 101. §, 1. melléklet 1. pont

A Hszt. 12. melléklete tartalmazza a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak illetményére vonatkozó bértáblázatot, amely munkaköri osztályonként, fizetési fokozatonként határozza meg a megállapítható illetmény alsó- és felső határát. A Hszt. 289. § (3) és (4) bekezdése rögzíti továbbá, hogy a rendvédelmi igazgatási alkalmazott

- a) alapilletményének a garantált bérminimum összegét el kell érnie, és
- b) a munkakör besorolása szerinti fizetési fokozat szerinti felső határ nem haladhatja meg a Hszt. 12. melléklet szerint meghatározott felső értéket.

A rendvédelmi igazgatási alkalmazottakra vonatkozó illetménytábla legalacsonyabb fizetési fokozatának felső határa jelenleg 273 000 forint, így a felső határ nem éri el a garantált bérminimum összegét. E fizetési fokozat esetében az alapilletmény alsó határa a hatályos szabályozás értelmében a garantált bérminimum összege, ezért a garantált bérminimum 2023. évi emelése azt eredményezte, hogy a Hszt. 289. § (3) és (4) bekezdése egymásnak ellentmondóvá vált. Az ellentmondás feloldása és az egységes jogalkalmazás érdekében szükséges a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak esetében az „A” munkaköri kategóriához tartozó illetménytábla módosítása.

A bértábla fentiekkel kapcsolatos módosítása következtében az illetménycsökkenés kizárását átmeneti rendelkezés biztosítja. Beépítésre kerül továbbá az „A” munkaköri kategória esetében egy garanciális szabály is, amely alapján egy új rendvédelmi alkalmazotti jogviszony létrejöttkor is tartalmazza a Hszt., hogy mekkora mértékű legalacsonyabb illetmény kerülhet megállapításra 24, illetve 35 év elismerhető szolgálati idő esetén.

95. §

A Hszt. 121. § (1) bekezdése alapján a besorolás szerinti besorolási kategóriához tartozó fizetési fokozatban előre kell sorolni a hivatásos állomány tagját, ha a fizetési várakozási idő eltelt, a jogszabályban meghatározott továbbképzési kötelezettségét teljesítette és a várakozási idő éves egyéni teljesítményértékeléseinek átlaga legalább megfelelő teljesítményfokozatú.

A hivatásos állomány tagja a magasabb rendfokozatba és az ahhoz rendelt fizetési fokozatba a fentiekben hivatkozott feltételeken felül akkor léptethető elő, ha a magasabb rendfokozathoz előírt rendfokozati vizsgát teljesítette vagy a rendfokozati vizsga teljesítésének kötelezettsége alól mentesült. A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok esetében – amennyiben a soron előresorolás rendfokozati vizsgához kötött magasabb rendfokozatot is eredményez – a rendfokozati előléptetéshez szükséges rendfokozati vizsga kötelezettség megszűnik. Ezen módosítással összefüggésben indokolt a soron kívüli előléptetésnél utólagosan előírt rendfokozati vizsga kötelezettség megszüntetése is.

102. §

A Hszt. módosító rendelkezései közül két tárgykörben szükséges átmeneti rendelkezés megalkotása:

- 1) a Hszt. 12. melléklet „A” munkaköri kategóriájába tartozó rendvédelmi alkalmazottak esetében szükséges azon garanciális szabály beépítése, hogy az illetménytábla garantált bérminimum emelése miatt indokolt módosítása nem járhat illetménycsökkenéssel, és
- 2) a munkavállalók esetében az új kártérítési szabályokat a folyamatban lévő eljárások során is alkalmazni kell.

Ezen két új felhatalmazó rendelkezés §-ainak számozása igazodik egy már folyamatban lévő másik törvénymódosítás tervezete szerint beiktatandó felhatalmazó rendelkezés számozásához.

104. §

a) és d) ponthoz:

A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok esetében megszűnik a soron és a soron kívüli előléptetés esetén a rendfokozati vizsga kötelezettség, ezen módosítással összhangban szükséges a felhatalmazó rendelkezése hatályon kívül helyezése is.

b) ponthoz:

A Hszt. 275. § (1) bekezdés j) pontja szerint az előzetes véleményalkotási eljárást a Nemzeti Védelmi Szolgálat (a továbbiakban: NVSZ) folytatja le. Az NVSZ előzetes véleményalkotási eljárásra vonatkozó szabályozás a Hszt. szabályrendszerében külön, új alcímként kerül szabályozásra, amellyel összefüggésben a hatályos szabályozásból hatályon kívül helyezésre kerül az eljárásra vonatkozó rendelkezés.

c) ponthoz:

A szerződéses határvadászok tekintetében eltérő szabály került rögzítésre a szolgálatteljesítési idő vonatkozásában, ezen rendelkezés biztosította a Hszt. főszabályától eltérően a tizenhat órát meg nem haladó szolgálatteljesítési időt.

Tekintettel arra, hogy a Hszt. szabályrendszerébe beépítésre került a tizenhat órát meg nem haladó szolgálatteljesítési időre vonatkozó rendelkezés és ezen rendelkezés alkalmazandó a határvadászok esetében is a 319/A. § (6) bekezdésében foglalt kivételszabály fenntartása nem indokolt, az egyértelmű jogalkalmazás érdekében annak hatályon kívül helyezése szükséges.

105. §

Az 1996. évi XX. törvény alapján a központi szerv jogosult a személyi azonosítót kezelni és továbbítani. A módosítás az adatkezelés célját és törvényi korlátait állapítja meg.

108. §

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 6. § (1) bekezdés a) pontja határozza meg, hogy mely jogviszonyokban foglalkoztatottak számítanak a társadalombiztosítási szabályok alapján biztosítottnak, az egyértelmű jogalkalmazás érdekében szükséges a szerződéses határvadász jogviszonyt is különálló jogviszonyként rögzíteni ezen jogviszonyok között.

109. §

A Belügyminisztérium tulajdonosi joggyakorlása alatt álló gazdasági társaságok működésének racionalizálásával kapcsolatos döntés értelmében az OMSZI Intézményfenntartó Közhasznu Nonprofit Kft. által jelenleg ellátott szociális és kulturális jellegű feladatok a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság és a Kulturális és Innovációs Minisztérium (a továbbiakban: KIM) portfóliójába kerülnek. A Társaság végelszámolással történő megszüntetése az állami vagyonelemek KIM és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság részére történő átruházásához szükséges első jogi lépés, így indokolt a Javaslattal szerinti hatályon kívül helyezés.

110. §

A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. törvény 60. alcíme 2024. február 1. napjával rendeli hatályba nem lépni, a már 2023. február 1. napján hatályba lépett Szaztv. 37. § (3) bekezdés l) pontját. Ebből adódóan a rendelkezést a jogrendszerből ki kell vezetni.

111. §

Hatályba léptető rendelkezés.

112. §

Sarkalatosági záradék.

113. §

Jogharmonizációs záradék.

114. §

Jogharmonizációs záradék.

Végső előterjesztői indokolás a gazdaság versenyképességének növelése érdekében történő törvénymódosításokról szóló 2023. évi XXXIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényjavaslat több törvény módosítására irányul, célja többek között a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló 2009/103/EK irányelv módosításáról szóló (EU) 2021/2118 európai parlamenti és tanácsi irányelv magyar jogba történő átültetése. Mindezen túl célja a pénz-, tőke és biztosítási piacra, a piac felügyeletére, valamint a hitelintézetek és befektetési vállalkozások szanálására vonatkozó szabályrendszer finomhangolása.

Az (EU) 2021/2118 európai parlamenti és tanácsi irányelv a gépjármű üzemeltetésének fogalma helyett bevezeti a gépjármű használatának a fogalmát, így a biztosítási kötelezettség ezentúl a gépjármű bármely használatára ki fog terjedni, amely összeegyeztethető azon rendeltetésével, hogy a baleset időpontjában szállítási, illetve közlekedési eszközként szolgáljon, függetlenül a gépjármű jellemzőitől és attól, hogy a gépjárművet milyen terepen használják, valamint attól, hogy az – akár huzamos ideig – álló helyzetben vagy mozgásban van. A forgalomba helyezésre kötelezett gépjárművek esetén gépjárműhasználatnak minősül különösen az a teljes tartam, ami a gépjármű hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátásának időpontjától a gépjármű forgalomból történő átmeneti vagy végleges kivonásáig tart. Az ideiglenes forgalomban tartás engedélyezése, illetve ideiglenes forgalmi engedély kiadása esetén gépjárműhasználatnak minősül az ideiglenes forgalomban tartási engedély, illetve az ideiglenes forgalmi engedély érvényességének időtartama.

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Gfbt.) hatálya a jövőben sem fog kiterjedni a gépjárműversenyen és az ahhoz szükséges edzésen okozott károkra, viszont ezen fogalmakat a gépjárműsport-rendezvény fogalma váltja fel, amelyet a sportról szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletnek szükséges szabályoznia.

A Kártalanítási Alap szabályainak módosítása alapján ezen – Magyarországon székhellyel rendelkező biztosítók által létrehozott és finanszírozott pénzalap – téríti meg az azon magyarországi lakóhelyű károsultaknak okozott kárt, akik károkozójának tagállami biztosítója csőd- vagy felszámolási eljárás alá került, továbbá azon más tagállami lakóhelyű károsultaknak okozott kárt, akik károkozójának magyarországi székhelyű biztosítója ellen felszámolási eljárás indult.

A Kártalanítási Számla szabályainak módosítása következtében pedig ezen pénzalap nem csupán az eddigiek szerint téríti meg a károkat (pl. a biztosítási kötelezettség ellenére biztosítással nem rendelkező üzemben tartók gépjárműve által okozott károkat stb.), hanem – bizonyos kivételekkel – azon gépjárművek által Magyarország területén okozott károkat, illetve az olyan magyarországi telephelyű gépjárművek által másik tagállam területén okozott és a baleset bekövetkeztének helye szerinti tagállam garancialapja által kifizetett károkat is megtéríti, amelyek közutakon való használata nem megengedett vagy amelyeket kizárólag olyan területeken használnak, ahová a belépés a vonatkozó rendelkezések alapján korlátozott.

A Javaslat mindezek mellett a zöldkártya fogalmának módosítását is tartalmazza, amelynek révén a zöldkártya immáron elektronikus tanúsítványként is előállítható lesz a digitális fejlődés vívmányait felhasználva, a korszerű, ügyfélbarát megoldások alkalmazhatósága érdekében.

Továbbá a törvénymódosítás – többek között – rendelkezéseket tartalmaz annak érdekében, hogy a hivatalból történő kivonás esetében a szünetelés hatályának beállta egyértelműbbé váljon, valamint, hogy abban az esetben, amikor valakinek az egyéni vállalkozói tevékenysége egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság alapítása miatti szűnik meg, akkor az adott személy (mint üzembentartó) kgfb.-je emiatt ne szűnjön meg érdekmúlással.

A pénzforgalmi szolgáltatóknak jogi kötelezettségük, hogy olyan művelet-megfigyelő mechanizmusokkal rendelkezzenek, amelyek lehetővé teszik számukra a nem engedélyezett vagy csalárd fizetési műveletek észlelését.

Ezeknek a mechanizmusoknak a fizetési műveletek elemzésén kell alapulniuk olyan elemeket figyelembe véve, amelyek a személyes hitelesítési adatok rendes használatának körülményei között jellemzőek a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevőire.

Az egyes pénzforgalmi szolgáltatók ugyanakkor a náluk egyedileg meglévő információk alapján nem képesek olyan komplex hálózatkutatót végezni, ami számottevően hozzájárulhat a visszaélésekkel érintett esetek korai azonosításához, adott esetben a beavatkozáshoz. Ezért egy központi visszaélésszűrő rendszer létrehozása is szükséges a visszaélési mintázatok hálózati elemzés segítségével történő korai felismerése, illetve hatékony azonosítása érdekében.

Az értékpapír-kölcsönzés szabályozását a fogyasztónak nem minősülő ügyfelek vonatkozásában, ahol a nemzetközi trendeknek megfelelően a tőkepiaci szereplők számára biztosítja a határozatlan futamidejű szerződések megkötését.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) megalkotása, illetve hatálybalépése óta közel egy évtized telt el, és azóta bőven vannak már tapasztalatok annak alkalmazásával összefüggésben. Ha a gyakorlati tapasztalatok tükrében a Ptk. teljes körű, annak minden könyvét érintő felülvizsgálata még nem is lenne időszerű, van néhány olyan rendelkezés, amely a felülvizsgálatot már most indokoltta teszi. E körben olyan – elsősorban a dologi jogok körét, azok érvényesítését és a kötelek teljesítését érintő – rendelkezésekről van szó, amelyek a gazdasági viszonyainkat és gazdaságunk versenyképességét közvetlenül vagy közvetett módon befolyásolják. Ezek közül is különösen azokban mutatkozott szükségesnek a módosítás, illetve a szabályozás kiegészítése, amelyekben a bírósági jogalkalmazás sem volt képes megfelelő, megnyugtató és a felmerült kérdéseket kielégítő megoldást nyújtani, mivel a vonatkozó szabályozás hiányában erre vagy egyáltalán nem volt, vagy a hatályos szabályozás alapján csak contra legem lett volna lehetősége.

A módosító javaslat (a továbbiakban: javaslat) a Ptk.-t érintő módosításokat a következő részekre tagolja: a zálogjoggal, az építményi joggal (mint dologi jogokkal), a jogosultnak teljesítő harmadik személy és az engedményes jogállásával (mint kötelmi jogi pozíciókkal) és a leválással (mint a társasági szétválás speciális formájával) kapcsolatos rendelkezésekre.

A dologi jogok körében a hitelbiztosítéki rendszerünk alapintézményének, nevezetesen a zálogjogi szabályozásnak a módosítása – egyebek között – azért vált ismét szükségessé, mert a jelzálogjog alapítására irányuló zálogszerződés kötelező tartalmi elemei körében a hatályos szabályozás olyan rést hagyott, amely miatt e szerződések alapján alapított jelzálogjogok tekintetében a zálogtárgyakkal való helytállási kötelezettség terjedelmét a nyilvántartott adatokból adott esetben nem lehet megállapítani, így harmadik személyek számára legfeljebb az elzálogosítás ténye ismerhető meg, de a terhelés mértéke nem. Ez pedig kétségtelenül megnehezíti a gazdasági életet tápláló hitelezés gyakorlatát.

Az alzálogjog intézményének – főként a pénzügyi intézmények refinanszírozása tekintetében – egyre jelentősebb szerep jut a gazdasági életben. Ebből következően szükségessé vált az e körben jól alkalmazható és hatékony biztosítékként felajánlható, illetve igénybe vehető alzálogjog intézményének az eddiginél koncepciózusabb és áttekinthetőbb szabályozása. Ebben a vonatkozásban a módosítás különösen az alzálogjog érvényesítésére irányadó szabályok részbeni felülvizsgálatát, és e rendelkezéseknek a gazdasági viszonyok felmerülő igényeihez való hozzáigazítását tartotta szem előtt.

A megfelelő gazdasági növekedés gátját képezi, hogy a különféle épületek, építmények, műtárgyak, műszaki berendezések (a továbbiakban együtt: építmény) létesítésére irányuló beruházások finanszírozása megfelelő hitelbiztosíték hiányában nehézségekbe ütközik. A problémát az okozza, hogy a jövőben létesítendő épület, építmény, műtárgy nem terhelhető jelzálogjoggal, illetve azt ilyen joggal terhelhető hitelfedezetként nem fogadják el, egyfelől azért, mert a finanszírozni tervezett beruházás értékéhez viszonyítva a meglévő és fedezetül leköthető telek-ingatlan értéke nem jelent elegendő fedezetet, vagy ezzel a hitelt igénybe venni kívánó építető nem rendelkezik, így a beruházás finanszírozási igényének kielégítéséhez szükséges megfelelő hitelbiztosíték nem áll a rendelkezésére. Tipikus és konkrét, igen jelentős akadályt jelent ez különösen a naperőművi beruházásoknál, amelyek esetében a befektetés értékét még csak nem is a beépítésre vagy telepítésre kerülő eszköz adja majd, hanem az adott földterülethez kötött erőművi engedély és hosszútávú átvételi garancia. A Klíma- és Természetvédelmi Akciótervben rögzített 6 ezer MW kapacitású, nagyságrendileg 1500 Mrd Ft értéket képviselő naperőművi beruházás hitelintézeti forrásbiztosítása azonban megvalósulhatna például az ingatlanhoz kapcsolódó

olyan forgalomképes és ezáltal megterhelhető joggal, amely az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyezhető jelzálogjog alapjául szolgálhat. Az építményi jog magyar jogba történő ismételt bevezetésével az ilyen beruházások finanszírozása megoldható, illetve elősegíthető lenne. Ehhez hasonlóan a jelzálogjoggal megterhelhető építményi jog hitelbiztosítékként jelentős nemzetgazdasági igényt tudna kielégíteni a közterületeket érintő építési koncessziók, a közterületeken megvalósuló, azok alatt, illetve felett tervezett építési beruházások (pl. autópálya, alagút, híd, mélygarázs stb.) finanszírozása esetén is az erre vonatkozó speciális jogi szabályozás mellett. Megállapítható tehát, hogy az építményi jognak a magyar jogrendszerben történő szabályozása nemcsak társadalmi igényt elégít ki, de az ország gazdasági versenyképességét erősítő, jelentős gazdaság-élénkítő hatású jogi eszközévé is válhat.

Az építményi jog egyébként nem ismeretlen jogintézmény, a klasszikus magyar magánjog integráns részét képezte, amely osztrák és német hatásra már a XX. század első felében megjelent a hazai törvényi szabályozásban is. E jogintézmény Magyarországon – talán nem véletlenül – a jogfejlődésnek egy, gazdasági szempontból (nyilván a gazdasági kényszerek nyomására is) igen innovatívnak tekinthető időszakában kapott kellő lendületet. Az 1920-as, 1930-as években ugyanis valós gazdasági igények hívták életre, sőt a korlátozott dologi jogok között részletesen szabályozott jogintézményként már az 1928. évi Magánjogi Törvényjavaslatban (a továbbiakban: Mtj.) is megjelent. A német, osztrák jog e jogintézményt természetesen már ezt megelőzően is ismerte és alkalmazta, sőt ismeri és alkalmazza azt mind a mai napig.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) az Mtj. építményi jogra vonatkozó rendelkezéseit nem vette át. A jogalkotó ugyanis úgy döntött, hogy ez az intézmény már a szocialista átalakulást megelőző időszakban is meghaladottá vált. A korabeli érvelés szerint az építményi jogon azért lépett túl az idő, mert az nem biztosította az idegen földön építkezőnek azt a biztonságot és azt a természetes igényét, hogy a földön általa emelt épület teljes tulajdonosává váljon, és azzal önálló tulajdonosként rendelkezzen. A régi Ptk. álláspontja szerint az „aedificium solo cedit” elven, amely szerint az épület osztja a föld tulajdonjogát, és amely főszabályként továbbra is a szabályozás alapjául szolgált, a „szocialista jogfejlődés”-nek túl kellett lépnie. Ennek megfelelően a jogalkotási trend annak idején a társadalmi tulajdonban álló ingatlanon ingyenesen és nem csupán átmeneti időre juttatott földhasználati jogot favorizálta azzal, hogy a földhasználó által emelt épületen az építkező számára önálló ingatlanként teljes tulajdonjogot biztosított a „személyi tulajdon” körében.

A Ptk. az említett főszabály megtartása mellett a magántulajdon körében bővítette annak lehetőségét, hogy a földtulajdon és az épülettulajdon a felek ilyen tartalmú megállapodása esetén elválhasson egymástól, és mivel ez valóságos és teljes tulajdonjogot jelentett az épület létesítője számára, ugyancsak feleslegesnek ítélte meg az építményi jog intézményéhez való visszatérést.

Az építményi jogot mai jogunkba visszavezetni kívánó új szabályozás sem az intézmény eredeti formájában való visszaállítását javasolja, hiszen változatlanul megtartaná a földtől elváló épülettulajdon – azóta már meggyökeresedett – létesítésének lehetőségét is, sőt ezen túlmenően a Ptk. azon új rendelkezését sem érintené, amely szerint az ingatlan tulajdonosa maga is rendelkezhet úgy, hogy „a földet és a rajta álló épületet önálló ingatlanokként jegyezzék be az ingatlan-nyilvántartásba” [Ptk. 5:18. § (2) bek.]. A Ptk. szerint tehát már eleve adottá vált a tulajdonos számára az a lehetőség, hogy egyoldalú nyilatkozatával a föld és az épület tulajdonjogát elválassa egymástól, és azokról ekként külön-külön rendelkezzen. Az építményi jog szabályai az említett szabályozás mellett nyújtanának egy további lehetőséget, pontosabban egy újabb alternatívát az ingatlan építés céljából történő korlátozott dologi joggal való megterhelésére. A Ptk. 5:19. §-a egyébként kibővítette az épület tulajdonosát a földre vonatkozóan megillető földhasználati jog tartalmát is azáltal, hogy lehetővé tette e jog szerződéses szabályozását akár harmadik személyekre is kiterjedő hatállyal (abban az esetben, ha e szerződéses szabályozás tényét az ingatlan-nyilvántartásban is feljegyzik). Ezeket a rendelkezéseket tehát az építményi jog újbóli bevezetése nem érintené, az építményi jog alkalmazását ugyanis opcionálisan, vagylagosan választható jogi konstrukcióként tenné lehetővé a hatályos szabályozás biztosította intézmények (a földtől elváló épülettulajdon, a földhasználati jog és szerződéses szabályozása) mellett. Az építményi jog alapítása azonban értelemszerűen azt kizárná, hogy vele párhuzamosan a Ptk. 5:145. §-a szerinti földhasználati jog is létrejöhessen (mindaddig, amíg az építményi jog jogosultja – e jogának megszűnésével – az építmény tulajdonjogát meg nem szerzi), hiszen az építményi jog az általa érintett földre vonatkozóan maga is biztosít használati jogot, sőt ennél többet, nevezetesen a föld és a földön emelt épületek hasznosítási jogát is, sőt az építményi jog által lehetőség nyílna az említett jogok megterhelésére és átruházására is. Az új szabályozás ugyanakkor nemcsak megtartaná az eddigi intézményrendszert, hanem merítene is annak hatályos szabályozásából, hiszen adott esetben az építményi jog tekintetében is lehetővé tenné, hogy a tulajdonos

egyoldalú jognyilatkozatával e jogot akár a tulajdonában álló ingatlanon is megalapítsa (amelyre például lehetőség van a német jog alapján is). Az építményi jog intézménye ebből következően többféle módon is alapítható lenne: egyoldalú jognyilatkozattal, szerződéssel, de akár végrendelettel is, értelemszerűen azonban az sem volna kizárt, hogy meghatározott feltételekkel ilyen jogot jogszabály vagy annak alapján hatósági határozat hozzon létre (mint ahogy más – és nem csupán korlátolt – dologi jogok is létrejöhetnek ilyen módon). A szabályozás azonban természetesen a jogüggyellett, vagyis a szerződéssel történő alapítás lehetőségét helyezi a középpontba, hiszen egyfelől ezt tekinti tipikusnak, másfelől pedig a magánjog körében elsősorban szabályozandónak.

Az intézmény újbóli bevezetésére tehát a magyar jogtörténeti hagyományokra, a környező országok által alkalmazott sikeres jogi megoldásokra figyelemmel, ugyanakkor a magyar jogrendszerbe szervesen illeszkedő módon kerülne sor. Ezt lehetővé és egyben különösen aktuálissá teszi az a körülmény is, hogy egyidejűleg az ingatlan-nyilvántartási jogunk is megújul.

Az építményi jog ingatlanra vonatkozó, átruházható, jogutódlás tárgyát képező és megterhelhető korlátolt dologi jog, amely az ingatlan tulajdonosa és az építményi jog jogosultja (a továbbiakban: építményi jogosult) megállapodása alapján, az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéssel (konstitutív hatállyal) jön létre, és azt az ingatlant terheli, amelyre nézve ezt a jogot bejegyezték. Az építményi jog leginkább talán az ingatlanra vonatkozó hasznélvezeti joghoz hasonlítható, de a használati, hasznosítási jogosultságon túlmenő, annál erőteljesebb jogot ad az építményi jogosult számára azáltal, hogy e joga alapján – a tulajdonossal kötött megállapodás keretei között – szabad rendelkezési jogot is biztosít mindazon építményre és azok alkotórészeire, amelyeket az építményi jogát gyakorolva és annak körében létrehoz, illetve létrehozott. Az építményi jog – ellentétben a hasznélvezeti joggal – átruházható, megterhelhető és jogutódlás tárgya lehet, amint erre az előbbieken már utalás történt, tehát a hasznélvezeti jognál ebben a vonatkozásban is fajsúlyosabb vagyoneértékű jognak tekinthető.

Az építményi jogot – korlátolt dologi jogként – a Ptk. V. (Dologi jogi) Könyvének Harmadik Részében a többi korlátolt dologi jog körében indokolt szabályozni, hiszen hazai jogalkotásunkban a kellő kodifikációs keretet és szabályozási hátteret egyébként is a korlátolt dologi jogokat kimerítően szabályozó Ptk. biztosítja.

A Ptk. hatálybalépése óta eltelt időszak alatt egyértelművé tette, hogy a jogosultnak teljesítést nyújtó harmadik személyt megillető megtérítési igény (követelés) érvényesítése nehézségekbe ütközik, hiszen a teljesítést nyújtó harmadik személy nem lesz jogutódja a követelés eredeti jogosultjának, mivel az eredeti követelés a teljesítéssel megszűnik, így értelemszerűen nincs is olyan fennálló követelés, amely a teljesítő harmadik személyre átszállhatna. Ugyanakkor a követelés szabályozott eljárásban történő érvényesítéséről szóló jogszabályaink előírják, hogy az ilyen típusú eljárást megindítani, illetve abba belépni csak az eredeti jogosult jogutódja részéről lehetséges. E probléma rendezéséről, az anyagi jogi jogutódlás megteremtéséről a módosító javaslatnak sürgetően rendelkeznie kellett, és a megfelelő megoldást erre a régi Ptk.-ban is alkalmazott jogi konstrukció (törvényi engedmény) visszavezetése nyújtotta, amellyel a szabályozás visszatérhetett arra a jogi ösvényre, amit klasszikus magánjogunk jól átgondoltan több mint egy évszázadon át kitapasztalt.

Az engedményezéssel összefüggésben, a joggyakorlatban és a jogirodalomban egyaránt kérdésként merült fel, hogy az engedményezéssel a követelésen kívül a követeléshez kapcsolódó milyen jogok, esetleg kötelezettségek szállnak vagy szállhatnak át az engedményesre. A módosító javaslat ezért meghatározza a követeléshez kapcsolódóan átszálló jogok körét, kiszámíthatóbbá és egyértelműbbé téve ezáltal a követelésvásárlási piac szereplőinek jogi helyzetét.

Végül pedig a társasági szétválás körében a leválás intézményének, mint a kiválás egy alesetének szabályozásával egy olyan cégvagyonai rendelkezési lehetőség bevezetése valósulhat meg, amelyre az elmúlt években egyre sürgetőbb társadalmi-gazdasági igény mutatkozott.

Az Itv., valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény módosításának célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

Az új ingatlan-nyilvántartási szabályozásra tekintettel szükséges a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosítása, melynek értelmében meghatározásra kerülnek az ingatlan-nyilvántartás részére átadásra kerülő adatok. Szükséges továbbá a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény módosítása,

amelyre tekintettel az ingatlanügyi hatóság jogosulttá válik az ingatlan-nyilvántartásban szereplő polgárok adatváltozásainak megismerésére. Az új ingatlan-nyilvántartási szabályozásra tekintettel szükséges továbbá a Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. törvény módosítása.

A Ptk. módosítása által indokolt változtatásokon túlmenően az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény (a továbbiakban: Új Inytv.) pontosítása szükséges annak érdekében, hogy a jelzálogjogot biztosító elidegenítési és terhelési tilalom, valamint elővásárlási jog átszállása is ezen szabályban meghatározott okiratok alapján történhessen.

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény módosításának célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

Az Inytv. módosításának célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény módosításának célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) módosításának célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése, ennek keretében terminológiai pontosításra is sor kerül.

Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény kiegészül az alzálogjog fennállásának igazolására irányuló eljárással, amelynek célja, hogy egyszerűbbé váljon az alzálogjog jogosulti minőség igazolása. Az eljárás eredményes lefolytatása esetén a kérelmezőnek rendelkezésére áll majd egy olyan közokirat (bizonyítvány), amely alapján az őt megillető jog közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzését kérheti, vagy azt az őt megillető igény érvényesítése céljából felhasználhatja.

Nemzeti vagyon tekintetében a Ptk.-nak az építményi jogra vonatkozó rendelkezéseit az Nvtv.-ben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, az Nvt. módosítása a nemzeti vagyonra vonatkozó speciális szabályokat állapítja meg.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény módosításának a célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

Az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény (a továbbiakban: Átv.) módosításának célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

A hitelbiztosítéki nyilvántartásról szóló 2013. évi CCXXI. törvény (a továbbiakban: Hbnyt.) módosításának célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

Az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény 2015. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Ehat. Tv.) módosítása az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer első évének tapasztalatait összegzi, figyelembe véve az egyre növekvő Európai Unió energiatakarékos elvárásait, továbbá az orosz–ukrán háború eredményeként létrejött energiaválság okán szükséges energiafüggetlenségi törekvéseket.

Az Új Inytv. módosításának célja – a fent említettekén túl – a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–4. §

A Javaslat az építményi jogot beépíti az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) vagyoni értékű jog fogalmába. Ebből következően az építményi jog – nem tulajdonos számára történő – alapítása, továbbá az építményi jog átruházása esetén az építményi jog megszerzőjét illeték-kötelezettség terheli.

A Javaslat az építményi jog értékének (mint az illeték alapjának) a többi vagyoni értékű jogtól eltérően e jog forgalmi értékét (azaz azt a pénzben kifejezett értéket, amely a vagyontárgy eladása esetén az illetékkötelezettség keletkezésekor volt állapotában árként általában elérhető) határozza meg.

Tekintettel arra, hogy az építményi jog forgalmi értéke eltérhet az azzal terhelt ingatlan forgalmi értékétől, a Javaslat újrászabályozza a visszerhes vagyonátruházási illeték mértékének vagyoni értékű jogszerzéshez kapcsolódó előírásait.

Mindezekkel összefüggésben a Javaslat az építményi jogra való utalásokkal kiegészíti az Itv. szerinti kisvállalkozások vállalkozói vagyonának fogalmát és a visszerhes vagyonátruházási illeték tárgyi hatályát.

5. §

Az új ingatlan-nyilvántartási szabályozásra tekintettel szükséges módosítás, mely alapján meghatározásra kerülnek az ingatlan-nyilvántartás részére átadásra kerülő adatok. Annak érdekében, hogy az ingatlan-nyilvántartás és a földhasználati nyilvántartás részére a polgárok adatváltozásai folyamatosan átadásra kerüljenek, szükséges, hogy először megtörténjen a teljes adatállomány átadása.

6. §

Negatív hozam esetén a nem fizető tagok felé nem érvényesíthető az elmaradt tagdíj miatti hozamlevonás. Ez esetben a jövőben a pénztárak az elmaradt tagdíj miatti hozamlevonást érvényesíthetik a későbbi hozamok terhére, az akkor esedékes levonások mellett is, így biztosított a nem fizető tagok részvétele a működési költségekben. Az elmaradt hozamlevonás legfeljebb az időszakot követő egy naptári évben érvényesíthetőek és csak abban az esetben, ha a pénztár az adott időszakban egyáltalán nem tud hozamlevonást érvényesíteni. A javaslat emellett meghatározza a levonás alapjául szolgáló tagdíj maximumát, illetve a különböző időszakban keletkezett levonások kielégítési sorrendjét is a tagok érdekeinek védelmében.

7. §

A módosítás egyértelművé teszi, hogy a zártkörűen működő részvénytársaságba történő befektetésre vonatkozó korlátozás nem terjed ki a pénztár részére szolgáltatást végző zártkörű részvénytársaságokban történő tulajdonszerzésre.

8. §

A jövőben a nevelésiév-kezdési, tanévkezdési (beiskolázási) támogatást azok a szülők is igénybe vehetik az önszegélyező pénztárban lévő egyéni számlájuk terhére, akik részére valamely uniós tagállam folyósítja a családi pótlékot.

9. §

A végrehajtást kérő a végrehajtási kérelem előterjesztésekor büntetőjogi felelőssége tudatában köteles közölni, hogy terheli-e alzálogjog a követelését biztosító zálogjogot, továbbá ekkor köteles közölni az érintett ingatlan és az alzálogjogosult adatait is – az ingatlan 15 napnál nem régebbi hiteles tulajdoni lapjának csatolása mellett – annak érdekében, hogy az elrendelő bíróság (közjegyző) a végrehajtható okirat kiállításakor megnyilatkoztassa az alzálogjogosultat, hogy élni kíván-e a Ptk. szerinti jogaival.

10. §

Amennyiben a végrehajtási kérelem előterjesztésekor a végrehajtást kérő jelezte, hogy a követelését biztosító zálogjogot ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett alzálogjog terheli, az elrendelő bíróság, valamint a közjegyző a végrehajtható okirat kiállítása (záradékolás) során köteles az alzálogjogosultra vonatkozó információk beszerzése érdekében megkeresni az ingatlanügyi hatóságot az érintett ingatlan tekintetében. Ha az ingatlan-nyilvántartás szerint a végrehajtást kérő zálogjogát terheli alzálogjog, akkor a bíróság, valamint a közjegyző az információk ingatlanügyi hatóság általi közlését követő 15 munkanapon belül felhívja az alzálogjogosultat 15 munkanapos határidő tűzésével, hogy nyilatkozzon, kívánja-e gyakorolni a Ptk. szerinti jogait. Egyúttal tájékoztatja a zálogjogosultat az alzálogjogosult felhívásáról.

Ha az alzálogjogosult határidőben nem nyilatkozik, hogy gyakorolni kívánja a Ptk. szerinti jogait, akkor a bíróság, valamint a közjegyző a végrehajtási kérelem alapján elrendeli a végrehajtást. Ha az alzálogjogosult határidőben nyilatkozik büntetőjogi felelőssége tudatában arról, hogy gyakorolni kívánja a Ptk. szerinti jogait, akkor a bíróság,

valamint a közjegyző a végrehajtható okiratot a kérelemtől eltérően állítja ki és az alzálogjogosultat jelöli meg végrehajtást kérőként. Erről a bíróság, illetve a közjegyző végzést hoz, amelyben kötelezi az alzálogjogosultat a végrehajtási kérelem előterjesztéséért fizetett illeték, díj összegének a kérelmező zálogjogosult részére történő megfizetésére. A végzés kézbesítésre kerül a zálogjogosult és az alzálogjogosult részére is azzal, hogy a végzés ellen fellebbezéssel élhetnek.

11. §

Tekintettel arra, hogy a végrehajtást foganatosító bíróság az ingatlanra bejegyzett zálogjogosult végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódásáról a zálogjogosultnak a 140. § (6) bekezdése szerinti kérelmére a 114/A. § szerint dönt, így szükséges pontosítani e szakasz rendelkezéseit azzal az esettel, ha a zálogjoggal biztosított követelést ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett alzálogjog terheli.

Az alzálogjogosult a Ptk. szerinti jogait a végrehajtás elrendelésekor gyakorolhatja, ha a követelést biztosító zálogjogosult kérelmezte a végrehajtás elrendelését, így az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett alzálogjogosult a végrehajtás elrendelését követően már nem kapcsolódhat be az eljárásba, hiszen az alzálogjogosult követelése ugyanaz, mint a zálogjogosult végrehajtást kérője. Ebből következően az alzálogjogosult bekapcsolódással kizárólag abban az esetben érvényesítheti a végrehajtási eljárás során az alzálogjogból fakadó igényét, ha az alapügyben az alzálogjogosult és az alzálogjoggal terhelt követelés zálogjogosultja sem végrehajtást kér. Mindazonáltal, ha ezen utóbbi esetben érvényesíteni kívánja az alzálogjogból fakadó igényét, akkor az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett zálogjogosult helyett az alzálogjogosult kielégítési jogának megnyílt állapotú meg a bíróság által, tehát hasonlóan a végrehajtás elrendeléséhez a zálogjogosult helyett az alzálogjogosult kapcsolódik be a végrehajtási eljárásba a zálogjoggal biztosított követelés erejéig.

A módosítás alapján amennyiben a zálogjogosultnak, illetve az alzálogjogosultnak a kielégítési jogának megnyíltát a bíróság megállapította, és ezt követően ugyanazon követelésére a zálogjogosult, illetve az alzálogjogosult végrehajtható okirat kiállításával kielégítési végrehajtást indít, úgy köteles a kielégítési végrehajtás során bejegyzésre kerülő végrehajtási jog bejegyzését követő 15 munkanapon belül kérelmezni a zálogjogosulti, illetve alzálogjogosulti bekapcsolódással indult ügy megszüntetését kérni a végrehajtótól a kielégítési végrehajtási ügyre tekintettel. Lényeges, hogy a bekapcsolódással indult ügyben a zálogjogosult, illetve az alzálogjogosult kizárólag a bekapcsolódással felmerült költségeire tarthat igényt, amennyiben azon költségeit a kielégítési végrehajtás során nem érvényesíti.

12. §

A módosítás alapján a Ptk-ban nevesített építmenyi jog terhelheti a végrehajtás alá vont ingatlant megszerző új tulajdonos tulajdonjogát kivéve, ha az építmenyi jog jogosultja a végrehajtást kérő követelésének kielégítéséért felel, vagy ha az építmenyi jogot a jelzálogjog után létesítették.

13. §

A végrehajtó a becsérték közlésével egyidejűleg tájékoztatja a zálogjogosultat és az alzálogjogosultat a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás lehetőségéről, azonban a zálogjogból, illetve az alzálogjogból fakadó igény kizárólag abban az esetben érvényesíthető ily módon, ha a bekapcsolódni kívánó zálogjogosult, illetve alzálogjogosult az alapügyben ugyanazon követelése tekintetében nem végrehajtást kér. Az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett alzálogjogosult a Ptk. szerinti jogait a végrehajtás elrendelésekor gyakorolhatja, ha a követelést biztosító zálogjogosult kérelmezte a végrehajtás elrendelését, így az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett alzálogjogosult a végrehajtás elrendelését követően már nem kapcsolódhat be az eljárásba, hiszen az alzálogjogosult követelése ugyanaz, mint a zálogjogosult végrehajtást kérőjének. Ebből következően az alzálogjogosult bekapcsolódással kizárólag abban az esetben érvényesítheti a végrehajtási eljárás során az alzálogjogból fakadó igényét, ha az alapügyben az alzálogjogosult és az alzálogjoggal terhelt követelés zálogjogosultja sem végrehajtást kér. Mindazonáltal, ha ezen utóbbi esetben érvényesíteni kívánja az alzálogjogból fakadó igényét az alzálogjogosult, akkor az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett zálogjogosult helyett az alzálogjogosult kielégítési jogának megnyílt állapotú meg a bíróság által, tehát hasonlóan a végrehajtás elrendeléséhez a zálogjogosult helyett az alzálogjogosult kapcsolódik be a végrehajtási eljárásba a zálogjoggal biztosított követelés erejéig.

14. §

Szükséges pontosítani a Vht. 140/A. § rendelkezéseit az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett alzálogjogosult végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódására vonatkozó szabályokra és a 140. § új (6a) és (6b) bekezdéseire tekintettel.

15. §

A módosítás alapján a zálogjogi követelés kielégítése során figyelemmel kell lenni arra, hogy amennyiben a végrehajtási eljárás során végrehajtást kérő (akár az elrendelés, akár a bekapcsolódás következtében) az alzálogjogosult, akkor az ő kielégítésére az alzálogjoggal terhelt követelés zálogjogosultjának zálogjoga alapján fennálló követelés erejéig kerülhet sor, e zálogjogosult ranghelyére figyelemmel.

16. §

Átmeneti rendelkezés annak érdekében, hogy az új ingatlan-nyilvántartási eljárásról szóló törvény hatálybalépéséig, az ingatlan-nyilvántartásba átmenetileg be nem jegyzett alzálogjogok esetén az alzálogjogosult végrehajtás elrendelése során a jogosultságát a közjegyzői nemperes eljárás során kiállított jogerős bizonyítványnak bíróság vagy közjegyző részére történő megküldésével igazolhatja az átmeneti rendelkezésben meghatározott időpontig.

Átmeneti rendelkezés alapján a 2023. szeptember 1-jén folyamatban lévő bekapcsolódással érintett ügyek esetén is alkalmazandó az a rendelkezés, amely alapján köteles a zálogjogosult a bekapcsolódással érintett végrehajtási ügy megszüntetése iránt intézkedni, ha kielégítési végrehajtás elrendelésére utóbb sor került.

17. §

Szövegpontosítás annak érdekében, hogy a koherencia biztosított legyen a Vht. alzálogjoggal kapcsolatosan módosuló rendelkezéseivel.

18. §

Az ingatlan-nyilvántartás és földhasználati nyilvántartás szervének személyi azonosító kezelésére vonatkozó szabályainak pontosítása szükséges az új ingatlan-nyilvántartási szabályozásra tekintettel. Az ingatlanügyi hatóság jogosulttá válik az ingatlan-nyilvántartásban szereplő polgárok adatváltozásainak megismerésére.

19. §

Szövegpontosítás a bankkártyás fizetés lehetőségének megteremtése érdekében.

20. §

A hatályos szabályozás szerint a kiutalás elfogadásával a cselekvőképes kedvezményezett a betét, a támogatás, a jóváírt kamatok, valamint a lakáskölcsön feletti rendelkezési jogot megszerzi. Nem egyértelmű ugyanakkor az az eset, amikor a lakás-előtakarékoskodó, illetve a kedvezményezett nem cselekvőképes (kiskorú, illetve cselekvőképességében részlegesen korlátozott vagy cselekvőképességét teljesen korlátozó gondnokság alá helyezett) a kiutaláskor. A módosítás egyértelművé teszi, hogy ilyen esetben a lakás-előtakarékoskodó, illetve a kedvezményezett törvényes képviselője a gyámhatóság jóváhagyása esetén rendelkezhet a megtakarítással, ha annak összege meghaladja a Polgári Törvénykönyvben meghatározott összeghatárt.

21. §

Technikai kiegészítés, amely biztosítja az építményi jog ingatlan-nyilvántartásba bejegyezhetőségét.

22. §

Amennyiben az alzálogjogot alapító szerződés nem külön okiratban kerül elkészítésre, hanem a refinanszírozást szabályozó szerződésben, akkor az ingatlanügyi hatósághoz kötelező lenne benyújtani, mint bejegyzés alapjául szolgáló okiratot. Ebben az esetben azonban a tartalmát bárki megismerhetné, aki a jogi érdekét igazolja

az ingatlanügyi hatóság előtt. Erre tekintettel szükséges a speciális szabály annak érdekében, hogy a bejegyzés alapjául csak a legszükségesebb adatokat, nyilatkozatokat tartalmazó okirat kerülhessen benyújtásra.

A szabályozás alkalmazást segítő pontosításként egyértelművé teszi továbbá, hogy a zálogjogi, alzálogjogi kötelemmel érintettek közül kinek a nyilatkozata szükséges a bejegyzéshez. Az alzálogjog tárgya ugyanis a jelzálogjog (és az általa biztosított követelés), nem pedig az ingatlan. Ebből következően az ingatlan tulajdonosa, illetve a bejegyzett egyéb jogosult hozzájárulása az alzálogjog bejegyzéséhez, módosításához irreleváns.

A Ptk. vonatkozó új szabályára tekintettel szükséges a fenti speciális szabály annak érdekében, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés módosítása az alzálogjogosultnak a zálogjogosult helyébe lépése esetén megfelelően megtörténhessen. A speciális szabály biztosítja, hogy a legszükségesebb adatokat, nyilatkozatokat tartalmazó okirat kerülhessen benyújtásra.

23. §

Szövegpontosítás annak érdekében, hogy a jelzálogjogot biztosító elidegenítési és terhelési tilalom, valamint elővásárlási jog átszállása is ezen szabályban meghatározott okiratok alapján történhessen, továbbá, hogy a koherencia meglegyen a Ptk. 6:193. § (3) bekezdésének módosuló rendelkezéseivel.

24–25. §

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény kiegészítésének célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

26. §

Tekintettel arra, hogy a nemzetközi piacon az intézményi befektetők között az értékpapír-kölcsönzési ügyletek túlnyomó többsége határozatlan futamidőre jön létre, biztosítani szükséges hazai tőkepiaci szereplők számára, hogy ezekben az ügyletekben részt vehessenek. Fogyasztóvédelmi indokoknál fogva ugyanakkor az intézményi befektetőknek nem minősülő ügyfelek esetében továbbra is határozott idejű értékpapír-kölcsön szerződések fenntartása indokolt.

27. §

Az értékpapírkölcsönök futamideje tekintetében az intézményi befektetőkre és az intézményi befektetőknek nem minősülő ügyfelekre vonatkozó eltérő lehetőségek okán a szerződési tartalom kiegészítése szükséges.

28. §

A fizetést korlátozó eljárás fogalmának bővítése.

29. §

Szövegpontosító javaslat.

30. §

A rendelkezés célja a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) szabályainak az üzletrészt terhelő zálogjog Ptk. szerinti módosítással összhangban történő módosítása.

31–35. §

A módosítás célja a Ctv.-nek a Ptk. átalakulási, egyesülési, szétválási szabályozásához igazodó pótlólagos összhangba hozatala.

A Ctv. 16. címe módosításának indoka, hogy a Ptk. hatályba lépése óta nincs összhangban a Ptk. azon új koncepciójával, hogy az átalakulás többé nem gyűjtőfogalom, hanem csak cégforma-váltást jelent. Ennek

következtében az átalakulásra, mint egyszerű cégforma-váltásra előírt szabályok többé nem vonatkoznak az egyesülés és a szétválás eseteire, csak akkor, ha ezt a felhatalmazást számukra a jogszabály megadja.

Mindezekre figyelemmel a 35. § szövegcsere módosítást tartalmazó rendelkezés módosítja a Ctv. átalakulási, egyesülési, szétválási szabályokat vegyesen megfogalmazó 16. címét, egyértelművé téve, hogy az mindhárom jogintézmény speciális cégjogi szabályait tartalmazza. A Ctv. 61. § új (3) bekezdése megteremti a jogszabályi lehetőséget az átalakulási szabályok megfelelő alkalmazására az egyesülés és a szétválás normái között, mivel ezt a Ctv.-nek magának is tartalmaznia kell. A módosítás így a Ctv. valamennyi érintett rendelkezésénél biztosítja a Ptk. új koncepciójával való összhangot, egységes és az új Ptk.-ával és az Átv.-vel egyező kodifikációs technika és terminológia használatával segíti a jogalkalmazást. A Ptk. 3:45. §-ában bevezetésre került új jogintézmény, a kiválás egyik a eseteként megfogalmazott leválás cégeljárás részletszabályait jeleníti meg a szétválás előírásai között a Ctv. 61. § (2) bekezdésének módosítása.

A kiválás a szétválás egyik esete, a kiválásnak pedig a leválás egy különleges változata. Alapvetően az különbözteti meg a kiválástól, hogy a keletkező quasi-új jogutód jogi személynek nem a „kiinduló”, szétváló jogi személy tagjai, hanem maga a szétváló jogi személy lesz az egyedüli tagja.

A leválás ettől a markáns eltéréstől eltekintve a kiválás szabályai szerint megy végbe. A leválás kiválástól való elkülönülése a jogutód tagságának specialitásából ered, az ezzel kapcsolatos szabályokat érinti. (Lásd az Átv. új 18/A. §-ához fűzött indokolást is.) A leválásra azonban minden egyéb vonatkozásban a kiválás Ctv. 61. § (2) bekezdésének szabályai érvényesülnek, például az eljáró bíróság illetékessége, a jogelődnél folyamatban lévő módosítások soron kívüli intézési kötelezettsége vagy az (1) bekezdés szerinti szabályok alkalmazása tekintetében.

A Ctv. 61. § (1) bekezdése az eljárási szabályok felesleges ismételtetése helyett azt a jogtechnikai megoldást választja, hogy minden szétválási esetkörben (és így a kiválásnál és értelemszerűen a leválásnál is) alkalmazni rendeli az átalakulás, mint cégformaváltás eljárási előírásait is. E vonatkozásban az átalakulási cégeljárás 57. § (3)–(4) bekezdésében meghatározott szabályaira utal vissza, ugyanakkor a gyakorlatban tapasztalható jogértelmezési bizonytalanságok igazolják, hogy ez a visszautalás a kiválási (és így a leválási) folyamat megszervezéséhez kevés.

Szükség van ugyanis az átalakulás egyéb szabályainak alkalmazására is (például a bíróság ügyintézési idejének tartama és számítási módja, a bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje, vagy akár azon szabályok alkalmazhatósága szempontjából, amelyek az átalakulás időpontjának meghatározását megengedik).

Ez a jogi dilemma az Átv.-vel történő egybevetéssel meglehetősen erőszakoltan ugyan, de feloldható, indokolt azonban, hogy a helyes eljárási rend a Ctv.-ből is egyértelműen megállapítható legyen. A joggyakorlat megkönnyítésének érdekében szükség van arra, hogy az átalakulási előírások – eltérő törvényi rendelkezés hiányában – érvényesüljenek minden szétválási folyamatban. Érvényes ez az egyesülési ügyekre is, mivel az egyesüléseknél éppúgy hiányzik a jogalkalmazó számára az átalakulás szabályainak alkalmazhatósága, mint a szétválásoknál.

Az átalakulásra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásának előírása a Ctv. 61. § (3) bekezdésben egyértelművé teszi, hogy a Ctv. átalakulással foglalkozó 1. és 2. számú mellékleteiben előírt okirat-csatolási kötelezettségek megfelelően irányadóak az egyesülés, szétválás eseteinél is.

A Ptk. zálogjogi szabályainak módosítása a piaci igények kielégítése és a záloghitelezés biztonsága érdekében az üzletrészt terhelő zálogjog tekintetében is előírja a követelés összegének, illetve annak a keretösszegnek a cégjegyzéki feltüntetését, amelynek erejéig a zálogjogosult kielégítést kereshet a zálogtárgyból.

Ez azt jelenti, hogy az üzletrészt terhelő zálogjoggal kapcsolatos cégjegyzéki adatok köre bővül. Ezen adatbővítés a már bejegyzett és még fennálló üzletrészt terhelő zálogjogok tekintetében csak az érintettek változásbejegyzési kérelmei révén kerülhet be a cégjegyzékbe.

Az ügödömping elkerülése és a megfelelő felkészülési idő biztosítása érdekében a jogalkotó e változásbejegyzési kérelmek benyújtására hosszabb időt állapít meg, azzal, hogy ha a kérelmező a jogszabályban előírt időtartam alatt adja be kérelmét, akkor ezt illeték és közzétételi költségtérítés megfizetése nélkül teheti meg. A késedelem értelemszerűen nem akadályozza a változásbejegyzést, azonban a késlekedő fél az ingyenesség kedvezményét elveszíti.

36. §

Tekintettel arra, hogy a Ctv. átalakulással, egyesüléssel, szétválással kapcsolatos rendelkezéseinek a Ptk. anyagi jogi szabályaival összhangban kell lenniük, nem célszerű a szövegezés olyan egyszerűsítése, ami az anyagi jogi jogalkotói szándékkal nem harmonizál. Emiatt szükséges a Ctv. 1/A.§ (2) bekezdés d) pontjának – hatályon kívül helyezéssel történő – módosítása.

37. §

A jogalkalmazás egyértelműsítése érdekében szükséges a szóhasználati összhang megteremtése a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a befektetési vállalkozások szervezeti követelményei és működési feltételei, valamint az irányelv alkalmazásában meghatározott kifejezések tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2016. április 25-i (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló rendeletével (keretszerződés – alapmegállapodás).

38. §

Tekintettel arra, hogy a 2014/65/EU irányelv tájékoztatói követelmények, termékirányítás és pozíciólimitek tekintetében, valamint a 2013/36/EU és az (EU) 2019/878 irányelv befektetési vállalkozásokra való alkalmazása tekintetében, a Covid19-válság utáni helyreállítás elősegítése érdekében történő módosításáról szóló, 2021. február 16-i (EU) 2021/338 európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének 12. pontja a piacműködtetőkre is alkalmazni rendeli a jogsértések bejelentésére vonatkozó követelményeket, a Javaslat e tekintetben tartalmaz kiegészítést.

39. §

A minősített befolyásszerzés szabályozásának pontosítása.

40. §

A minősített befolyásszerzés mellett azzal megegyező módon szükséges rendelkezni a határérték átlépése esetén is a kivételi szabályról, valamint pontosítani szükséges az átvételi igazolás és a teljességi igazolás szabályait.

41. §

A Javaslat a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 52. §-át egyértelműsítő rendelkezéseket tartalmaz a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a befektetési vállalkozások szervezeti követelményei és működési feltételei, valamint az irányelv alkalmazásában meghatározott kifejezések tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2016. április 25-i (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló rendeletében [a továbbiakban: a bizottság (EU) 2017/565 rendelete] foglaltaknak megfelelően.

A befektetési vagy kiegészítő befektetési szolgáltatásra vonatkozó szerződés megkötése során a felek az alapvető jogait és kötelezettségeiket keretszerződésben (alapmegállapodásban) rögzítik, összhangban a bizottság 2017/565 rendelet 58. cikkében foglalt követelményekkel.

A keretszerződést papíron vagy tartós adathordozón kell írásba foglalnia a szolgáltatónak szem előtt tartva az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény rendelkezéseit is. Ezen rendelkezések alapján elektronikus magánokiratnak minősül az a jognyilatkozatot tartalmazó elektronikus dokumentum is, amelyet a szervezet által a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 77. § (3) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján kiadott rendeletben meghatározott auditált elektronikus hírközlő eszköz vagy elektronikus ügyfélazonosító és nyilatkozattételi rendszer útján azonosított nyilatkozó fél az aláírás időpontjának azonosítására is alkalmas egyszerű elektronikus aláírással látott el azzal, hogy ez esetben kizárólag szöveg formájában rögzített jognyilatkozatot tartalmazó elektronikus magánokirat minősül írásba foglaltaknak.

Amennyiben a keretszerződés alapján az ügyfél egy pénzügyi eszközre vonatkozó ügylet végrehajtására vonatkozóan a befektetési vállalkozásnak megbízást ad, arra a Bszt. 52. § (1) bekezdésében foglalt írásbeliség formai megkötése nem irányadó. Ezen megbízások történhetnek élőszóban, telefonon vagy akár elektronikus üzenetváltások formájában is.

A befektetés vállalkozó köteles ezen megbízásokat nyilvántartásában rögzíteni, összhangban a vonatkozó európai uniós szabályozással és a Bszt. 55. §-ban foglaltakkal. Ebben a nyilvántartásban a befektetési vállalkozó a keretszerződést is rögzíti.

42. §

Szövegpontosító javaslat.

43. §

A biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló 2009/138/EK irányelv (Szolvencia II), a pénzügyi eszközök piacairól szóló 2014/65/EU irányelv és a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló (EU) 2015/849 irányelv módosításáról szóló, 2019. december 18-i (EU) 2019/2177 európai parlamenti és tanácsi irányelv az adatszolgáltatási tevékenység szabályozását az Európai Unióban rendeleti szintre helyezte, ezért szükség van a hazai szabályozás kiigazítására. A Javaslat ennek további pontosítását tartalmazza.

44–45. §

A zálogjoggal biztosított követelés elzálogosításával alzálogjog alapítható. A hitelbiztosítéki nyilvántartásról szóló 2013. évi CCXXI. törvény (a továbbiakban: Hbnyt.) 7. § (1a) bekezdése értelmében a követelés elzálogosítására vonatkozó hitelbiztosítéki nyilatkozat alapján a követelést terhelő zálogjognak a hitelbiztosítéki nyilvántartásba történő bejegyzésével a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:99. § (4) bekezdése szerinti alzálogjogot is megalapítottnak kell tekinteni. Ha a zálogjog tárgyául szolgáló követelést az elzálogosításának hitelbiztosítéki nyilvántartásba történő bejegyzését követően biztosítják zálogjoggal, e követelést biztosító zálogjog megalapításával egyidejűleg kell megalapítottnak tekinteni a Ptk. 5:99. § (4) bekezdése szerinti alzálogjogot.

A Ptk. külön rendelkezik a zálogjog alapításáról (Ptk. 5:88. §) és létrejöttéről (Ptk. 5:87. §). Jelzálogjog esetén az alapítás feltétele a zálogszerződés és a megfelelő nyilvántartásba való bejegyzés. Az alzálogjog alapítása a zálogjoggal biztosított követelés elzálogosításának a hitelbiztosítéki nyilvántartásba történő bejegyzésével történik, ezáltal kell azt megalapítottnak tekinteni (maga az alzálogjog pedig természetesen csak akkor jön létre, ha a zálogjogosult már maga is rendelkezik az elzálogosított követeléssel, ezáltal az e követelést biztosító zálogjog is létrejött). Ha az elzálogosított követelést csak utóbb biztosítják zálogjoggal, az alzálogjogot csak akkor lehet megalapítottnak tekinteni, ha az elzálogosított követelést biztosító zálogjogot is ténylegesen megalapítják.

Tekintettel arra, hogy a Hbnyt. 7. § (1a) bekezdés alapján a zálogjoggal biztosított követelés elzálogosításával alapított alzálogjog a követelést terhelő zálogjognak a hitelbiztosítéki nyilvántartásba történő bejegyzésével a törvény erejénél fogva jön létre, megkönnyítheti az alzálogjog fennállásának a bizonyítását, ha a közjegyző nemperes eljárásban erről bizonyítványt tud kiállítani. Ehhez szükséges az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Kjnp.) módosítása.

A Ptk. 5:140. § (1) bekezdése a gazdaság versenyképességének növelése érdekében történő törvénymódosításokról szóló XXXIX. törvénnyel való módosítása alapján úgy rendelkezik, hogy az alzálogjog jogosultja – a kielégítési jogának megnyílását követően – választása szerint gyakorolhatja az elzálogosított követelést biztosító zálogjog jogosultjának jogait, vagy az elzálogosított követelést biztosító zálogjog jogosultja helyébe léphet. Mindkét esetben szükséges, hogy az alzálogjog jogosultja az ebből fakadó jogait ténylegesen is gyakorolhassa.

Fentiek alapján az alzálogjog fennállásának igazolására irányuló eljárás célja, hogy egyszerűbbé váljon az alzálogjog jogosulti minőség igazolása. Az eljárás eredményes lefolytatása esetén a kérelmezőnek rendelkezésére áll majd egy olyan közokirat (bizonyítvány), amely alapján az őt megillető jog közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzését kérheti, vagy azt az őt megillető igény érvényesítése céljából felhasználhatja.

A szabályozás részletesen meghatározza azokat az adatokat, nyilatkozatokat, amelyeket a kérelemnek tartalmaznia kell, valamint rögzíti a mellékletként csatolandó okiratokat. A közjegyző a kérelem beérkezésétől – illetve a hiányok pótlásától – számított 30 napon belül külön végzésbe foglalt bizonyítványt állít ki, amelyben igazolja, hogy a kérelmezőt a kérelemben megjelölt jogosultság megilleti. Ha a kérelem alapján megállapítható, hogy az részben

vagy egészben alaptalan, vagy az eljárás lefolytatásának nincs helye, a közjegyző a bizonyítvány kiállítását végzéssel megtagadja.

A bizonyítvány közlésének egyik módja a hirdetményi közzététel, amely kellő nyilvánosságot biztosít ahhoz, hogy aki a kérelmezőnek a bizonyítvány szerinti jogosultságát vitatni kívánja, és jogi érdeke fűződik hozzá, azt kifogás útján a közjegyzőnél előterjeszthesse. A közjegyző a hirdetmény közzétételéről a jogosult, valamint az ellenérdekű fél ismert örököseit vagy ismert jogutódait a bizonyítvány megküldésével értesíti. A közjegyző az eljárásban részt vevő, ismert személyek részére a bizonyítványt – a 12/A. §-ban foglalt esetet kivéve – közvetlenül kézbesíti.

Szabályszerű kifogás esetén a közjegyző a bizonyítvány hatálytalanságát állapítja meg. Szabályszerű kifogás hiányában a bizonyítvány ellen kizárólag a kérelmező élhet fellebbezéssel, a kifogásolásra nyitva álló határidőt követően a bizonyítványban foglaltakat sérelmesnek tartó egyéb fél igényét csak bíróság előtt tudja érvényesíteni a kérelmezővel szemben.

A jogerős bizonyítvány alkalmas arra, hogy az közhiteles nyilvántartás, más hatósági nyilvántartás vagy jogszabály által rendszeresített egyéb nyilvántartás alapjául szolgáljon.

A módosítás tartalmazza az eljárás jellegéből fakadó sajátos eljárási szabályokat is.

46–47. §, 49–50. §, 52. §

A törvénymódosítás a gépjármű üzemeltetésének fogalma helyett bevezeti és következetesen végig vezeti a törvényen a gépjármű használatának a fogalmát, így a biztosítási kötelezettség ezentúl a gépjármű bármely használatára ki fog terjedni, amely összeegyeztethető azon rendeltetésével, hogy a baleset időpontjában szállítási, illetve közlekedési eszközként szolgáljon, függetlenül a gépjármű jellemzőitől és attól, hogy a gépjárművet milyen terepen használják, valamint attól, hogy az – akár huzamos ideig – álló helyzetben vagy mozgásban van. A forgalomba helyezésre kötelezett gépjárművek esetén gépjárműhasználatnak minősül különösen az a teljes tartam, ami a gépjármű hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátásának időpontjától a gépjármű forgalomból történő átmeneti vagy végleges kivonásáig tart. Az ideiglenes forgalomban tartás engedélyezése, illetve ideiglenes forgalmi engedély kiadása esetén gépjárműhasználatnak minősül az ideiglenes forgalomban tartási engedély, illetve az ideiglenes forgalmi engedély érvényességének időtartama.

A Gfbt. hatálya a jövőben sem fog kiterjedni a gépjárműversenyen és az ahhoz szükséges edzésen okozott károkra, viszont ezen fogalmakat a gépjárműsport-rendezvény fogalma váltja fel, amelyet a sportról szóló törvényi felhatalmazáson alapuló, a gépjárműversenyen vagy edzésen részt vevő gépjárművekre kötött felelősségbiztosítási szerződésekre vonatkozó szabályokról szóló Kormányrendeletnek szükséges szabályoznia.

A Kártalanítási Alap szabályainak módosítása alapján ezen – Magyarországon székhellyel rendelkező biztosítók által létrehozott és finanszírozott pénzalap – téríti meg az azon magyarországi lakóhelyű károsultaknak okozott kárt, akik károkozójának tagállami biztosítója csőd- vagy felszámolási eljárás alá került, továbbá azon más tagállami lakóhelyű károsultaknak okozott kárt, akik károkozójának magyarországi székhelyű biztosítója ellen felszámolási eljárás indult.

A Kártalanítási Számla szabályainak módosítása következtében pedig ezen pénzalap nem csupán az eddigiek szerint téríti meg a károkat (pl. a biztosítási kötelezettség ellenére biztosítással nem rendelkező üzemben tartók gépjárműve által okozott károkat stb.), hanem – bizonyos kivételekkel – azon gépjárművek által Magyarország területén okozott károkat, illetve az olyan magyarországi telephelyű gépjárművek által másik tagállam területén okozott és a baleset bekövetkeztének helye szerinti tagállam garancialapja által kifizetett károkat is megtéríti, amelyek közutakon való használata nem megengedett vagy amelyeket kizárólag olyan területeken használnak, ahová a belépés a vonatkozó rendelkezések alapján korlátozott.

A Javaslat – a fentiekkel összefüggő egyes fogalomponosítások mellett – a zöldkártya fogalmának módosítását is tartalmazza, amelynek révén a zöldkártya immáron elektronikus tanúsítványként is előállítható lesz a digitális fejlődés vívmányait felhasználva, a korszerű, ügyfélbarát megoldások alkalmazhatósága érdekében.

48. §

A Javaslat kimondja, hogy ahol a törvény euróban meghatározott összegről rendelkezik, azt az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2021. december 22-én közzétett árfolyam szerint kell átváltani forintra és ezen forint összeget kell érteni alatta, tehát egy euró 368,54 Ft-os árfolyamon számítandó át.

51. §

A törvénymódosítás lehetővé teszi, hogy az egyéni vállalkozó (mint üzembentartó) gazdálkodó tevékenységének egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság formában történő tovább folytatása esetén az adott üzembentartó kgfb.-je ne szűnjön meg érdekmúlással.

53. §

A hivatalból történő ideiglenes kivonás esetében a szünetelés hatályának beálltát egyértelműsítő rendelkezések.

54. §

A Kártalanítási Alap kártérítési kötelezettségének bővítésével összefüggő rendelkezés, valamint a pótkocsiból és az azt vontató gépjárműből álló járműszerelvény által okozott baleset esetén tájékoztatási kötelezettséget előíró rendelkezés.

55–58. §

A Kártalanítási Számla kezelőjének térítési kötelezettségére, valamint regressz (visszatérítési) igényére vonatkozó rendelkezések.

59. §

A zöldkártya új fogalmának következetes használatát megteremtő rendelkezés.

60. §

A biztosítás meglétének ellenőrzésére feljogosított szervek eljárásának szabályaira és adatkezelésére vonatkozó szabályok.

61. §

A Kártalanítási Alap kártérítési kötelezettségének részletszabályai. Magyarországi székhelyű biztosító ellen csőd eljárásnak nincs helye.

62. §

Irányelvi megfelelés okán a jövőben a kárbejelentés dátumát is szükséges tartalmaznia a kárnyilvántartásnak.

63. §

A kártörténeti igazolások kiadására és biztosítói figyelembevételére vonatkozó szabályok.

64. §

Az Információs Központ együttműködési kötelezettségének előírása.

65. §

A károsultak megfelelő tájékoztatásának érdekében a MABISZ számára honlapon történő közzétételre vonatkozó szabályok előírása.

66. §

A Kártalanítási Alap kezelője részére immáron csak a Magyarországon székhellyel rendelkező biztosítók fizetnek be, a magyarországi és bármely másik tagállamból származó előző évi kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjösszegek arányában.

67. §

Pontosításra kerül, hogy ezen szabályok többsége immáron csak a Magyarországon székhellyel rendelkező biztosítókra vonatkozik. Magyarországi székhelyű biztosító ellen csőd eljárásnak nincs helye.

68. §

A hatálybalépéshez igazodóan a Javaslat kimondja, hogy a Kártalanítási Alap térítési kötelezettsége a 2023. december 23-án vagy azt követően csőd- vagy felszámolási eljárás alá kerülő más tagállamban székhellyel rendelkező biztosító esetében áll fenn.

69. §

A Kártalanítási Alap kezelőjére számára előírt, az egyes tagállamok kártérítési szervezetei megállapodáskötési eljárásában történő részvételre vonatkozó részletszabályok.

70. §

Jogharmonizációs záradék.

71. §

Szövegpontosítások az egységes fogalomhasználat érdekében.

72. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések. Az irányelv a tagállami kártérítési szervezetek térítési kötelezettségét (ideértve a károsulttal szembeni és az egymással szembeni térítési kötelezettséget is) egységesen a felszámolási –, illetve csőd eljárás megindításához köti, így a magyar Kártalanítási Alap térítési kötelezettsége is ehhez igazodik.

73. §

A számlatulajdonos törvényes képviselője a továbbiakban meghatalmazást adhat arra is, hogy a meghatalmazott személy jelentse be a pénzforgalmi szolgáltatóknak a fizetési számla felett rendelkezni jogosult személyeket.

74. §

Szövegpontosító javaslatok.

75. §

A fizetési rendszerben részt vevő pénzforgalmi szolgáltatók az azonnali átutalási megbízások esetében azoknak a fizetési rendszert működtető pénzügyi vállalkozás felé feldolgozás céljából történő továbbítását megelőzően, egyéb fizetési műveleteknél pedig a központi visszaélésűző rendszert működtető pénzügyi vállalkozás által meghatározott időpontban adják át a törvényben meghatározott adatokat a központi visszaélésűző rendszer üzemeltetőjének.

A visszaélésűző rendszer üzemeltetője által adott visszaélési kockázati információkat a pénzforgalmi szolgáltató a művelet-megfigyelő mechanizmusában veszi figyelembe, és annak birtokában hoz döntést a fizetési megbízás feldolgozhatóságáról, valamint további intézkedések szükségességéről.

76. §

A hatósági átutalási megbízás és az átutalási végzés legfeljebb a keretszerződés megszűnéséig állítható sorba.

77. §

Az átmeneti rendelkezés alapján a központi visszaélésűző rendszer működtetésének első évében a pénzforgalmi szolgáltatóknak kizárólag az azonnali átutalási megbízásokhoz tartozó adatokat kell a rendszer részére átadni. A 365. napot követően minden tranzakció típusát szolgáltatni szükséges a központi visszaélésűző rendszernek,

kivéve a deviza- és határon átnyúló átutalási megbízásokhoz tartozó adatokat, amelyeket csak a 730. napot követően kell átadni.

78. §

A fizetési rendszert működtető pénzügyi vállalkozás részére a visszaélési kockázati információk meghatározása okán átadandó adatok rögzítése.

79. §

A módosítás egyértelműsíti, hogy a cash-back szolgáltatás keretében történő készpénzátadás kizárólag vásárláshoz, vagyis áruk vagy szolgáltatások ellenértékének kiegyenlítéséhez kapcsolódó fizetési művelethez kapcsolódhat, ellenkező esetben a kereskedő engedélyköteles pénzforgalmi szolgáltatást végezne. Az általános gyakorlatnak megfelelően a cash-back szolgáltatásnál meghatározásra kerül egy minimális vásárlási összeg, valamint az egy tranzakció terhére igényelhető készpénz összege megegyezik a legnagyobb bankjegy címletével.

80–83. §

Nemzeti vagyoni körbe tartozó ingatlan tekintetében a Ptk.-nak az építményi jogra vonatkozó rendelkezéseit az Nvtv.-ben foglalt, az általános rendelkezésekhez képest a nemzeti vagyon védelmét szolgáló szigorúbb szabályokat tartalmazó eltérésekkel kell alkalmazni.

Az építményi jog intézményének bevezetésével az állam vagy a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló nemzeti vagyonra vonatkozó terhelési tilalom alóli kivételek köre kibővül az építményi jogra vonatkozó rendelkezéssel.

Az építményi jog a nemzeti vagyon tekintetében kizárólag határozott időre, 35 évre alapítható. A nemzeti vagyont érintő építményi jog alapításáról szóló szerződésben a feleknek kötelezően meg kell állapodniuk az ingatlanon vagy annak felszíne alatt a jogosult által létesíthető épület fizikai jellemzőiről és a hasznosítás feltételeiről is.

Nemzeti vagyon érintettsége esetén az építményi jog alapítására kizárólag visszterhesen kerülhet sor, az építményi jog forgalmi értékének megfizetésével.

A nemzeti vagyon tekintetében történő építményi jog alapítása során az Nvtv.-nek a nemzeti vagyon hasznosítására vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az építményi jog alapján létesített építmény tekintetében az építményi jog fennállása alatt a tulajdonos kötelezettségei az építményi jog jogosultját terhelik, ugyanakkor az építményi jog átruházására és megterhelésére kizárólag a tulajdonosi joggyakorló előzetes jóváhagyásával kerülhet sor. Az állam vagy a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló nemzeti vagyon tekintetében alapított építményi jog gyakorlása során létesített, az ingatlannal tartósan egyesített építmény a törvény erejénél fogva az ingatlan tulajdonosának kizárólagos tulajdonába kerül, ennek következtében az építményi jog megszűnésekor a felek között elszámolási kötelezettség keletkezik.

84. §

A kormányzati feladat- és hatásköri elhatárolás kapcsán szükséges pontosító rendelkezés.

85. §

A kiválás aleseteként új fogalomként kerül bevezetésre a Ptk. szétválási szabályai közé a leválás intézménye. Leválás során a jogelőd jogi személy vagyonából leválasztott, önálló jogi személybe rendezett és ekként bejegyzett vagyontömeg tulajdonosává nem a jogelőd jogi személy tagjai, hanem maga a jogi személy válik, amely azt e formájában továbbműködteti vagy értékesíti.

Ennek megfelelően a leválasztott vagyon tekintetében a módosítás fenntartja az átalakulás valamennyi garanciális hitelezővédelmi jogintézményét (szükség szerint kötelező könyvvizsgálat, hirdetményi és biztosítéknyújtási eljárás), amellyel kapcsolatos rendelkezések az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló törvény szabályaihoz igazodnak.

86. §

A Ptk. 5:89. §-ának (5) bekezdése lehetővé teszi a zálogszerződésben olyan zálogjog alapítását is, amelyben a zálogjoggal biztosított követelést nem az alapul szolgáló jogviszonyra és az összegre utalva, hanem „azonosítására alkalmas más hasonló módon” jelölnék meg. Ezekben az esetekben a követelés ugyan beazonosítható lehet, de annak összecszerúsége, ebből következően a zálogtárggyal való helytállás terjedelme nem állapítható meg. Ennek különös jelentősége jelzálogjog esetén a zálogjog alapításához szükséges nyilvántartásba vétel, illetve e nyilvántartás tartalma szempontjából van, hiszen harmadik személyek számára aggálytalanul ezekből állapítható meg az, hogy az adott zálogtárgyat terheli-e zálogjog, és ha igen, úgy a zálogszerződés szerint az milyen mértékben terheli. Második és ezt követő további ranghelyű jelzálogjog alapításának megfontolása esetén fokozott jelentőséggel bír, hogy a már fennálló zálogjogi terhelés nagyságrendje, illetve mértéke a nyilvántartásból megállapítható legyen. Ettől függetlenül is indokolt, hogy a zálogjogot feltüntető nyilvántartások ne csupán a zálogjoggal biztosított követelések azonosíthatóságát, de a zálogtárggyal való helytállás terjedelmét is tanúsítsák. Ebben a vonatkozásban tehát célszerűnek mutatkozott visszatérni a magyar magán- és telekkönyvi jog hagyományaihoz, amely a jelzálogjog tekintetében a biztosított követelésen kívül a követelés összecszerű terjedelmének feltüntetését is szükségesnek tartotta (keretbiztosítéki jelzálogjog esetén akként, hogy az adott jogviszonyból származó különböző mértékű és időszakonként változó követelések esetén is legalább azon legmagasabb összeg kerüljön megjelölésre, amelynek erejéig a zálogtárgyból kielégítés kereshető). Minthogy a nyilvántartások a zálogjog megalapítását a zálogszerződésnek megfelelően tanúsítják, az említett követelményeket magának a zálogszerződésnek is tartalmaznia kell.

A javaslat ezért a zálogjog zálogszerződéssel való alapításának, jelzálogjog esetén pedig az e célra szolgáló nyilvántartásba való bejegyzésének feltételéül előírja, hogy a zálogjoggal biztosított követelést annak azonosítására alkalmas módon, az alapjául szolgáló egy vagy több jogviszonyra és összegére utalással vagy a jogviszonyra utalás mellett annak az összegnek a megjelölésével kell meghatározni, amelynek erejéig a zálogjogosult a zálogtárgyból kielégítést kereshet. A követelés összegére utalással történő meghatározás e szabály első fordulatának alkalmazásában a követelés összegének járulékok nélküli megjelölését jelenti, de járulékok esetében ezekre is értelemszerűen utalni kell.

A zálogszerződésben a követelés annak összegére utalás nélkül is meghatározható bármely olyan módon, amelynek alapján a követelés utóbb számszerűsíthető, ilyenkor a zálogjog az ekként meghatározott vagy meghatározható követelést és járulékait biztosítja, azonban ilyen esetben meg kell jelölni azt az összeget is, amelynek keretei között a zálogtárgyból az említett módon utóbb számszerűsített követelés tekintetében kielégítés kereshető. Az utóbbi esetben a Ptk. 5:98. §-ának e javaslat szerint módosuló (3) bekezdését is alkalmazni kell (lásd az ehhez fűzött indokolást).

87. §

A javaslat által módosuló Ptk. 5:89. § (5) bekezdése szerint a zálogszerződésben az alapul szolgáló jogviszonyra utaláson kívül meg kell jelölni a követelés összegét vagy azt az összeget, amelynek erejéig a zálogjogosult a zálogtárgyból kielégítést kereshet. Figyelemmel azonban arra, hogy óvadék kikötése esetén (amely a zálogjogi szabályozás része) sok esetben nemcsak a követelés összege, de az óvadékként kezelt zálogtárgyak értéke is folyamatosan változhat, az óvadéki jogviszonyt keletkeztető zálogszerződés tartalmi elemeként célszerűtlen lenne a követelés összegének vagy a helytállás terjedelmének megkövetelése. Ezért ilyen esetben – ha nem fogyasztói zálogszerződésről van szó – a javaslat lehetővé teszi az összeg (ideértve a keret összegét is) meghatározásának mellőzését az óvadékot alapító zálogszerződésben.

88. §

A Ptk. 5:89. §-ának a javaslat által módosuló (5) bekezdése a követelés összegének meghatározása hiányában kötelezően írja elő annak az összegnek a megjelölését, amelynek erejéig a zálogjogosult a zálogtárgyból kielégítést kereshet (lásd az e §-hoz fűzött indokolást), ezért a Ptk. 5:98. §-ának (3) bekezdését értelemszerűen összhangba kellett hozni ezzel a rendelkezéssel. Ezt a célt szolgálja a javaslat annak kimondásával, hogy ebben az esetben a zálogjog a követelést és annak járulékait csak annyiban biztosítja, amennyiben azok nem haladják meg a megjelölt keretösszeget.

89. §

1. A Ptk. 5:99. §-ának (1) bekezdését érintő módosítás látszatra nem jelentős, hiszen változatlanul kimondja azt, hogy a biztosított követelés átruházásával vagy egyéb módon való átszállásával a zálogjog is átszáll a követelés új jogosultjára. A zálogjog átszállásának kimondását túlmenően azonban a módosítás arra is utal, hogy akire a zálogjog átszáll, az a korábbi zálogjogosult helyébe lép. Ebből következően az új jogosult nemcsak megszerzi magát a dologi jogot (és a törvényből eredően értelemszerűen az e joghoz kapcsolódó kötelezettségeket is), hanem egyúttal azt a zálogjogi pozíciót is, amelyre a jogelődjét a zálogszerződés jogosította, illetve kötelezte. A felek magánautonómiája folytán előfordulhat ugyanis, hogy a zálogszerződés kötelmi alapon (a felek megállapodása alapján) a zálogjog érvényesítésével kapcsolatosan vagy ahhoz szorosan kapcsolódóan a törvényben írtaknál előnyösebb vagy hátrányosabb helyzetet biztosít a zálogjogosultnak (ezáltal kedvezőtlenebb vagy kedvezőbb helyzetet a zálogkötelezettnek). Méltánytalan helyzetet eredményezne tehát a zálogkötelezett, vagy akár a jogutód zálogjogosult számára, ha a zálogjog a zálogszerződés e rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával csupán a törvény előírásainak megfelelően lenne érvényesíthető. A követelés a törvény rendelkezése alapján is átszállhat valamely más személyre, ebben az esetben a követelés átruházója alatt azt a személyt kell érteni, aki a követelés eredeti jogosultja volt, hiszen a követelés átszállását kimondó törvényi rendelkezésre a Ptk. 6:2. § (3) bekezdése értelmében a kötelek közös és a szerződés általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

A javaslat módosítja az 5:99. § (2) bekezdését is, amely részleges engedményezés vagy más módon történő átszállás esetén a részzálogjogok egymás közötti fedezeti arányát és rangsorát határozta meg. A módosítás természetesen nem érinti azt a rendelkezést, hogy az egyes részzálogjogok a zálogjogosultak között a követeléseik arányában oszlanak meg, de azokat – ellentétben a hatályos szabályozással – nem azonos ranghelyre sorolja, mert a fennmaradó régi zálogjogosult számára előnyösebb ranghelyet biztosít annak kimondásával, hogy a régi zálogjogosult a rangsorban megelőzi az új zálogjogosultat. Ennek indoka az, hogy a zálogjogát később csak részben újonnan szerzőnek számolnia kell azzal, hogy a fennmaradó zálogjog kielégítési rangsora az ő esetében és egymás közötti viszonyukban nem az eredeti alapítási, hanem a szerzési időponthoz igazodik. A módosítás azonban lehetővé teszi, hogy a felek a kielégítési rangsort illetően eltérően – így akár azonos rangsorú kielégítésben – állapodjanak meg, hiszen egymás közötti jogviszonyukban a ranghelyszerződés megkötése nem korlátozható. Ugyanakkor az sem kizárt, hogy a részjelzálogjogok ranghelyét az érintett körben valamely jogszabály határozza meg ettől a rendelkezéstől eltérően.

2. A Ptk. 5:99. § (4) bekezdésének első mondata szerint a zálogjoggal biztosított követelés alzálogjog alapítása útján terhelhető meg zálogjoggal. E rendelkezés megfogalmazása azonban félreérthető, mert az a következtetés vonható le belőle, hogy a zálogjoggal biztosított követelés csak úgy zálogosítható el, ha a felek az ilyen biztosított követelésen alzálogjogot alapítanak (ezt a nem szándékolt értelmezési lehetőséget egyébként a jogalkalmazók felvetései is visszaigazolták). Ez a következtetés azonban, legalábbis ebben az értelemben nyilvánvalóan nem igaz, hiszen a már zálogjoggal biztosított követelés esetében is megállapodhatnak úgy a szerződő felek, hogy alzálogjog alapítása nélkül csupán a követelés kerüljön elzálogosításra, vagyis az elzálogosítás attól függetlenül történjen, hogy az annak tárgyát képező követelést biztosítja-e már zálogjog vagy sem.

A javaslat ezért mindenekelőtt e félreértés (félreértelmezés) kiküszöbölését célozza azáltal, hogy kellő egyértelműséggel csupán arról rendelkezik, miszerint alzálogjog a zálogjoggal biztosított követelés elzálogosításával alapítható. Az ilyen (zálogjoggal biztosított) követelés elzálogosításának tehát nem feltétele az alzálogjog megalapítása (létrejött), de alzálogjog alapításának (létrejöttének) feltétele, hogy az olyan követelés elzálogosítására irányuljon, amit zálogjog is biztosít.

Azt már a hatályos szabályozás is kimondja, hogy eltérő rendelkezés hiányában az alzálogjogra a zálogjogra vonatkozó szabályok az irányadók. Továbbra is vitatható maradt azonban az, hogy jelzálogjoggal biztosított (fedezett) követelés esetén az alzálogjogot melyik nyilvántartásba kell bejegyezni, hiszen az alzálogjog közvetlen tárgya végül is a zálogjoggal biztosított követelés (és mint ilyet a hitelbiztosítéki nyilvántartásba kellene bejegyezni), közvetett tárgya viszont egyben az a zálogtárgy is, amelyet az elzálogosított követelés terhel (amit tehát a követelés fedezetéül annak eredeti jogosultja, vagyis a zálogjoggal biztosított követelését elzálogosító javára lekötöttek). Ez utóbbi zálogtárgy azonban ingatlan is lehet, ezért az ingatlanforgalom biztonsága, de az alzálogjog jogosultja jogainak és törvényes érdekeinek védelme is azt indokolja, hogy a jelzálogjoggal terhelt ilyen zálogtárgyon alzálogjog alapítása esetén ezt a fajta zálogjogot is az ingatlan-nyilvántartás tüntesse fel, illetve ilyen esetben az alzálogjogot is az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéssel lehessen alapítani. Az ingatlan alzálogjoggal való

terheléséhez (továbbá szükség esetén e jog érvényesítéséhez) ugyanis olyan fontos, az ingatlant és annak forgalmát is érintő jogkövetkezmények fűződnek, amely – a közbizalmi és a közhitelességi elvre figyelemmel – szükségessé teszi, hogy e jog fennállása és jogosultjának személye magából az ingatlan-nyilvántartásból harmadik személyek számára is megismerhető legyen. Ezért a javasolt rendelkezés kimondja azt is, hogy az alzálogjogot a zálogtárgyat terhelő további jogként abba a nyilvántartásba kell bejegyezni, amely nyilvántartásba – annak megalapításához – a jelzálogjogot is bejegyezték, amely nyilvántartás ekként a jelzálogjogi mellett az alzálogjogi terhelést is tartalmazza. Ebből, valamint abból a szabályból következően, hogy az alzálogjogra egyebekben a zálogjog szabályait kell alkalmazni, következik az is, hogy az alzálogjog – amiként maga a jelzálogjog is – e nyilvántartásba való bejegyzéssel tekinthető megalapítottnak. Ugyanakkor az alzálogjog bejegyzését érintő módosításnak arra is utalnia kell, hogy bár az előbb említett szabályból következően az alzálogjogot alapító zálogszerződésnek is tartalmi eleme a követelés összegének vagy a zálogtárggyal való helyállás terjedelmének meghatározása, az alzálogjog bejegyzése során nincs szükség a helyállás terjedelmének összegszerű feltüntetésére, ugyanis az alzálogjog jogosultja sem kereshet nagyobb mértékben kielégítést az azt biztosító zálogtárgyból, mint ami a zálogjog jogosultját megilleti, vagyis annyiban élhet a kielégítés jogával, amennyiben azt az alzálogjoggal terhelt zálogjoggal biztosított követelés lehetővé teszi. Ez utóbbi összegét, illetve az adott zálogtárggyal való helyállás terjedelmét pedig a nyilvántartásnak már tartalmaznia kell (lásd ezzel kapcsolatosan a Ptk. 5:89. §-ának a javaslat által módosuló (5) bekezdéséhez fűzött indokolást).

90. §

A javaslat a Ptk. 6:57. § (3) bekezdését érintő módosítást a zálogjogi szabályok körében is átvezeti. Ez nemcsak a járulékos zálogjogot (lásd ezzel kapcsolatosan a Ptk. javaslat által módosuló 6:57. §-ához fűzött indokolást), de szükségszerűen az önálló zálogjogot is érinti.

Az önálló zálogjoggal biztosított, a biztosítéki szerződés szerint kielégíthető követelés nem személyes adós általi teljesítése esetén a zálogjogosultnak teljesítést nyújtó harmadik személy javára az önálló zálogjog ranghelyén, annak helyébe lépve, követelést biztosító, járulékos zálogjog illeti meg. Ez a zálogjog a teljesítést nyújtó személyt – összhangban a Ptk. 6:57. § (3) bekezdésének a javaslat által módosuló rendelkezésével – a teljesítése erejéig megtérítési igénye kielégítéséül illeti meg.

91. §

A Ptk. 5:139. §-a szerint abban az esetben, ha a zálogjog tárgya követelés, a zálogjogosult teljesítési utasítást adhat a követelés kötelezettje számára, és a követelés esedékessé válását követően az eredeti jogosult helyett a követelés kötelezettjével szemben érvényesítheti is a követelést. Ezt a szabályt a javaslat nem érinti, de kiegészíti azzal a további rendelkezéssel, hogy ilyen esetben a zálogjogosult a követelés eredeti jogosultjával elszámolni köteles. Ez az elszámolási kötelezettség látszólag természetesnek tűnik, hiszen a zálogjogosult a követelés eredeti jogosultja helyett (kvázi annak törvényes képviselőjeként) jár el a követelés behajtása során. Zálogjogosultként tehát ilyen esetben nem az eredeti jogosulttal szemben fennálló, zálogjoggal biztosított saját követelését érvényesíti a követelés kötelezettjével szemben, hanem azt a követelést, amely az eredeti jogosultat illeti meg, e követelés pedig nemcsak kevesebb, de több is lehet annál, mint ami a zálogjogosultnak a kielégítési joga alapján az eredeti jogosulttól járna. A zálogjogosulthoz tehát a kielégítési jogának érvényesítése során e jogát meghaladóan is befolyhat pénzösszeg vagy juthat birtokába más vagyontárgy, amellyel nyilván jogalap nélkül gazdagodna. Nem lenne azonban méltányos, ha az eredeti jogosult számára e körben csupán a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazására nyílna lehetőség, ezért a javaslat a kielégítési jogát gyakorló zálogjogosult terhére ennél erősebb, a törvény kifejezett rendelkezése alapján az eredeti jogosult irányában fennálló elszámolási kötelezettséget ír elő. E kötelezettség jogalapja lényegében azonos azzal, amely a zálogjogosultat a zálogtárgy bírósági végrehajtáson kívüli értékesítése esetén terheli, és amelyet a jogi szabályozás kellően rendez is [Ptk. 5:135. § (2)–(3) bekezdés], ez a szabályozás azonban legfeljebb analógia útján lehetne alkalmazható, ha a zálogtárgy követelés, ugyanis a zálogjog ilyen zálogtárgy tekintetében való érvényesítése esetére speciális szabályok vonatkoznak. Éppen ezért ésszerűnek és célszerűnek tűnt az e zálogtárgy (nevezetesen az elzálogosított követelés) érvényesítésére vonatkozó speciális rendelkezések kiegészítése az elszámolási kötelezettség kifejezett kimondásával, ezáltal biztosítva kellő jog- és érdekvédelmet az eredeti jogosult számára. Ez a kötelezettség nyilvánvalóan nemcsak a bírósági végrehajtáson kívül, de a bírósági végrehajtás keretében érvényesített követelés

esetén is terheli a zálogjogosultat, így annak anyagi jogi szabályként való külön kimondása erre tekintettel is indokolt.

A Ptk. azt az esetkört, amikor az elzálogosított követelés kezességgel van biztosítva, az alzálogjog érvényesítése körében szabályozza [Ptk. 5:140. § (3) bekezdés], noha alzálogjog nem feltétlenül áll fenn, hiszen előfordulhat, hogy az elzálogosított követelést adott esetben csak kezesség biztosítja, de zálogjog nem. Ezért a javaslat a szóban forgó érvényesítési szabályt kiemelte az alzálogjog érvényesítésére vonatkozó rendelkezések köréből, és azt itt, az elzálogosított követelések érvényesítésével kapcsolatos rendelkezések között helyezte el, lényegét tekintve a korábbival megegyező tartalommal.

Mivel az alzálogjog intézményének – főként a pénzügyi intézmények refinanszírozása tekintetében – egyre jelentősebb szerep jut a gazdasági életben, szükségessé vált az e körben megfelelő biztosítéknak tekinthető alzálogjog érvényesítésére vonatkozó szabályozás részbeni felülvizsgálata, és annak hozzáigazítása a gazdasági viszonyok igényeihez. Az alzálogjog érvényesítésének szabályai természetesen továbbra is a zálogjog – ezen belül pedig elsősorban a követelésen alapuló zálogjog – érvényesítésének szabályaihoz igazodnak, hiszen az alzálogjog is zálogjog, mégpedig olyan zálogjog, amelynek tárgya egy zálogjoggal biztosított követelés. Ekként persze közvetett módon e zálogjog tárgya az a zálogtárgy is, amely az azt terhelő zálogjog (a főzálogjog) által az annak alapjául szolgáló követelést biztosítja [ezt az összefüggést fejezi ki a Ptk. 5:99. § (4) bekezdésének második mondata is].

A javaslat a követelésen alapuló zálogjog érvényesítésének szabályait mintegy kiegészítve két opciót is biztosít az alzálogjogosult számára (feltéve természetesen, hogy a kielégítési joga megnyílt). Az egyik lehetősége az, hogy az elzálogosított követelést biztosító zálogjog (a főzálogjog) jogosultjának jogait gyakorolja, a másik pedig, hogy e zálogjogosult (vagyis a főzálogjog jogosultja) helyébe lép. A két lehetőség közül a választási jog az alzálogjog jogosultját illeti meg, feltéve, hogy az alzálogjogot alapító zálogszerződésben a felek nem állapodnak meg abban, hogy ezek közül csak az egyik opciót választhatja. E körben más megállapodási lehetőséget a javasolt szabályozás nem tesz lehetővé.

A két opció között egyébként csak annyi a különbség, hogy az elsőként említett lehetőségnél az alzálogjog jogosultja a zálogjogosult helyett és nevében eljárva gyakorolja annak jogait (amelyek ezáltal egyeznek meg a zálogjogosult jogaival és kötelezettségeivel), míg a másodikként említett esetben az alzálogjogosult a zálogjogosult helyébe lépve, annak jogutódjaként járhat el. Olyannak kell tehát őt tekinteni, mintha az elzálogosított követelést biztosító zálogjog őt magát illelné meg, ennek megfelelően a saját nevében gyakorolhatja a zálogjogosult jogait és a saját személyében terhelik őt a zálogjogosult kötelezettségei is. A két opció között – a dogmatikai megfontolásoktól eltekintve – az a gyakorlati különbség, hogy az első esetben nincs jogutódlás (így csupán egy sajátos, törvényből eredő képviselési eljárási lehetőség nyílik meg az alzálogjogosult számára), míg a második esetben az alzálogjogosult az alzálogjogi pozíciója megtartása mellett belép az eredeti zálogjogosult által alapított zálogjogi jogviszonyba és a saját személyében válik annak alanyává. Mindez bizonyos értelemben eltérő mozgásteret biztosít az egyik vagy másik opciót választó alzálogjogosult számára az eredeti zálogjogosulttal szemben őt megillető zálogjoggal biztosított követelése érvényesítése körében. Mindkét opciónak vannak előnyei és hátrányai is, ezeket kell tehát az alzálogjogosultnak megfontolás tárgyává tennie a közöttük való választás során (ha ebben őt a fentebb említettek szerint a zálogszerződés nem korlátozza). Az alzálogjogosultat az eljárásáról, illetve a választott opcióról értesítési kötelezettség terheli nemcsak a zálogjogosult, hanem a zálogjoggal biztosított követelés kötelezettje és a zálogkötelezett (ha ez nem azonos a zálogjoggal biztosított követelés kötelezettjével) irányában is, amelyet címzett írásbeli nyilatkozattal tehet meg.

Ha az alzálogjogosult a zálogjogosult jogainak gyakorlását választja, eljárására változatlanul az a szabály irányadó, miszerint az eljárásával nem veszélyeztetheti a zálogjogosult zálogjoggal biztosított követelésének megtérülését és – akárcsak a zálogjogosultat a követelés eredeti jogosultja irányában – az alzálogjogosultat is terheli elszámolási kötelezettség, esetében a zálogjogosult irányában.

Ha azonban az alzálogjogosult azt választja, hogy a zálogjogosult helyébe lép, úgy a javaslat szerint a zálogjoggal biztosított követelés a zálogjoggal együtt reá száll át, és a zálogjogosult jogutódjaként a saját nevében mindazt megteheti, amit a jogelődje megtehetett, de ugyanakkor a saját személyében fogják terhelni azok a kötelezettségek is, amelyek zálogjogosultként a jogelődjét terheltek, ideértve például a követelés eredeti jogosultjával való elszámolási kötelezettséget is. A jogutódlás folytán természetesen igényt tarthat kézzzálogjog esetén a zálogtárgy birtokára, jelzálogjog esetén pedig arra, hogy a nyilvántartás őt tüntesse fel a jelzálogjog jogosultjaként.

A hatályos szabályok közül a javaslat mellőzi az alzálogjogosult kielégítési jogát meghaladóan befolyt pénzüsszegről vonatkozóan a zálogjogosult irányában fennálló törvényes zálogjogra vonatkozó rendelkezést, mert az nem áll összhangban a Ptk. törvényes zálogjogra vonatkozó rendelkezéseivel (Ptk. 5:92. §). Mindazonáltal annak természetesen nincs akadálya, hogy az alzálogjogot alapító felek a zálogszerződésben megállapodjanak abban is, hogy az alzálogjog érvényesítése esetére a zálogjogosultat az alzálogjogosult kielégítési jogának alapjául szolgáló követelés mértékét meghaladóan befolyt összegre vonatkozóan zálogjog illesse meg, e zálogjog megalapításához azonban értelemszerűen annak további feltételeit (hitelbiztosítéki nyilvántartásba való bejegyzés) is teljesíteni kell.

92. §

A javaslat a járulékos zálogjoggal biztosított követelés nem személyes adós általi teljesítése esetére is kimondja a járulékos zálogjognak az általa biztosított követeléssel együtt történő átszállását a teljesítést nyújtó harmadik személyre. A Ptk. 5:142. §-ának (2) bekezdése jelenleg csak a követelés megszűnése ellenére fennmaradó zálogjogról és annak a megtérítési igénye biztosítékaként a követelést kielégítő harmadik személy általi érvényesíthetőségéről rendelkezik, arra azonban nem utalhatott, amiként ezt a javaslat már lehetővé teszi, hogy a teljesítése erejéig megtérítési igénye kielégítéséül a zálogjoggal biztosított követelés is átszáll a követelést kielégítő harmadik személyre, értelemszerűen a zálogjoggal, mint e követelés biztosítékával együtt. A módosító rendelkezés indokai megegyeznek a Ptk. módosuló 6:57. §-ához fűzött indokolásban részletesen kifejtett, a jogi konstrukciót érintő változtatás mellett szóló érvekkel (lásd az említett § indokolását). A javaslat ezzel összhangban azt is rögzíti, hogy ilyenkor a követelést kielégítő személy a zálogtárgy birtokának átruházását, illetve a követeléssel együtt rá átszálló, e követelést biztosító jelzálogjognak a javára való bejegyzéséhez szükséges jognyilatkozatok (pl. bejegyzési engedély) kiadását követelheti, habár ez a Ptk. 5:99. § (1) bekezdéséből is következik, igaz, ez utóbbi rendelkezésben mindez nem a zálogjog új jogosultjának jogaként, illetve követeléseként, hanem a régi zálogjogosultat terhelő kötelezettségként került megfogalmazásra.

93. §

1. A javaslatnak a Ptk. 5:159/A. §-ával kiegészülő rendelkezései mindenekelőtt meghatározzák az építményi jog fogalmát, annak célját és tartalmát. Utalnak arra, hogy építményi jogánál fogva az erre jogosított az ingatlanon vagy annak felszíne alatt épületet létesíthet, illetve hasznosíthat. A Ptk. 8:1. § (6) bekezdésében foglalt értelmező rendelkezés szerint a Ptk. épületekre vonatkozó rendelkezéseit más építményekre is megfelelően alkalmazni kell, ezért a javaslat a normaszövegben a Ptk. szóhasználatát veszi át. Mivel az említett rendelkezésből következően az „épület” kifejezés alatt más építményeket is érteni kell, ezért a részletes indokolás a továbbiakban már az általánosabb „építmény” kifejezést használja. Világossá teszi a javaslat, hogy az építményi jogosult nemcsak az ingatlan felszínén vagy – ahhoz kapcsolódóan – annak felszíne felett, hanem az ingatlan felszíne alatt is létesíthet építményt. A szabályozás egyértelművé teszi azt is, hogy építményi jogot nem csupán építmény létesítésére, hanem már felépített, fennálló építmény hasznosítására is lehet alapítani.

Kiemelésre érdemes továbbá, hogy az építményi jog lehetővé teszi az e célra igénybe vett ingatlanon olyan építmények létesítését, működtetését, illetve hasznosítását is, amely az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként egyébként nem lennének feltüntethetők, ebből következően az épület és a föld szétválására vonatkozó szabályok adott esetben nem is lennének alkalmazhatók.

Az építményi jog definiálása után a javaslat részletezi, hogy az építményi jog mire terjed ki, és annak jogosultja e joga alapján milyen részjogosítványokat gyakorolhat.

A javaslat tehát meghatározza az építményi jog terjedelmét, eszerint e jog kiterjed az annak alapján létesített vagy hasznosított építményre és annak alkotórészeire is. Az építményi jog átruházásával és megterhelésével vagy e jog tekintetében bekövetkező jogutódlás esetén az építményi joggal együtt – kvázi e jog alkotórészeként – a létesített vagy hasznosított építmény is átruházásra, illetve megterhelésre kerül, vagyis az építményi joggal érintett építmények – annak fennállása alatt – osztrják magának az építményi jognak a sorsát.

Az építményi jog lényeges tartalmi elemeit, az annak alapján gyakorolható részjogosítványokat a javaslat általánosan, a magánjogi szabályozásból ismert fogalmakkal operálva határozza meg, amely szabályoktól a felek csak erre vonatkozó törvényi felhatalmazás alapján térhetnek el, eltérés hiányában azonban értelemszerűen a törvény rendelkezésének kell érvényesülnie. Ami a felek jogait és kötelezettségeit illeti, e körben az építményi jog jogosultja (a továbbiakban: építményi jogosult) a bejegyzett joga alapján jogosult az ingatlanon (földterületen)

építmény létesítésére (építésére vagy építtetésére), és ennek megvalósítása érdekében az ingatlan (földterület) igénybevételére, birtoklására, használatára, valamint az általa létesített vagy az ingatlanon már fennálló építmény használatára, hasznosítására (üzemeltetésére, hasznainak szedésére).

A szabályozás természetesen kitér arra is, hogy az építményi jogosult e részjogosítványait milyen kötelezettségek teljesítésével, milyen ellentételezés mellett vagy akár ez utóbbi hiányában is gyakorolhatja. Erről a javaslat a Ptk. 5:159/E. §-ával kiegészülő rendelkezéseihez fűzött indokolás szól részletesebben.

Az építményi jog forgalomképes jog, ami azt jelenti, hogy átruházható és megterhelhető, ezen túlmenően – megszűnéséig – bármely más típusú jogutódlás tárgya lehet. Az építményi jog megterhelhetősége körében a zálogjoggal való terhelést a javaslat nemcsak ennek komoly gazdasági (finanszírozási) jelentősége miatt emeli ki, hanem azért is, mert egyben megteremti az építményi jog jelzálogjoggal való megterhelésének lehetőségét az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés által, amely a közbizalmat és a közhiteleséget magas fokon kellő biztonsággal képes biztosítani, szemben más jogokkal, amelyek elzálogosítására csak a hitelbiztosítéki nyilvántartásba való bejegyzéssel kerülhet sor. A jelzálogjoggal való megterhelés kiemelése azonban nem jelenti azt, hogy az építményi jog, mint forgalomképes jog, más korlátolt dologi joggal (például haszonélvezeti joggal) ne lenne megterhelhető, vagy az építményi jog tekintetében az ezzel való rendelkezést korlátozó más – akár dologi hatályú – kötetmi jog (elővásárlási, visszavásárlási, vételi és eladási jog) ne lenne kiköthető. Ebben a vonatkozásban az építményi joggal való rendelkezés valóban közel áll a tulajdonjoggal való rendelkezéshez, amelyre az 5:159/D. § (2) bekezdése is utal.

Az építményi jognak egyidejűleg több jogosultja is lehet, közöttük ilyenkor jogközösség áll fenn (amennyiben e jogot szerződéssel, öröklés útján vagy a jogutódlás más formája keretében többen együttesen szerzik meg). Erre az esetre vonatkozóan mondja ki a javaslat azt, hogy ha az építményi jog több jogosultat egyidejűleg és együttesen illet meg, úgy a jogaik gyakorlására és kötelezettségeik teljesítésére az ilyen jogközösséghez legközelebb álló jogviszonyra, vagyis a közös tulajdonra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A jogközösség megszüntetése érdekében az építményi jog természetbeni megosztására azonban e jog természetéből eredően nem kerülhet sor. Ezt a szabályozás logikája még abban az esetben sem teszi megengedhetővé, ha a földterület természetben vagy területi mértékben meghatározott része egy ilyen megosztást egyébként lehetővé tenne, kivéve azt az esetet, ha az ilyen megosztáshoz a földterület tulajdonosa kifejezetten hozzájárul, és az nem sérti a közösen gyakorolt építményi jogra vonatkozóan korábban további jogokat szerzők érdekeit (ennek megfelelően ez utóbbiak jognyilatkozata, illetve perben állása sem mellőzhető).

2. A javaslatnak a Ptk. 5:159/B. §-ával kiegészülő rendelkezései az építményi jog alapításával kapcsolatos szabályokat tartalmazzák.

Ennek megfelelően a szabályozás világossá teszi, hogy ilyen jogot csak határozott időre lehet alapítani. Sőt a javaslatnak a Ptk. 5:159/C. § (4) bekezdésével kiegészülő rendelkezése még e határozott időnek is korlátot szab, amikor kimondja, hogy abban az esetben, ha az építményi jogot ötven évnél hosszabb időre alapították, úgy az a megalapításától számított ötven év elteltével megszűnik. Ennek következtében 50 évnél hosszabb ideig ez a jog nem állhat fenn. Annak természetesen nincsen akadálya, hogy az ingatlant terhelő építményi jogot a föld tulajdonosa és az építményi jogosult (ha személyük közben változott is) újabb megállapodással ugyanazon vagy más feltételek mellett megújítsák, vagyis az építményi jogot újabb határozott időtartamra megalapítsák. Olyan szerződéses megállapodás azonban, amely lehetővé tenné, hogy ugyanazon építményi jog 50 évet meghaladón is – a felek erre irányuló újabb megállapodása nélkül – fennmaradhasson, nyilvánvalóan a jogszabály szóban forgó kógens rendelkezésébe ütközne, vagy annak megkerülésére irányulna, és ekként joggal lenne felvethető azok semmissége a Ptk. 6:95. §-a alapján.

Rendeltetésénél és természeténél fogva tehát mindenképpen a hosszabb, határozott időtartamra való alapítás mellett szóltak mind a jogtörténeti, mind a jogösszehasonlító, mind pedig a gyakorlati érvek. Ezért a jelenlegi szabályozási környezetben az építményi jognak a határozott időre, de legfeljebb 50 évre történő alapításának biztosítása tűnt a leginkább indokolhatónak (a bizalmi vagyongazdálkodás esetköréhez hasonlóan).

Az építményi jog alapítására irányuló szerződés alaki követelményei tekintetében a javaslat szerint ugyanazok a szabályok irányadók, mint amelyek általában a korlátolt dologi jogok alapítására vonatkoznak. Ebből következően tehát az írásbeliség ebben az esetben is kötelező alakszerűségi érvényességi kellék.

A javaslat előírja, hogy az építményi jog alapításához erre irányuló szerződés vagy más jogcím, és ezen felül az építményi jognak a jogosult javára az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése szükséges. Ebből következik, hogy a szerződéssel alapított építményi jog az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéssel (konstitutív hatállyal) jön létre. Az építményi jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséhez (ezáltal annak létrejöttéhez) e jog esetében is közokirati, illetve ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos által ellenjegyzett magánokirati forma lesz szükséges, amely rendelkezéssel az ingatlan-nyilvántartási szabályozás egészül ki.

Amint arra már utaltunk, az ingatlan tulajdonosa az építményi jogot egyoldalú jognyilatkozatával a saját javára is bejegyeztetheti az ingatlan-nyilvántartásba. Forgalomképeségi és hitelbiztosítéki szempontokra figyelemmel célszerű volt ugyanis annak lehetővé tétele, hogy az ingatlan tulajdonosa a saját maga javára is alapíthasson építményi jogot, amiként erre más megfontolásból ugyan, de például telki szolgalmat alapítása esetén is [Ptk. 5:161. § (2) bekezdés] lehetőség van. Ilyen egyoldalú jogalapítási lehetőség egyébként az épület- és földtulajdon szétválása tekintetében is rendelkezésre áll [Ptk. 5:18. § (2) bekezdés].

A szabályozás nem mondja ki azt, hogy az építményi jog csak az ingatlan egészére terjedhet ki, de azt sem, hogy az akár az ingatlan természetben vagy területi mértékben meghatározott részét is terhelheti, ugyanakkor ez utóbbit értelemszerűen nem zárja ki. Nincs tehát akadálya annak, hogy építményi jog az érintett felek szerződésében meghatározottak szerint a földterület természetben vagy területi mértékben meghatározott részére is alapítható legyen, vagyis a felek megállapodásukkal meghatározott területre korlátozhatják az alapítandó építményi jogot. Erről az ingatlan-nyilvántartási szabályoknak kell egyértelműen állást foglalniuk. Az utóbbi esetben tehát az ingatlan-nyilvántartási szabályok értelmében az építményi jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez az építményi joggal terhelt területrezt feltüntető vázrajz benyújtása is szükséges lesz. Emellett a későbbi jogviták elkerülése érdekében ilyen esetben annak meghatározása is indokoltta válhat, hogy az adott ingatlanra vonatkozó beépítési lehetőségéből mekkora illeti meg az építményi jogosultat, illetve mekkora marad meg az ingatlan tulajdonosa számára. Ekként a felek megállapodhatnak abban is, hogy az építési szabályok szerint rendelkezésre álló beépíthetőség az építményi jogosultat teljes egészében, de abban is, hogy csak az ingatlan területi mértékével arányosan vagy más meghatározott mértékben illeti meg. Abban az esetben pedig, ha az építményi jogot az ingatlanon már fennálló építményre vonatkozóan alapítják, az építményi jogosultnak értelemszerűen számolnia kell azzal, hogy e joga alapján ő csak a beépíthetőség fennmaradt mértéke erejéig építhet, ha az ilyen építményi jog alapítása a további építkezés lehetőségét egyáltalán biztosítja számára.

A Ptk. 5:19. § (1) bekezdése értelmében a földtulajdonos és az épület tulajdonosa az épület létesítésével és a föld használatával kapcsolatos jogaikat és kötelezettségeiket szerződésben is szabályozhatják, de az épület létesítése után ilyen megállapodás hiányában is megilleti az épület tulajdonosát a földhasználati jog az épület rendeltetésszerű használatához szükséges mértékben [Ptk. 5:145. § (1) bekezdés]. Földhasználati jogánál fogva az épület tulajdonosa az épület használatához szükséges mértékben jogosult a föld használatára és hasznai szedésére [Ptk. 5:145. § (2) bekezdés], így ez a jog részben vagy egészben átfedésbe kerülhet a nála jóval szélesebb jogkört biztosító építményi joggal. Nem volna szerencsés azonban, ha e két jogosultság egymás mellett is (egyidejűleg, párhuzamosan) fennállhatna, még kevésbé, ha ráadásul más-más személyt illelne meg. A szabályozás ezért kizárja e jogok párhuzamos keletkezésének lehetőségét. Abban az esetben azonban, ha a földhasználati jog az ingatlan építményi jog által nem érintett részét terheli, nincs akadálya annak, hogy az ingatlan természetben vagy térmértékben meghatározott másik részén e földhasználati jogtól, és annak jogosultjától függetlenül alapítsanak építményi jogot. Ezért fogalmaz a javaslat úgy, hogy az ingatlan csak a földhasználati joggal terhelt részén lehet az építményi jogot a földhasználati jog jogosultjának javára és a földhasználati jogának törlesztésével egyidejűleg alapítani, egyébként (ha tehát a földhasználati jog az ingatlan építményi joggal terhelendő részét nem érinti) a tulajdonost ilyen korlátozás nem terheli.

Miután a szabályozás nem zárja ki azt, hogy a felek az építményi jogot alapító szerződésben az építményi jog gyakorlásának kereteit meghatározzák, szükségesnek tűnik annak kimondása is, hogy e korlátok harmadik személyekkel szemben csak annyiban hatályosak, amennyiben az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésből és az annak alapjául szolgáló okiratból ezek e harmadik személyek számára is megismerhetők.

Egyértelművé teszi a javaslat, hogy olyan ingatlanon, amely közös tulajdonban áll, az építményi jog csak úgy alapítható, ha ez minden tulajdonostárs tulajdoni hányadát együttesen terheli, másként fogalmazva, nem lehetséges az, hogy e jog nem az összes, hanem csak egy vagy több tulajdoni hányadot terheljen. Ebből

következően közös tulajdonú ingatlan esetén az építményi jog alapításához a tulajdonostársak egyhangú határozata [Ptk. 5:78. § (2) bekezdés b) pont], vagyis minden tulajdonostárs erre irányuló jognyilatkozata szükséges.

Végül, de nem utolsó sorban fontos korlátozás az is, hogy építményi jogot a fogyasztónak minősülő személy a tulajdonát képező ingatlanon nem engedhet, és ilyen jogot sem alapítással, sem pedig átruházással nem szerezhet. E korlátozás bevezetését egyfelől az indokolja, hogy Magyarországon több mint 6 évtizede építményi jog nem volt alapítható, és annak újbóli bevezetését alapvetően az üzleti élet, a jelentősebb értékű beruházások finanszírozási lehetőségeinek bővítése tette szükségessé. Másfelől e jog alapítása olyan, többnyire hosszabb időtartamra szóló, alaposabb megfontolást igénylő és a tulajdonost egyébként megillető jogokat lényegesen korlátozó szerződéses konstrukciót igényel, amelynek feltételei kérdésében való szakszerű, megnyugtató és biztonságos döntés kialakítása magánszemélyek esetében, de különösen a fogyasztói szerződések körében nem biztosított. Ezen túlmenően az intézmény újdonsága, a tapasztalatok és a szerződéses gyakorlat hiánya, e jog alapításának, lényegének meg nem értése adott esetben a visszaélések lehetőségét is megteremtené, amely miatt e jogintézmény alkalmazhatóságának megteremtése az említett jogalanyi körben, vagyis a gyengébb érdekérvényesítő képességekkel rendelkező fogyasztók tekintetében – legalábbis ez idő szerint – nem lenne kívánatos.

3. A javaslatnak a Ptk. 5:159/C. §-ával kiegészülő rendelkezései az építményi jog megszűnésének eseteit szabályozzák.

Az építményi jog megszűnésének esetei a felek erre irányuló, jogviszonyukat megszüntető megállapodásán kívül, amelynek lehetőségét e törvény nem érinti, a következők:

- a) Megszűnhet az építményi jog abban az esetben, ha e jogát a jogosult tizenöt éven át nem gyakorolja, vagyis, ha az ingatlan birtokával, hasznainak szedésével felhagy, az építmény létesítése iránt lépéseket nem tesz, ugyanakkor e jogával sem rendelkezik. Ebben az esetben a tizenöt éves határidő számítására az elbirtoklás szabályait kell megfelelően alkalmazni, ideértve a nyugvás és a megszakadás szabályait is (Ptk. 5:48. § és 5:49. §). Az elbirtoklás szabályainak alkalmazása mögött az a feltevés áll, hogy az építményi jogosult esetében a jogának hosszú időn keresztül való nem gyakorlását úgy kell tekinteni, mintha e jogával felhagyott volna, és ekként e jogát az ingatlan tulajdonosának engedte át, teljessé téve annak tulajdonosi rendelkezési jogát.
- b) Megszűnhet az építményi jog úgy is, hogy a jogosult e jogáról a terhelt ingatlan tulajdonosához intézett írásbeli nyilatkozattal lemond, és erre tekintettel e jogát törlik az ingatlan-nyilvántartásból. Nincsen akadálya annak, hogy az építményi jogot alapító szerződés a jogról való lemondás lehetőségét az ingatlan tulajdonosának hozzájárulásától tegye függővé, hiszen az építményi jog megszűnése (és ebből következően a felek között felmerülő idő előtti elszámolás) sértheti a tulajdonos hosszú távú (adott esetben vagyoni) érdekeit.
- c) Megszűnhet az építményi jog annak a határidőnek az elteltével, amelyre azt alapították. Ha ez ötven évnél hosszabb, úgy a megszűnés az ötven év elteltével következik be. Ez a megszűnés azonban – amint arra a Ptk. 5:159/B. §-ához fűzött indokolásban már utaltunk – nem akadálya annak, hogy felek vagy jogutódai újabb megállapodással megújítsák a korábban közöttük fennálló építményi jogviszonyt.
- d) Végül súlyos jogsértés, illetve kötelezettségszegés esetén az építményi jog a határozott idő vagy az ötven év eltelte előtt is megszűnhet, ha az ingatlan tulajdonosa az építményi jog megszüntetése iránt erre hivatkozással a bírósághoz fordul, és a bíróság – megállapítva a súlyos jogsértés, illetve kötelezettségszegés tényét – a keresetnek megfelelően az építményi jog megszüntetéséről határoz. Azt a kérdést, hogy mi minősül súlyos jogsértésnek, illetve kötelezettségszegésnek az építményi jogosult részéről, a szerződő felek maguk is meghatározhatják a szerződésben, ezzel csökkentve a bírói mérlegelés tereumát. A bíróság ugyanis ebben az esetben a felek szerződésben rögzített akaratának figyelembevételével, egyébként pedig csak az eset összes körülményének gondos mérlegelése alapján lesz abban a helyzetben, hogy a jogsértés, illetve kötelezettségszegés súlyosságának megítélése tárgyában megfelelő döntést hozhasson. Az építményi jog korlátolt dologi jog, amely annak megalapításával létrejön, és ilyenként az pusztán az alapító szerződés megszegése miatt történő felmondással értelemszerűen nem szüntethető meg. Minthogy azonban a felek építményi jogot alapító szerződésének az építményi jog tartalmát illetően más korlátolt dologi jogokhoz képest jelentősebb a szerepe, nem várható el az ingatlan tulajdonosától, hogy az építményi jogosult súlyos jogsértése, illetve súlyos kötelezettségszegése ellenére is fenntartsa ezt a jogviszonyt. Ezért a javaslat erre az esetre a tulajdonos keresete alapján a bíróság számára biztosítja azt a jogot, hogy döntésével nem a felek közötti, – funkcióját az alapítással már betöltött – szerződést, hanem az ezáltal létrejött építményi jogot szüntesse meg.

Az építményi jog tehát az ezt megalapító szerződéssel és az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéssel létrejön, az alapító szerződés ekként tulajdonképpen teljesedésbe mentnek, az általa megszerzett jog pedig a szerződéstől függetlenül is létezőnek, fennállóknak tekintendő. Mindazonáltal a szerződés szerint megszerzett jogok és a szerződésben vállalt kötelezettségek továbbra is az építményi jogviszony részét képezik, sőt adott esetben harmadik személyekkel szemben is hatályosak. Ekként az építményi jogviszony keretei között e szerződéses tartalom is tovább él, így az építményi jog tartalmává váló jogok és kötelezettségek súlyos megsértése, illetve megszegése akár dologi jogi jogkövetkezéssel is járhat. Ezért a jogalkotónak lehetőséget kellett teremtenie arra, hogy a jogsértés, illetve kötelezettségszegés súlyosabb eseteiben e jogviszony az építményi jog határidejének vagy hatánapjának lejárta (vagyis a jogviszony ez okból történő megszűnése) előtt is felszámolható legyen. Erre azonban a javaslat csak valóban súlyosnak minősülő jogsértés, illetve kötelezettségszegés esetén és csak perben, tehát bírósági döntés alapján biztosít lehetőséget (nyilvánvalóan akkor, ha az építményi jog fennmaradásában vagy megszüntetésében, illetve ezek jogkövetkezésményeiben az ebben érintett felek nem tudnak megállapodni).

A javaslat az építményi jog megszűnése kapcsán utal arra is, hogy önmagában az építmény megsemmisülése az építményi jogot nem érinti, sőt az építményi jog azzal sem szűnik meg, ha azt az ingatlan tulajdonosa vagy az ingatlan tulajdonát az építményi jogosult szerzi meg, vagyis azokban az esetekben sem, amikor az építményi jogosult és a tulajdonos személye egyesül (ha tehát a tulajdonjog és az építményi jog konfúziója következik be). Az építményi jogosult azonban az őt megillető építményi jogról egyoldalú jognyilatkozatával ebben az esetben is lemondhat (ha pedig ez tulajdonosi hozzájáruláshoz volt kötve, ilyen esetben ez utóbbit tulajdonosi minőségében a maga javára megadottnak kell tekinteni). Ekként – ha e jogot nem kívánja fenntartani a saját tulajdonát képező ingatlanon – az építményi jog törlése érdekében ennek lehetőségével is élhet.

4. A javaslatnak a Ptk. 159/D. §-ával kiegészülő rendelkezései az építményi jog átruházása és megterhelése esetében irányadó szabályokat tartalmazza.

Mivel az ingatlan tulajdonosát ebben a minőségében az ingatlan, az építményi jogosultat pedig e joga tekintetében rendelkezési jog illeti meg, ezért a szabályozás a jogok gyakorlásának egymáshoz való viszonyát is tisztázni kívánja. Ezért a javaslat egyfelől rendelkezik arról, hogy az építményi jog fennállása alatt az e joggal terhelt ingatlan átruházása vagy megterhelése nem érinti az építményi jogot, így annak jogosultjával szemben az ingatlan tulajdonosa által vállalt terhek főszabály szerint nem hatályosak, kivéve természetesen azokat, amelyek az építményi jog bejegyzését a rangsorban megelőzték (hiszen az építményi jogosult a jogát ezek ismeretében alapította, így e terhek érvényesítéséből eredő és adott esetben az ő jogát is érintő jogkövetkezéseket viselnie kell). Másfelől a javaslat kimondja azt is, hogy az építményi jog átruházása vagy megterhelése sem érinti az ingatlanra vonatkozó tulajdonjogot (ami egyébként ennek külön kimondása nélkül is következik az építményi jog szabályozási logikájából). Abban az esetben pedig, ha az építményi jogból, illetve az ennek átruházásából vagy megterheléséből harmadik személynek követelése származik, úgy az ilyen követelésekre az építményi jog esetében azokat a szabályokat kell megfelelően alkalmazni, amelyek egyébként a tulajdonjogból, illetve az ennek átruházásából vagy megterheléséből eredő követelések tekintetében irányadók.

5. A javaslatnak a Ptk. 159/E. §-ával kiegészülő rendelkezései az ingatlan tulajdonosa és az építményi jogosult közötti jogviszonyra vonatkozó előírásokat tartalmaz.

Az ingatlan tulajdonosa és az építményi jogosult közötti (belső) jogviszonyra vonatkozó, eddig nem említett rendelkezések közül a javaslat mindenekelőtt arra utal, hogy az építményi jog gyakorlására nem csupán Ptk. eddig tárgyalt szabályai, illetve az ezeknek megfelelően kötött, az építményi jog megalapítására irányuló szerződés, hanem az építésügyi szabályok is irányadók, amelyek keretei között az építményi jogot alapító szerződés további korlátozásokat és követelményeket is megállapíthat. Az építményi jog gyakorlása tehát – egyebek között – az okszerű, illetve rendes gazdálkodás követelményei mellett az ágazati építésügyi szabályoknak megfelelően történhet. Azt azonban, hogy a felek megállapodása, az abban foglalt előírások megfelelnek-e az adott földterületre vonatkozó építésügyi szabályoknak, az építményi jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzése során az ingatlanügyi hatóságnak vizsgálnia nem kell. Az építményi jogot alapító szerződés érvényessége a bíróság előtt azonban e rendelkezésekkel összefüggésben is vitatható, mert ebben a vonatkozásban is alkalmazandóak a szerződési rendelkezésekre irányadó általános polgári jogi szabályok. Amennyiben egy adott szerződési kikötés utóbb, az építésügyi jogszabályok változása folytán válik jogellenessé, úgy e körben is a szerződésekre általában irányadó polgári jogi szabályok alkalmazására (adott esetben például az érintett vonatkozásban a jogi lehetetlenülés megállapítására) kerülhet sor.

Az építményi jogot alapító szerződésben kiköthető, hogy az építményi jogot a jogosult csak az ingatlan tulajdonosának hozzájárulásával idegenítheti el vagy terhelheti meg. Ilyen kikötés esetén a jogosult az ingatlan tulajdonosától a hozzájárulás megadását csak a jognyilatkozat megtagadásában álló joggal való visszaélés feltételeinek megvalósulása esetén követelheti [Ptk. 1:5. § (2) bekezdés], aminek bizonyítási nehézségeivel is számolnia kell.

Az építményi jog részletes tartalmát a törvényi és egyéb (pl. építési, ingatlan-nyilvántartási) jogszabályok előírásainak keretei között (beépíthetőség, használat, hasznosítás stb.) a felek a szerződésükben szabadon határozhatják meg, ideértve a joggyakorlás esetleges korlátozásait is.

Az ingatlan tulajdonosa és az építményi jogosult viszonylatában a javaslat diszpozitív szabályt állapít meg arra vonatkozóan, hogy közülük ki viselje az ingatlannal és az azon álló építményekkel kapcsolatos terheket, továbbá ki teljesítse az említett dolgokkal kapcsolatosan felmerülő kötelezettségeket. Szabályozandó kérdésként merült fel az is, hogy az építményi jog fennállása alatt a tulajdonost vagy az építményi jogosultat terhelje-e a kárveszély. Mivel az építményi jogosult a tulajdonos jogait a többi korlátozott dologi joghoz képest a legerőteljesebb mértékben korlátozza, indokoltnak tűnt, hogy a javaslat az ingatlannal és az építményi jogosult által azon létesített épülettel kapcsolatos terheket és kötelezettségeket az építményi jogosultra hárítsa, azzal azonban, hogy a felek ettől eltérően is megállapodhassanak. A kárveszély viselését illetően a javaslat úgy foglalt állást – ez esetben is az eltérő megállapodás lehetősége mellett –, hogy az építményi jogosult viselje az általa létesített épülettel kapcsolatos kárveszélyt, hiszen építményi joga folytán az ilyen épülettel kapcsolatos rendelkezési jog lényegében őt illeti meg, és az épület másra át nem hárítható károsodásának veszélye is kizárólag az ő érdekkörét érinti. Ha azonban az építményi jogot már fennálló épületre alapították, az ezzel kapcsolatos kárveszély változatlanul a tulajdonost fogja terhelni a Ptk. kárveszély viselésére vonatkozó főszabálya (Ptk. 5:22. §) alapján. A terhek és a kárveszély viselésének kérdését nyilvánvalóan befolyásolhatják a felek által e körben az építményi jog fennállása alatt vagy annak megszűnése esetére vállalt kötelezettségek, illetve a másik fél számára biztosított jogok, adott esetben ezért a költség- és teherviselésnek ezekhez igazodó és a használattal, hasznosítással arányos szerződéses rendezése mutatkozhat célszerűnek.

Az építményi jog alapítása történhet visszterhesen, ebben az esetben az építményi jogosultat ellenszolgáltatásként egyszeri és/vagy időszakonként rendszeresen visszatérő fizetési kötelezettség („építménybér”) terheli az ingatlantulajdonos javára, amelyet – annak mértéke és esedékessége tekintetében – ugyancsak az építményi jogot alapító szerződésben kell meghatározni. Nincs akadálya természetesen annak sem, hogy a tulajdonos ingyenesen alapítson a jogosult javára építményi jogot, e körben a feleket megillető, illetve terhelő egyes jogok és kötelezettségek meghatározott körben másképpen ítélandók meg, mint visszterhes alapítás esetén. Az eltérő jogkövetkezmények egyrészt a jogszerzés ingyenességéből származnak (a Ptk. rendelkezései az ingyenes szerződéseket általában mérsékeltebb jogi védelemben részesítik), az építményi jog esetében azonban az ingyenesség folytán az építményi jog megszűnésének jogkövetkezményei körében is eltérő szabályok érvényesülnek.

Az építményi jog megszűnése esetére ugyanis a felek rendezhetik a létrejött építmény tulajdonjogát érintő kérdéseket és az ezzel összefüggésben vagy egyébként is az egymással szemben érvényesíthető igényeket, fizetési, illetve térítési kötelezettségeket. A tulajdonjogot érintő kérdésben való megállapodás hiánya esetében azonban a javaslat diszpozitív szabályai érvényesülnek. E szerint pedig a földterülettel alkotórészi kapcsolatba került építmény az ingatlan (föld) tulajdonosának tulajdonában marad, aki erre vonatkozó eltérő megállapodás hiányában az épület értéke tekintetében a megszűnt építményi jog jogosultja irányában megtérítési kötelezettséggel nem tartozik.

A javaslat a tulajdoni kérdéseket érintő említett körben úgy fogalmaz, hogy az építményi jog megszűnésével az ingatlannal tartósan egyesített építmény az ingatlan alkotórésze marad. E szabály alkalmazása alól azonban értelemszerűen kivételként kezeli azt az esetet, amikor a felek az építményi jogot alapító szerződésben az épület és a föld elváló tulajdonára vonatkozó szabályok szerint abban állapodnak meg, hogy az építmény önálló ingatlanként az építményi jog jogosultjának tulajdonába kerül. Ez utóbbi esetben ugyanis a megszűnt építményi jog jogosultja az építményi jog megszűnésével válik annak önálló ingatlanként a tulajdonosává, továbbá az építmény használatához szükséges mértékben az épület tulajdonosát megillető, a Ptk. 5:145. §-a szerinti földhasználati jog jogosultjává.

Abban az esetben, amennyiben az építmény állagsérelem nélkül fizikailag elválasztható a földterülettől, és arról eltávolítható, elvihető (mert nem tekinthető a földterület alkotórészének), úgy a javaslat a megszűnt építményi jog jogosultja számára lehetővé teszi, hogy az ilyen építményt a saját költségén a földtől elválaszthassa és elvihesse (vagyis élhet az elvitel jogával).

6. A javaslatnak a Ptk. 159/F. §-ával kiegészülő rendelkezései azokat a kérdéseket rendezik, hogy az építményi jog megszűnésével mi történjen azokkal az építményi jog fennállása alatt szerzett jogokkal, vállalt kötelezettségekkel, létrejött jogviszonyokkal, amelyek harmadik személyek javára állnak fenn, vagy ilyen személyeket is érintve keletkeztek.

Ebben a körben a megszűnő építményi jog dologi jogi terhei tekintetében a javaslat kimondja, hogy az építményi jog helyébe az építményi jog jogosultját megillető más jog vagy megtérítési követelés lép, a továbbiakban tehát a megszűnő építményi jog terhei a helyébe lépő jog vagy megtérítési igény terheiként kezelendők, vagyis a harmadik személyek, mint e terhek jogosultjai részéről e jogokkal és megtérítési igényekkel szembeni követelés formájában érvényesíthetők. Ha pedig az építményi jogosult az általa létesített vagy hasznosításra átvett építményt bérbeadással vagy haszonbérbeadással hasznosította, úgy ezekre a szerződésekre a bérbe vagy haszonbérbe adott ingatlanok tulajdonos (haszonbérbe adó) általi elidegenítésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. Ebben az esetben tehát a Ptk. 6:340. § (2) és (3) bekezdése kerülhet alkalmazásra, amely szerint a tulajdonos személyében bekövetkezett változással a bérleti szerződésből fakadó jogok és kötelezettségek tekintetében az új tulajdonos lép a bérbeadó helyébe (vagyis törvényen alapuló szerződésátruházás történik, amelyre a Ptk. 6:211. §-a az irányadó). A bérbeadó és az új tulajdonos ebben az esetben a bérlővel szemben egyetemlegesen kötelesek helytállni a bérbeadót a bérleti szerződés alapján terhelő kötelezettségek teljesítéséért. A Ptk. 6:340. § (3) bekezdése pedig egy speciális felmondási lehetőséget is biztosít az új tulajdonos, mint haszonbérbeadó számára, nevezetesen azt, hogy még a jogelődje által határozott időre kötött bérletet (haszonbérletet) is felmondhatja, ha őt a bérlő a bérleti (haszonbérleti) jogviszony fennállása vagy lényeges feltételei tekintetében megtevésztette.

A javaslat azonban arra az esetre is tartalmaz szabályt, ha az építményi jogosult az építményi jog határozott idejét vagy az 50 évet meghaladó időtartamra köt határozott idejű bérleti vagy haszonbérleti szerződést, és ezzel az ingatlan tulajdonosának rendelkezési jogát az építményi jog megszűnését követő időre is jelentős mértékben korlátozná. Ha ehhez az ingatlan tulajdonosa hozzájárul, úgy a főszabály (a törvényes szerződésátruházás) maradéktalanul érvényesülhet. Más a helyzet azonban a tulajdonos hozzájárulása hiányában. Erre az esetre mondja ki a javaslat azt, hogy ha az épület hasznosítására kötött szerződés határozott időtartama az építményi jog határozott vagy fennállásának ötven éves időtartamát meghaladja, akkor a szerződés fennmaradó idejére a határozatlan időtartamú jogviszonyra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Ebben az esetben a jogalkotó lényegében egy törvényi fikcióval teremti meg annak lehetőségét, hogy a hasznosítás határozott időtartama folytán rendes felmondással egyébként meg nem szüntethető bérleti vagy haszonbérleti szerződést az ingatlan tulajdonosa a határozatlan idejű bérleti vagy haszonbérleti szerződésre irányadó szabályok szerint felmondhassa.

94. §

A Ptk. 6:3. § a) pontja szerint a szolgáltatás teljesítése a kötelelem megszűnését vonja maga után. E szabály szerint közömbös, hogy ki teljesít a jogosultnak, így nemcsak a személyes adós, hanem a harmadik személy részéről történő teljesítés is kötelemszünetető hatást vált ki. A harmadik személy részéről történő teljesítésről a Ptk. 6:57. §-a rendelkezik, amelyet a javaslat úgy módosít, hogy abból nem a kötelelem megszűnése, hanem – éppen ellenkezőleg – a kötelelem fennmaradása és pusztán a jogosult személyének változása következik (lásd a javaslat e §-hoz fűzött indokolását). E módosítás teszi szükségessé a Ptk. 6:3. § a) pontjának kiegészítését az e törvény eltérő rendelkezésére, mint kivételre történő utalással. A módosító javaslat tehát főszabályként nem érinti azt a rendelkezést, amely szerint a szolgáltatás teljesítésével a kötelelem megszűnik, de ugyanakkor lehetővé teszi azt, hogy a Ptk. e főszabály alóli kivételként úgy rendelkezessen, hogy a teljesítés ellenére a kötelelem jogosulti alanyváltozással (jogutódlással) ugyan, de mégis fennmaradjon. Ilyen kivétel kimondására kerül sor a harmadik személy részéről történő teljesítést érintő 6:57. §-ban, de ezen túlmenően a zálogjogi szabályozásban (Ptk. 5:100. §, 5:142. §) is. E kivételes rendelkezések célja annak biztosítása, hogy ha a kötelemből eredő követelés jogosultja részére a szolgáltatást nem a személyes adós teljesíti, akkor a teljesítést nyújtó személy esetleges megtérítési igénye azáltal válhasson kielégíthetővé, hogy a törvény rendelkezése alapján a teljesítés erejéig – a biztosítékaival együtt – átszáll rá az általa teljesített szolgáltatás alapjául szolgáló követelés.

95. §

Amint arra az előző §-hoz fűzött indokolás is utal, a Ptk. 6:3. § a) pontjának hatályos normaszövegéből következően, ha a jogosultnak a szolgáltatást harmadik személy teljesíti, a kötelem a teljesítéssel megszűnik, a harmadik személyt pedig csupán megtérítési igény illeti meg a szolgáltatás nyújtására eredetileg kötelezettel szemben, feltéve, hogy egymás közötti jogviszonyukból más nem következik. Erre az esetre vonatkozóan rendelkezik úgy a Ptk. 6:57. § (3) bekezdése, hogy ilyenkor a megszűnt követelés biztosítékai fennmaradnak és e megtérítési igényből eredő követelést biztosítják.

Ez a megoldás lényegesen eltér attól, amelyet a régi Ptk. 286. §-a fogalmazott meg. Ez utóbbi szerint ugyanis mind a követelés, mind pedig annak biztosítékai átszálltak a teljesítést nyújtó harmadik személyre.

A Ptk. hatálybalépése óta eltelt időszak alatt egyértelművé vált, hogy a jogosultnak teljesítést nyújtó harmadik személyt megillető megtérítési igény (követelés) érvényesítése nehézségekbe ütközhet. A fő problémát az jelenti, hogy a teljesítést nyújtó harmadik személy nem lesz jogutódja a követelés eredeti jogosultjának, mivel az eredeti követelés a teljesítéssel megszűnik, így értelemszerűen nincs olyan fennálló követelés, amely a teljesítő harmadik személyre átszállhatna. Ugyanakkor a követelés szabályozott eljárásban történő érvényesítéséről szóló jogszabályaink előírják, hogy az ilyen típusú eljárást megindítani, illetve abba belépni csak az eredeti jogosult jogutódja részéről lehetséges. Felszámolási eljárásban további problémát okoz az, hogy annak megindítására csak az adós szerződésen alapuló, nem vitatott vagy elismert tartozása alapján kerülhet sor. A teljesítést nyújtó harmadik személyt megillető megtérítési igény azonban az újabb bírói gyakorlat alapján nem szerződésen, hanem jogszabályon – nevezetesen a Ptk. rendelkezésein – alapuló igény.

Megállapítható továbbá az is, hogy a Ptk.-nak a megtérítési igénnyel kapcsolatos megújult rendelkezéseit sem a szerződéses gyakorlat, sem a bírói gyakorlat – legalábbis a legutóbbi időkig – nem tette magáévá. A jogalkalmazói gyakorlatban ugyanis előfordul, hogy a harmadik személy által teljesített követelés átszállására utalnak. Erre a Kúria ítélezési gyakorlatában is akad példa (lásd például BH 2021. 111. számon közzétett döntést).

Mindez azt tükrözi, hogy a magyar jogi köztudatban – a korábbi magyar jogtörténeti hagyományokkal, valamint a magyar magánjog fejlődésére jelentős hatást gyakorló külföldi jogi mintákkal összhangban – továbbra is megmaradt és él az a csaknem százötven éves alapelv, amely szerint a teljesítő harmadik személyre (jellemzően a kezesre) a követelés és annak biztosítékai – törvényi engedmény formájában – átszállnak.

A javaslat ezért vissza kíván térni ehhez a régi magánjogi jogtételhez, amely egyébként a jogosultnak teljesítést nyújtó harmadik személyt a hatályos rendelkezésekhez képest sok szempontból előnyösebb, méltányosabb helyzetbe hozza. Ennek érdekében a javasolt szabályozás kimondja, hogy a követelés és annak biztosítékai a teljesítő harmadik személyre szállnak át. Erre azonban csak a harmadik személy teljesítése erejéig és az őt megillető megtérítési igény kielégítéseképpen kerül sor, amelyre a javasolt szabályozás kifejezetten utal is.

Ebből következően ez a rendelkezés nem eredményezné a teljesítő harmadik személyt megillető követelés megkétszereződését, hiszen e személyre az általa teljesített követelés a megtérítési igénye kielégítéseként száll át, ami azt jelenti, hogy az átszálló eredeti követelés csak a megtérítési igény kielégítését van hivatva biztosítani. A követelésátszállás – mint törvényi engedmény (Ptk. 6:201. §) – kimondásával tehát a javaslat egyértelművé tenné, hogy a teljesítést nyújtó harmadik személy a teljesítésével érintett követelés eredeti jogosultjának jogutódjává válik (nem az alapul szolgáló kötelem, hanem e kötelemből eredő követelés tekintetében), és ekként a megtérítési igényét kielégítheti rá átszálló követelés érvényesítésével. A követelés átszállása a kötelezett és a teljesítő harmadik személy egymás közötti jogviszonyából származó igényeket és kifogásokat nem érinti. Ezért abban az esetben, ha az említett jogviszonyból eredő jogok, kötelezettségek és kifogások alapján a megtérítési igény érvényesítése kizárt vagy korlátozott, ezek értelemszerűen az átszállás, illetve az átszálló követelés érvényesítésének is akadályát vagy korlátját képezhetik.

A fentiek alapján előfordulhatna olyan eset is, amikor a követelést kielégítő harmadik személy teljesítése időpontjában a kötelezettel szembeni követelés ugyan még nem évült el, de mire a rá átszálló követelést ez a személy érvényesíthetné, az már vagy elévültnek lenne tekinthető, vagy az elévüléséből olyan kevés idő maradna hátra, amely az elévülési időn belüli megfontolt jogérvényesítést számára megnehezítené. Ez a körülmény teljesítő harmadik személyre nézve az igénye érvényesítése szempontjából a hatályos szabályozáshoz képest

nyilvánvalóan hátrányosabb helyzetet eredményezne, mert a megtérítési igény esetében annak elévülése az általa történő teljesítéssel kezdődne, míg a rá átszálló eredeti követelés elévülése ekkor már javában folyhat.

Főszabály szerint az engedményezés a követelés elévülését nem szakítja meg, és a Ptk. 6:201. §-a alapján ez igaz arra az esetre is, ha a követelés a jogszabály rendelkezése alapján száll át másra (törvényi engedmény). Ebben az esetben azonban, amikor a kötelezett a teljesítést elmulasztja, és ezért a jogosultnak való teljesítésre harmadik személy a kötelezett hozzájárulása nélkül válik jogosulttá, vagy a jogosulttal kötött szerződése folytán köteles is a teljesítésre (kezesség), indokolt, hogy a kötelezetti mulasztás eredményeként a teljesítéssel átszálló követelés tekintetében a kötelezett erről való értesítésével az elévülés megszakításának jogkövetkezményei érvényesüljenek. ezzel a jogosultnak teljesítő harmadik személy az elévülés szempontjából lényegében olyan helyzetbe kerülhet a rá átszállott követelés érvényesítése során, mintha a hatályos szabályok szerinti megtérítési igényét érvényesítené.

96. §

Engedményezéssel a jogosult a kötelezettel szembeni követelését másra ruházhatja át, amelynek következtében jogutódlás következik be az átruházott követelés jogosulti pozíciójában. A gyakorlatban és a jogirodalomban azonban kérdésként merült fel, hogy az engedményezéssel a követelésen kívül a követeléshez kapcsolódó milyen jogok, esetleg kötelezettségek szállnak vagy szállhatnak át az engedményesre. A Ptk. 6:193. § (3) bekezdése ugyanis jelenleg csupán annyit mond ki, hogy az engedményezéssel az engedményesre szállnak át a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok, valamint a kamatkövetelés is. Ezzel lényegileg azonos tartalmú rendelkezést tartalmazott a régi Ptk. 329. § (1) bekezdése.

Ez a szabályozás egyfelől nem kellően pontos, másfelől nem ad kielégítő választ arra a gyakorlatban sokszor felmerülő kérdésre, hogy a követeléshez közvetlenül kapcsolódó más jogok, illetve kötelezettségek is átszállhatnak-e az engedményezéssel az új jogosultra.

A módosítás ennek megfelelően a hatályos normaszöveget kívánja pontosítani azáltal, hogy nem „a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok”, hanem a követelés biztosítékainak átszállását mondja ki. Az engedményezéssel ugyanis nemcsak a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok szállnak át, hanem maga a követelést biztosító zálogjog, illetve kezesség. A javasolt szabályozás ugyanakkor a jogutódlást kiterjeszti valamennyi szerződéses biztosítékra, sőt a követeléshez kapcsolódóan annak teljesítését elősegítő, megerősítő, illetve annak érvényesítését megkönnyítő szerződéses mellékkötelezettségekből (így akár a foglalóból és a kötbérből) eredő igényekre is.

A módosítás ugyan külön nem mondja ki, de a járulékoság elvéből egyértelműen következik, hogy az engedményezéssel kizárólag a követelés járulékos biztosítékai szállnak át. A feleknek tehát a járulékos biztosítékok átszállásáról külön nem is kell megállapodniuk, mert azok a törvény erejénél fogva (ex lege) az átruházott követeléssel együtt átszállnak az engedményesre. Más a helyzet azonban a nem járulékos természetű biztosítékok, így mindenekelőtt az önálló zálogjog esetében. Az ilyen biztosítékok átruházásában ugyanis a feleknek külön, kifejezetten meg kell állapodniuk. Erre természetesen a követelés átruházásáról, illetve az engedményezéséről szóló megállapodással egyidejűleg – akár ezzel egy okiratban – is sor kerülhet, de az ilyen biztosítékok esetén nem mellőzhető az azok kifejezett átruházásáról való rendelkezés. Garanciaszerződés esetén azonban a Ptk. 6:433. §-ában foglalt rendelkezésre is figyelemmel kell lenniük.

A követelés biztosítékainak átszállásához kapcsolódóan mondja ki a javaslat azt is, hogy az engedményes követelheti a zálogtárgy birtokának átruházását, illetve a rá átszálló jelzálogjognak a javára való bejegyzéséhez szükséges jognyilatkozatok (pl. bejegyzési engedély) kiadását. Ez a rendelkezés ugyan a Ptk. 5:99. § (1) bekezdésében foglaltakkal lényegében azonos tartalmú, de a jogalkotó úgy ítélte meg, hogy a dologi könyv említett szabályának a kötelmi könyvben való megerősítése a jogalkalmazó számára megkönnyíti az eligazodást. Indokolt lehet továbbá ez a megerősítés azért is, mert a javaslat szélesíti azon tényállások körét, amelyek törvényi engedményként a követelés vagy a jog átszállására biztosítanak lehetőséget (lásd a Ptk. módosított 6:57. §-át és 6:193. §-át). Így az engedményezés körében megismételt ez az előírás a Ptk. 6:201. §-ának utaló szabálya folytán értelemszerűen alkalmazhatóvá válik a törvényi engedmények szóban forgó esetköreiben anélkül is, hogy az átszállást kimondó rendelkezésekben erre a további jogkövetkezményre hivatkozni kellene.

A módosítás nemcsak pontosítja a Ptk. 6:193. § (3) bekezdésének hatályos normaszövegét, hanem – a kialakult bírói gyakorlattal összhangban – ki is egészíti azt. A javaslat kifejezetten figyelemmel volt a Kúria – eljáró bíróságokkal

egyétértő – azon megállapítására, amely szerint „az engedményezés kapcsán különbséget kell tenni a követeléshez kapcsolódó és a szerződés egészéhez kapcsolódó jogok között. Az előbbiek átszállnak a követelés átruházásával együtt, az utóbbiak viszont a régi Ptk. hivatkozott rendelkezései alapján nem, csak egy kifejezetten erre irányuló, jogátruházó szerződéssel kerülnének az engedményeshez” [BH 2022. 158.].

Ennek megfelelően a módosítás külön is kimondja a követeléshez kapcsolódó, nem önálló alakító jogok átszállását és a normaszöveg szintjén rögzíti azt is, hogy az engedményezéssel az engedményesre szállnak át a követelés teljesítését elősegítő, valamint az annak érvényesítéséhez kapcsolódó jogok. A javaslat ezzel azt a jogpolitikai szándékot is kifejezésre juttatja, amely szerint az engedményezett követelés érvényesítése során az új jogosult (az engedményes) nem kerülhet hátrányosabb helyzetbe, mint amilyenben az engedményező volt. A követelés teljesítését elősegítő, valamint az annak érvényesítéséhez kapcsolódó jogok, továbbá a követelés biztosítékainak átszállása egyúttal azt is jelenti, hogy az engedményesre az ezen jogokhoz (pl. zálogjoghoz) szorosan kapcsolódó, azok részét képező kötelezettségek is átszállnak. A szerződéses biztosítékok átszállása tehát az érintett jog által biztosított jogosulti pozícióhoz tapadó kötelezettségek átszállását is eredményezi.

Mindez természetesen nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy a felek azoknak az alapjogviszonyhoz kapcsolódó egyéb jogoknak az átruházásában is megállapodjanak, amelyek az engedményezéssel automatikusan nem szállnak át az engedményesre, de amelyek egyébként átruházhatóak.

A Ptk. 5:111. § (5) bekezdése a követelést terhelő zálogjog szabályai körében kimondja, hogy ha az elzálogosított követelés esedékessége a jogosult jognyilatkozatától vagy egyéb általa teljesítendő feltételtől függ, a zálogjogosult megteheti e jognyilatkozatot vagy teljesítheti az esedékesség bekövetkezéséhez szükséges feltételt. A Ptk. hatályos szabályai azonban az engedményezés körében nem tartalmaznak olyan rendelkezést, mint amelyet az elzálogosított követelés zálogjogosultja számára a Ptk. – előbbiekben idézett – 5:111. § (5) bekezdése biztosít.

Az engedményezéssel az engedményes ugyanakkor az engedményezett követelés felett teljes körű rendelkezési jogot szerez, vagyis jogi pozíciója erősebb, mint a követelés elzálogosítása esetén a zálogjogosult pozíciója. Jogpolitikai megfontolásból ezért indokoltnak tűnik a követelés esedékességét vagy kielégíthetőségét biztosító e jognyilatkozat tételének ezt a lehetőségét a zálogjogosultnál az átruházott követelés felett szélesebb körű rendelkezési joggal bíró engedményes javára is megadni.

Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy az engedményes belépne abba a jogviszonyba, amelyből az átruházott követelés származik, így például nem mondhatja fel azt a szerződést, amely az érintett jogviszony létrejöttét megalapozta, vagyis a jogviszony alapjául szolgál. A javasolt normaszöveg ezért ebben az esetben sem felmondásról rendelkezik, hanem az engedményezett követelés esedékessé tételéről, amely nem azonos a követelés alapjául szolgáló szerződés felmondásával. Az engedményes ugyanis ezzel a jognyilatkozatával nem szünteti (nem is szüntetheti) meg az átruházott követelés jogalapját képező szerződést, magát a követelést azonban esedékessé teheti, (vagy teljesítheti az ehhez szükséges további követelményt is, ha az módjában áll), hiszen ez elengedhetetlen feltétele annak, hogy az engedményes a rá átruházott vagy törvényi engedmény folytán átszálló követelést érvényesíteni tudja.

97. §

A Ptk. 6:197. § (2) bekezdése értelmében a kötelezett értesítését követően az engedményessel szemben hatálytalan a kötelezett és az engedményező szerződésének módosítása, kérdésként merülhet fel ezért, hogy vonatkozik-e ez a szabály a szerződés megszüntetésének esetére is. A jogértelmezés általános szabályai alapján levonható ugyan olyan következtetés, hogy ha a jog az engedményes számára kisebb sérelmet okozó szerződésmódosításhoz a relatív hatálytalanság jogkövetkezményét fűzi, akkor a kevesebből a többre való következtetés (a *minor ad majus*) logikai alapelve alapján ennek irányadónak kell lennie a nagyobb sérelemmel járó szerződés-megszüntetés esetében is. Mindazonáltal a szerződés megszüntetése tulajdonképpen a szerződés olyan módosításaként is értelmezhető, amely a szerződés megszűnését eredményezi. A szerződési jog azonban a szerződés módosítását és a szerződés megszüntetését külön nevesített jogügyletként kezeli (lásd a Ptk. 6:191. §-át és a Ptk. 6:212. §-át), a normaszöveg egyértelművé tétele érdekében ezért indokoltnak tűnik az érintett szabály kiegészítése a megszüntetés esetével, hiszen nyilvánvaló, hogy a kötelezett értesítését követően az engedményessel szemben a kötelezett és az engedményező szerződésének nem csupán a módosítása, de a megszüntetése sem lehet hatályos.

98. §

A fogyasztói zálogszerződés esetére a hatályos speciális szabályok az e törvény 5:89. §-a szerint módosuló általános szabályokhoz hasonlóan rendelkeznek, a Ptk. 5:90. § b) pontja ugyanis eleve megköveteli a zálogjoggal biztosított követelés vagy a terhelés terjedelmének összegszerű megjelölését. Ezért a javaslat ez utóbbi, az általános szabály módosulása folytán feleslegessé váló rendelkezést hatályon kívül helyezi.

99. §

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény módosításának a célja a Ptk. által bevezetett új szabályozással való összhang megteremtése.

100. §

A tájékoztatási szabály kiegészítése az indokolási kötelezettséggel.

101. §

A felügyeleti kollégium létrehozási kötelezettségének bővítése.

102. §

A Magyar Nemzeti Bank elnökének adott felhatalmazó rendelkezés pontosítása, valamint kiegészítése.

103.. §

A módosítás alapján lehetőség nyílik arra, hogy a pénzügyi szolgáltatók az ügyfelek kifejezett kérésére az ügyfelek által írásban tett jognyilatkozatot a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletében meghatározott követelményeknek megfelelő informatikai rendszerben rögzítsék. címzetteknek történő továbbítás céljából.

104. §

Szövegpontosítás.

105. §

A leválás intézményét, mint a kiválás egy a esetét a Ptk. 3:45. § (2) bekezdése a gazdaság versenyképességének növelése érdekében történő törvénymódosításokról szóló XXXIX. törvénnyel való módosításával vezeti be, megadva alapvető fogalmi ismérveit. Legfőbb jellegzetessége, hogy a jogelőd jogi személy vagyona egy részéből úgy hozza létre a leválással keletkező jogutódot, hogy annak egyetlen tagja a jogelőd jogi személy lesz.

Leválásnál a szétváló jogi személy tagjai tehát nem választhatnak a jogutódok [vagyis a leválással keletkező és a továbbműködő (fennmaradó) jogi személy] tagsága között, mivel a leválásnak fogalmi eleme, hogy a leválással keletkező jogi személy egyedüli tagja kizárólag a szétváló jogi személy lehet.

Természetesen a szétváló jogi személy tagjai dönthetnek arról – a leválási folyamat teljes tartama alatt, illetve az Átv. 5. § (2) bekezdésében megszabottak szerint – hogy a leválás megvalósítása esetére a szétváló jogi személyben fennálló tagsági viszonyukat megszüntetik, és velük emiatt el kell számolni.

Mindez az általános átalakulási szabályok szerint zajlik, mivel a kiválásra az átalakulási előírások megfelelően érvényesülnek, a leválás pedig a kiválás speciális eseteként a kiválás eljárási rendje szerint mehet végbe.

Figyelemmel kell lenni arra, hogy az Átv. 5. § – a az átalakulás, mint egyszerű jogi személy – formaváltás esetére tartalmaz rendelkezést, ahol csak egyetlen jogutódban lévő tagságról kell nyilatkozni. Ha a tag nem tartja fenn tagságát a jogutódban, ez egyúttal azt is jelenti, hogy tagsági viszonya megszűnik, s vele el kell számolni, járandóságát ki kell adni.

A kiválásra az Átv. 17. § (1) bekezdése értelmében a jogszabályban írt eltérésekkel az átalakulás szabályai irányadóak.

Ilyen eltérés egyebek közt (az átalakuláshoz képest), hogy a kiválásnál nem egy jogutód van, hanem (legalább) kettő, nevezetesen a továbbműködő (fennmaradó) jogi személy és a kiválással keletkező jogi személy, és ezek tagsága közül választhat a kiválást tervező jogi személy tagsága. Taggá válhatnak egyik vagy másik, vagy akár mindkét (többes kiválásnál valamennyi) jogutódban, de dönthetnek úgy is, hogy egyik jogutód tagságát sem választják, hanem a kiválás esetére tagsági viszonyukat megszüntetik.

A leválásra a kiválásra irányadó szabályokhoz képesti eltéréseket az adott szakasz tartalmazza.

Ilyen eltérés a kiválás más eseteihez képest, hogy a jogutódok tagsága között leválás esetén a tagok nem választhatnak, de továbbra is nyilatkozhatnak úgy, hogy a fennmaradó jogutódban lévő tagságukat megszüntetik. A leválási folyamatban a jogi személytől távoznak. Emiatt velük el kell számolni, vagyoni részesedésüket ki kell fizetni a vonatkozó általános szabályok szerint (ha és amennyiben a leválás valóban végbemegy, mivel tagsági viszonyuk megszüntetési lehetősége és az ezzel együttjáró vagyoniadási igényük csak a leválás tényleges megtörténte esetére szól, éppen úgy, mint bármely átalakulás vagy kiválás, vagy éppen egyesülés során).

Az erre nyitva álló határidő változatlanul az Átv. 5. § (2) bekezdése szerinti határidő, és értelemszerűen az 5. § (2) bekezdése irányadó a tagsági viszony megszüntetése vagy a fennmaradó jogi személyben való fenntartása tárgyában tehető nyilatkozatra és az ezzel kapcsolatos eljárásra is.

Azt tehát – eltérően a kiválás más eseteitől – nem kell felmérni, hogy a szétváló jogi személy tagjai melyik jogutód tagjává kívánnak válni, mert erre nézve választási lehetőségük nincsen, de azt igen, hogy tagsági viszonyukat fenntartják-e vagy sem. E vonatkozásban az Átv. 5. § (2) bekezdése szerinti teendőket el kell végezni, a nyilatkozattételre a határidők e jogszabályhely szerint alakulnak. A leválásnál ugyanis (éppen úgy, mint bármely átalakulásnál vagy kiválásnál) a szükséges számviteli – pénzügyi dokumentáció, a jogutódok létesítő okirata, a szétválási terv, a vagyommérlegek és vagyonelemtárak elkészítéséhez alapvető információ, hogy kell-e számolni azzal, hogy egyes tagok a leválás esetére távoznak a jogi személytől, vagyoni járandóságukat ki kell adni, s emiatt akár tőkepótlásra vagy a leválási dokumentáció átdolgozására is szükség lehet. Amennyiben a tagok nem nyilatkoznak, hogy tagsági viszonyukat fenntartják-e vagy sem, vélelmet kell felállítani. Leválás esetén a vélelem szerint a nyilatkozattételt elmulasztó tag hallgatását úgy kell tekinteni, hogy a jogelőd (továbbműködő, fennmaradó) jogi személyben levő tagságát nem kívánja megszüntetni, annak továbbra is tagja marad.

A kiválás szabályai között található azon rendelkezés, amely lehetővé teszi a jogelőd tagjai számára, hogy akár mindegyik jogutódnak tagjává váljanak, a leválás esetében nem értelmezhető, így annak alkalmazását ki kellett zárni.

Mindemellett, mint minden kiválásnál, itt is mód van arra, hogy a leválási folyamat során a jogutódba új tag lépjen be, azonban leválásnál kizárólag a változatlan formában továbbműködő jogi személyben létesíthető új tagság, a megalapításra kerülő jogi személyben nem, mert a leválás fogalmi eleme, hogy a létrejövő új jogi személy egyedüli tagja az alapító (változatlan formában továbbműködő) jogi személy.

A leválás esetén pontosan olyan vagyonomegosztás történik, mint a kiválás egyéb eseteiben, a tagok (amíg tagsági viszonyuk fennáll) a jogi személy vagyonába tartozó vagyontárgyakat nem követelhetik vissza és nem vihetik ki.

Értelemszerűen meg kell határozni a vagyonelemtárak, vagyommérlegek segítségével a szétválási tervben, hogy mely vagyonelemek melyik jogutódhoz kerülnek, és a tagok a leválásról és az ezzel kapcsolatos vagyonfelosztásról is döntenek.

A jogelőd vagyona a leválás esetében tulajdonképpen megmarad, csak a leválással keletkező jogi személybe bevitt vagyonelemek értékét a leválás bejegyzését követően az alapítót (a jogelőd, fennmaradó jogi személyt) megillető részesedés testesíti meg. Adott esetben tehát az eredeti jogi személy vagyona a leválással nem is változik, mivel a leválással keletkező jogi személy is a szétváló jogi személy vagyonába tartozik, melynek tulajdonosai a tagjai az eredeti arányok szerint. Éppúgy, mint a beolvadásnál, a leválásnál is érvényesül a keresztrészesedések tilalma. A fennmaradó jogutód jogi személy jegyzett tőkéjében a leválással keletkező jogi személyben lévő tagi részesedését jegyzett tőkéjét emelő tényezőként nem lehet figyelembe venni, mivel ez ugyanazon vagyontömeg kétszeres szerepeltetését jelentené.

A tagok tehát a leválás tényéről és végrehajtásának dokumentációjáról döntenek, annak előnyeit és hátrányait mérlegelve. Ennek ismeretében vagy egyetértenek, elfogadják a leválást és az azzal kapcsolatos folyamat részeseként a fennmaradó jogi személynek tagjai maradnak, vagy elutasítják azt, megszüntetik tagsági viszonyukat

és a leválás okán végképp távoznak a jogi személyből. Utóbbi esetben a jogi személy tényleges vagyonából (saját tőkéje után számítottan) a szétváló jogi személyben lévő tagi részesedésük arányának megfelelő járandóságot számukra ki kell fizetni. Ha a tagsági viszony fenntartását választják, vagyis a továbbműködő (fennmaradó) jogutód tagjai lesznek (pontosabban: maradnak), tagi részesedésük arányát meg kell határozni a kiválás (áttételese az átalakulás) általános szabályai szerint, mely részesedés mértéke esetfüggő, lehet továbbra is azonos a szétváló társaságban fennállt tagi részesedés arányával és lehet attól eltérő is az eset összes körülményeitől függően.

106. §

A rendelkezés kiegészíti az Átv. 20. § (1) bekezdését a leválás szabályával, mivel itt sem kerül törlésre az a jogelőd, amelyből a leválással keletkező társaság kiválik.

107. §

Egyes társaságokkal szemben alkalmazott szanalási eszközök kizárják, hogy az adott társaság egyesülésről döntsön.

108. §

Jogharmonizációs záradék.

109. §

Technikai pontosítás.

110–111. §

A Ptk.-módosítás megújítja az alzálogjog alapítására és érvényesítésére vonatkozó szabályozást. E körben kimondja, hogy az alzálogjogra a zálogjogra vonatkozó szabályok azzal irányadók, hogy jelzálogjoggal biztosított követelés elzálogosítása esetén az alzálogjogot az ezt alapító zálogszerződésben megjelölt követelés összegének a nyilvántartásban történő feltüntetése nélkül abba a nyilvántartásba kell bejegyezni, amelybe az alzálogjog tárgyául szolgáló követelést biztosító jelzálogjogot bejegyezték. Ennek megfelelően – összhangban a Ptk. megújult szabályaival – szükségessé vált a Hbnyt. módosítása is, amely nem lajstromozott ingó dolgok, jogok és követelések elzálogosítására szolgál. Az ilyen vagyontárgyakon alapított jelzálogjoggal biztosított követelések alzálogjoggal való megterhelésének a hitelbiztosítéki nyilvántartásba történő bejegyzésére eddig nem volt lehetőség, annak ellenére, hogy az alzálogjog létrejöttét egyébként – erre irányuló külön bejegyzés nélkül – e szabályozás is biztosította. Ezt a szabályozást váltja fel a Hbnyt. módosítására irányuló javaslat, amely gondoskodik arról, hogy a zálogjogra és ezen belül az alzálogjogra vonatkozó polgári jogi szabályokkal összhangban milyen hitelbiztosítéki nyilatkozatokkal és módon kell e nyilvántartásba bejegyeztetni az alzálogjogot annak érdekében, hogy ezzel a bejegyzéssel az megalapítottá válhasson.

112. §

A törvény a személyes felelősség megállapítását írja elő a pénzforgalmi intézmény és az elektronikuspénz-kibocsátó intézmény vezető állású személyei számára abban, hogy az intézmény az engedélyezett tevékenységeket az e törvényben és a jogszabályokban foglalt előírásoknak megfelelően végezze. Rögzítésre kerül az is, hogy mind az üzletági alkalmazott köteles mindenkor megfelelő gondossággal és szakértelemmel az intézmény és az ügyfelek érdekeinek figyelembevételével eljárni.

113. §

Üzleti titok megtartása alóli felmentés.

114. §

Fizetési titok megtartása alóli felmentés.

115. §

Szövegpontosító javaslatok.

116. §

A központi visszaélésszűrő rendszer fogalmának meghatározása, valamint a teljes bizonyító erejű magánokiratra vonatkozó fogalom kiegészítése.

A tőkévé konvertálható kölcsönnek a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvény szerinti korlátozott körű nyújtását nem indokolt a hitelintézeti törvény szerinti pénzkölcsön nyújtásának tekinteni.

117. §

Annak rögzítése, hogy a Felügyelet a pénzügyi intézményre vonatkozó végelszámolást elrendelő határozatát haladéktalanul köteles megküldeni a cégbíróságnak.

118. §

Rögzítésre kerül, hogy a rendelkezés alkalmazásában rendszerszinten jelentőség alatt a globálisan rendszerszinten jelentős hitelintézet működési zavarai által a globális pénzpiacra kifejtett várható hatás értendő.

119. §

A befolyásoló részesedés szerzésére vonatkozó szabályozás pontosítása.

120. §

A befolyásoló részesedés szerzésére vonatkozó szabályozás pontosítása.

121. §

Üzleti titok megtartása alóli felmentés.

122. §

Banktitok megtartása alóli felmentés.

123. §

A jogszabály által védett adatokat a hálózati elemzés hatékony lebonyolítása érdekében a központi visszaélésszerű rendszer üzemeltetője főszabályként egy évig kezelheti. Azon adatok azonban, amelyekkel kapcsolatban visszaélés gyanúja merült fel, és az adott pénzforgalmi szolgáltató is eszerint kezeli, három évig megőrzésre kerülnek annak érdekében, hogy a hálózati elemzés során a visszaélési mintázatok megfelelő felismerhetősége kellő ideig megmaradjon.

124. §

Annak egyértelműsítése, hogy a tőkeáttételre vonatkozóan is elrendelhető rendkívüli adatszolgáltatás.

125. §

Annak rögzítése, hogy a többoldalú eljárás keretében hozott felügyeleti határozatnak az eljárásban részt vevő EGT-államok illetékes felügyeleti hatóságainak a leányvállalatokra vonatkozó egyes kockázatértékeléseit is figyelembe veszi.

126. §

A módosítás további intézkedési lehetőségeket állapít meg a Felügyelet számára.

127. §

Fizetést korlátozó eljárásnak történő minősítés lehetőségének bővítése.

128. §

A hitelintézet kártalanítás esetén kérheti beszámítási igényének átutalását az Országos Betétbiztosítási Alaptól (a továbbiakban: OBA). A módosítás szerint az OBA a hitelintézetet megillető összeggel szemben jogosult saját beszámítási jogát gyakorolni például az elmaradt tagdíjfizetés esetén.

129. §

A módosítás szerint az OBA éves díjfizetés gyakoriságát és pontos időpontját a jogszabály helyett a nagyobb rugalmasság érdekében az OBA igazgatótanácsa által elfogadott Díjfizetési Szabályzatban kell meghatározni.

130. §

A központi visszaélésű rendszer működésének meghatározása.

131. §

A közvetett tulajdon számításának egyértelműsítése.

132. §

Összhangban a hatályos szabályozással, amely szerint a hitelintézettel szemben fennálló követelések esetében a felszámolási eljárásokban a nyilvántartásba vételi díjat a hitelezőknek nem kell megfizetnie, a módosítás szerint a hitelezőnek nem kell megfizetnie a 2021-ben bevezetett költségátalányt sem.

133. §

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 275. § (6) bekezdése alapján a betétesek megkapják a betétbiztosítással kapcsolatban szükséges tájékoztatást a hitelintézettől. Ezért nem indokolt további tájékoztató készítése a betétbiztosításra vonatkozóan.

134. §

A továbbiakban a kockázati tőkealap és a magántőkealap pénzkölcsönt nem csak tagi kölcsönként nyújthat, de tagi kölcsön esetében változatlanul.

135. §

A szöveg pontosítása a 2009/65/EK és a 2011/61/EU irányelvnek a kollektív befektetési vállalkozások határokon átnyúló forgalmazása tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1160 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelés érdekében.

136. §

A szöveg pontosítása a 2009/65/EK és a 2011/61/EU irányelvnek a kollektív befektetési vállalkozások határokon átnyúló forgalmazása tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1160 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelés érdekében.

137. §

A szöveg pontosítása a 2009/65/EK és a 2011/61/EU irányelvnek a kollektív befektetési vállalkozások határokon átnyúló forgalmazása tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1160 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelés érdekében.

138. §

A Szanálási Alap igazgatótanácsa feladatainak pontosítása.

139. §

Szövegponosítás.

140. §

Szövegponosítás.

141. §

Szövegponosító javaslat.

142. §

Hatályát vesztő rendelkezés.

143–144. §

A biztosító vagy viszontbiztosító részvénytársaságban történő minősített befolyásszerzés felügyeleti engedélyezése egyes szabályainak pontosítása.

145. §

A Javaslat lehetővé teszi, hogy immáron a legalább középfokú közgazdasági végzettség is elegendő legyen a biztosításközvetítői tevékenység megkezdésének képzettségi követelményeként, a törvényben fogalt szakmai képzési és továbbképzési követelmények betartása mellett.

146. §

Szövegponosítás.

147. §

Az egyéni fellépés fogalmának pontosítása, amely pontosabban lefedi a kötelezettek által végzett tevékenységeket. Emellett a 2012/27/EU energiahatékonysági irányelv egyértelműen előírja a lényeges hozzájárulás (minimálisnál nagyobb ráhatás) tagállami szabályozását, amelyet jelen rendelkezés valósít meg.

148. §

A módosítás pontosítja és bővíti az alternatív szakpolitikai intézkedések által elért energiamegtakarításról szóló adatszolgáltatás adattartalmát, valamint a kapcsolódó adatkezelési szabályokat.

149. §

A MEKH által közzétett útmutató figyelembevétele az egyes programfelelősök részéről az energiahatékonysági programok egységes, magasabb színvonalon és hatékonysággal történő megvalósítását teszi lehetővé, egyúttal az egyes programok összehasonlíthatóságához, valamint az elszámolási és ellenőrzési feladatok gördülékenyebb elvégzéséhez is hozzájárul.

150. §

A kötelezetti kör az üzemanyag kereskedők esetében kibővítésre kerül az egyesületi formában működő szervezetekre, a földgáz értékesítés területén pedig a saját jogon eljáró felhasználó részére szerződés keretében földgázt szállító félre. A módosítás továbbá biztosítja a korábban el nem számolt hitelesített energiamegtakarítások adott kötelezettségi időszakban történő, élettartamtól független elszámolhatóságát. További fogalmi pontosítások mellett a módosítás deklarálja a végrehajtó hatóságok azon jogát, hogy

meghatározzák, hogy a kötelezettek az egyes alternatív szakpolitikai intézkedéseket milyen feltételek fennállása esetén használhatják fel energiamegtakarítási kötelezettségük teljesítésére. Az egyes egyéni fellépésekből származó energiamegtakarítás megállapítására szolgáló számítási módszertant tartalmazó jegyzék alkalmazásának és felülvizsgálatának szabályait pontosítja. A módosítás alapján a hitelesítő szervezetek – főszabály szerint – nem válhatnak a saját maguk által hitelesített energiamegtakarítások első jogosultjává, ezáltal biztosítva a hitelesítési tevékenység függetlenségét. A hitelesítő szervezetek kötelezettségeként kerül előírásra, hogy a hitelesítést követően a hitelesített energiamegtakarítás valamennyi lejelentett adatáról igazolást adjon át az első jogosult számára, valamint a hitelesítéssel összefüggően iratmegőrzési kötelezettség is előírásra kerül számára és az első jogosult számára. Ezzel párhuzamosan a hitelesített energiamegtakarítást megszerző fél iratmegőrzési kötelezettségének tartalma csökkentésre kerül.

151. §

A hitelesített energiamegtakarítás korlátozott forgalomképessége alól kivételi szabályként kerül megállapításra a hitelesítő szervezet jogszerzése abban az esetben, ha a hitelesítő szervezet – a Hivatal ellenőrzése alapján – nem megfelelően megállapított energiamegtakarítást hitelesített és ezért a Hivatal határozatában energiamegtakarítás elérésére kötelezi. A módosítás kötelezővé teszi az egyéni fellépésből származó energiamegtakarítás első jogosultját megnevező, valamint a lényeges hozzájárulás módját és mértékét megjelölő megállapodás megkötését. A módosítás alapján a hitelesített energiamegtakarítások szervezett piacát működtető szervezet kormányrendeletben kerül kijelölésre. A szervezet e tevékenységét a MEKH felügyeli.

152. §

A módosítás alapján megszűnik a jövedéki kiskereskedők kötelezettsége, hogy a Hivatal számára évente megküldjék az energiamegtakarítási kötelezettség megállapításához szükséges adataikat. E módosítás adminisztráció csökkentést valósít meg. A módosítás a NAV meglévő adatszolgáltatási kötelezettségét bővíti annak érdekében, hogy a MEKH információt kapjon a kötelezettségi rendszer új, üzemanyagot értékesítő kötelezettjeiről.

153. §

A módosítással bővítésre kerül a hitelesített energiamegtakarítások bejelentésre kerülő adatainak köre, valamint pontosításra kerülnek az ezen adatok kezelésével összefüggő szabályok. A módosítás alapján a másfélzseres elszámolási kedvezmény a 2025. évtől a legalább öt éves élettartamú energiamegtakarítások esetén alkalmazható. A módosítással újraszabályozásra kerül az energiamegtakarítás megállapításáért való felelősség rendszere. A felelősséget kizárólag a hitelesítő szervezet viseli. A hitelesítő szervezet elsődlegesen – választása szerint – vagy energiamegtakarítás teljesítésére köteles, vagy megváltási díjat fizet. A hitelesítő szervezet bírságfizetésre az elsődleges kötelezés nem-teljesítése esetén válik kötelessé. A nem megfelelően megállapított és hitelesített energiamegtakarítás változatlan mértékben elszámolható marad. A hitelesítő szervezet az energiamegtakarítást hitelesített energiamegtakarítás vásárlásával is teljesítheti. A módosítással a hitelesítő szervezetek eltiltásának feltételei enyhítésre kerülnek.

154. §

Pontosító, egyszerűsítő rendelkezés.

155. §

A módosítással a figyelmeztetés szankció alkalmazásának kizárása valósul meg, valamint a Hivatalnak az energiapolitikáért felelős miniszter irányában fennálló tájékoztatási kötelezettsége kerül pontosításra.

156. §

Felhatalmazó rendelkezések.

157. §

Felhatalmazó rendelkezések.

158. §.

Szövegcsérés módosítások.

159. §

Az Új Inyvtv. 67. §-ának pontosítása annak érdekében, hogy a jelzálogjogot biztosító elidegenítési és terhelési tilalom, valamint elővásárlási jog átszállása is ezen szabályban meghatározott okiratok alapján történhessen, továbbá, hogy a koherencia meglegyen a Ptk. 6:193. § (3) bekezdésének módosuló rendelkezéseivel.

Amennyiben az alzálogjogot alapító szerződés nem külön okiratban kerül elkészítésre, hanem a refinanszírozást szabályozó szerződésben, akkor az ingatlanügyi hatósághoz kötelező lenne benyújtani, mint bejegyzés alapjául szolgáló okiratot. Ebben az esetben azonban a tartalmát bárki megismerhetné, aki a jogi érdekét igazolja az ingatlanügyi hatóság előtt. Erre tekintettel szükséges a speciális szabály annak érdekében, hogy a bejegyzés alapjául csak a legszükségesebb adatokat, nyilatkozatokat tartalmazó okirat kerülhessen benyújtásra. Ugyanakkor az ingatlan-nyilvántartási eljárásokra vonatkozó főszabály, mely 2024. február 1-jétől lép hatályba, továbbra is él, miszerint az ingatlan-nyilvántartás vezetését támogató informatikai rendszerben tett jogi képviselési meghatalmazás mind az alzálogjog kötelezettje, mind pedig a jogosultja részéről szükséges lesz.

A szabályozás alkalmazást segítő pontosításként egyértelművé teszi továbbá, hogy a zálogjogi, alzálogjogi kötelemmel érintettek közül kinek a nyilatkozata szükséges a bejegyzéshez. Az alzálogjog tárgya ugyanis a jelzálogjog (és az általa biztosított követelés), nem pedig az ingatlan. Ebből következően az ingatlan tulajdonosa, illetve a bejegyzett egyéb jogosult hozzájárulása az alzálogjog bejegyzéséhez, módosításához irreleváns.

A Ptk. vonatkozó új szabályára tekintettel szükséges a fenti speciális szabály annak érdekében, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés módosítása az alzálogjogosultnak a zálogjogosult helyébe lépése esetén megfelelően megtörténhessen. A speciális szabály biztosítja, hogy a legszükségesebb adatokat, nyilatkozatokat tartalmazó okirat kerülhessen benyújtásra.

160. §

Az Új Inyvtv. 96. § (3) bekezdésének, valamint 97. § (2) bekezdésének hatályba nem lépését kimondó rendelkezés.

161. §

Felsorolásra kerültek azok az esetek, amelyek fennállta esetén a magyar székhelyű társaság nem határozhat el határokon átnyúló műveletet, és nem vehet részt abban. Ezen eseteket egészíti ki a központi szerződő felek szanalása.

162. §

Jogharmonizációs rendelkezés.

163. §

A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. törvény 43. § (6) bekezdésének hatályba nem lépését kimondó rendelkezés.

164. §

Hatályba léptető rendelkezés.

165. §

E § olyan indokolt átmeneti rendelkezéseket fogalmaz meg, amelyek lehetővé teszik, hogy a törvény által érintett jogokra, jogügyletekre vonatkozó egyes szabályok a hatálybalépés időpontját követően érvényesülhessenek, ha azok a hatálybalépés előtt megkötött szerződések teljesítését, illetve a szerzett jogokat nem érintik és a szerződésben vállalt kötelezettségeket sem teszik terheesebbé. Főszabály szerint a Ptk. módosított rendelkezéseit értelemszerűen csak e módosított rendelkezések hatálybalépését követően között szerződések esetén kell

alkalmazni, ez alól azonban néhány módosuló rendelkezés kivételt képez, amelyek esetében a módosuló rendelkezések alkalmazása a kötelezettet nem érinti, a jogosult számára pedig előnyös, ekként alkotmányosságuk nem vitatható.

Az alzálogjogra vonatkozó módosító rendelkezések hatálybalépését illetően a jogalkotó célja az volt, hogy a hitelbiztosítéki nyilvántartás korábban hatályos szabályai szerint nyilvántartásba vétel nélkül létrejött alzálogjogokra a módosuló szabályok csak e jogok utólagos nyilvántartásba vételét követően váljanak alkalmazhatóvá, az utólagos nyilvántartásba vétel hiánya pedig pusztán azzal a jogkövetkezéssel járjon, hogy az ilyen alzálogjogra a Ptk. e törvénymódosítást megelőző szabályai maradjanak irányadók. Ezt a jogalkotói célt fejezi ki a javaslat a Ptk.-módosítását érintő hatálybaléptető rendelkezések körében.

166. §

Sarkalatossági rendelkezés.

167. §

Jogharmonizációs rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi XL. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényjavaslat célja a közúti szakterületen szükségessé vált törvényi szintű módosítások átvezetése a hatályos szabályozásban.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) módosítás célja a „járművezető általános tartózkodási helyeként szolgáló működési központ” fogalmának definiálása.

A törvényjavaslat az utánpótlás foglalkozásvezetőket is nevesíti közlekedési szakemberként, akik tevékenységünket a közlekedési hatóság engedélye alapján és felügyelete alatt végezhetik.

A törvényjavaslat további célja, hogy a jogalkalmazás során szerzett tapasztalatok alapján pontosítsa a járművezetők kiküldetésére vonatkozó rendelkezéseket, valamint a gépjárművezető nélkül bérelt járművek közúti áru fuvarozásra történő használatára vonatkozó új uniós szabályokat átültesse a magyar jogszabályba.

A törvényjavaslat tartalmazza az EETS útdíj jogharmonizációhoz szükséges módosításokat.

A javaslat közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvényben (a továbbiakban: Szankció tv.) foglaltakkal való összhang megteremtését szolgálja. A törvényjavaslatban egyrészt az egyes közúti közlekedési szabályszegések helyszíni eljárásra vonatkozó szabályai pontosításra kerülnek a Szankció tv. fogalom használatával összhangban és a szabályszegést helyszínen elismerő személlyel szemben közigazgatási bírságként helyszíni bírság kerül kiszabásra. A közlekedésbiztonság javítása érdekében bevezetett, az egyes közúti közlekedési szabályszegésekhez megállapított közigazgatási bírságok összegei mérlegelés nélküli, fix összegben kerültek meghatározásra, ezért a törvényjavaslat azon nem változtat, hogy – a Szankció tv. rendelkezésére figyelemmel – a közigazgatási helyszíni bírság összege megegyezik a szabályszegéshez rendelt fix összegű közigazgatási bírság

összegével. A bírság összege ugyanis nem függhet attól, hogy a tettén ért járművezetővel szemben a helyszínen vagy rendes közigazgatási hatósági eljárásban kerül sor bírság kiszabására ugyanazon jogsértés elkövetése miatt. Másrésztől kizárólag a behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra vonatkozó egyes szabályszegések tekintetében alkalmazható, a gépjárművezető távollétében kiszabható közigazgatási bírság jogintézményét a javaslat megszünteti. A törvényjavaslat a helyszíni eljáráshoz kapcsolódó közigazgatási helyszíni bírság bevezetésével egyidejűleg megszünteti – többek között – a pénzkövetelés biztosítása érdekében a jármű visszatartásáról szóló tájékoztatásnak a bírságról szóló idegen nyelvű tájékoztatási kötelezettséget, mivel a helyszíni bírság kiszabásának feltétele, hogy a járművezető a szabályszegés elkövetését elismerje és a helyszíni bírság kiszabását tudomásul vegye. A javaslat továbbá megszünteti a szabályszegés miatt alkalmazható bírság közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozó szabályainak miniszteri rendeletben történő szabályozásának lehetőségét, egyben ezen szabályok megalkotására – az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvénnyel összhangban – a Kormánynak ad felhatalmazást. Ezzel összhangban sor kerül a közterület-felügyeletről szóló törvény módosítására.

A módosítás további célja, hogy az egyes közúti beruházások során megvalósuló egységes digitális rádiótávközlő rendszerbe tartozó vagyonelemek problémamentes vagyonátadását elősegítse a kiegészítés révén.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosításával megteremtésre kerül az összhang a Személyszállítási szolgáltatásokról törvénnyel a közlekedési elektronikus azonosító fogalmának bevezetése kapcsán.

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) módosításának célja a védelmi háttérellelkapcsolatos rendelkezések pontosítása, illetve meghatározása a polgári légiközlekedés munkavállalóinak védelmi háttérellelkapcsolata során felmerült jogalkalmazási kérdések, továbbá a vonatkozó uniós jogszabályok megváltozására tekintettel, valamint a jogalkalmazás során felmerült egyéb jogalkalmazási pontosítások megtétele.

A víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény módosítása az uniós irányelvben foglaltaknak való megfelelést biztosítja. A módosítás továbbá – hasonlóan a többi közlekedési ágazathoz – bevezeti a vizsgabiztos fogalmat.

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) módosítása megteremti a nemzeti biztonsági hatóságokkal kötendő együttműködési megállapodások megkötésének jogalapját, a törvényben meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség határidőben nem teljesítése esetére bírság kiszabásának lehetőségét, ezen túlmenően megteremti a vasúti pályahálózathoz kapcsolódóan az intermodális csomópontok üzemeltetésének jogi kereteit. A Vtv. 35. § (5a) bekezdésében meghatározott felügyeleti díj mértékének módosítására tesz javaslatot, továbbá a vasúti tevékenység bejelentésének részletes szabályait módosítja az ügyféli terhek csökkentése érdekében a törvényi szabályozás deregulációjával.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény módosítása révén a közlekedésfejlesztési projekteknel, amennyiben nemzetgazdasági szempontból kiemelté lett nyilvánítva, a termőföld más célú hasznosításával járó engedélyezési eljárás nem kell felfüggeszteni az ingatlanügyi hatóság határozatának véglegessé válásáig (nem csupán azon vasúti építmények esetében, ahol a nyomvonalat kormányrendelet állapítja meg).

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény módosításának célja a hatékony hatósági fellépés érdekében a Vasúti Igazgatási Szerv által alkalmazható jogkövetkezmények meghatározása.

A törvényjavaslat másik célja hatályon kívül helyezni az országos közlekedésszervezőre vonatkozó rendelkezéseket.

A módosítás további célja a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működésével összefüggésben előírt adatkezelési kötelezettségek törvényi szintre történő emelése, ezen túlmenően a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (a továbbiakban: GDPR) előírásainak való megfelelés.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény módosítása azon vasúti és közúti bontásból kikerülő anyagok közvetlen visszaforgatását teszi lehetővé az építőiparban, amelyek nem minősülnek veszélyes hulladéknak.

Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény módosításának célja az EETS jogharmonizáció kapcsán szükséges módosítási javaslatok átültetése valamint az útdíjrendszerrel összefüggő veszélyhelyzeti rendelkezések átemelése.

A vasútnak nem minősülő egyéb kötöttpályás közlekedésről szóló 2015. évi CII. törvény módosítása azért szükséges, mert a tevékenység vasúti igazgatási szerv részére történő bejelentése nem eredményez kérelemre indult eljárást, így igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének előírása ellentétes az illetékről szóló törvény rendelkezéseivel, amelyre tekintettel dereguláció szükséges.

Az egyes energetikai és közlekedési tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXXVI. törvény módosítása jogtechnikai jellegű módosítás a közúti közlekedésről szóló törvény kiküldetéssel összefüggő szövegcsérés módosításával összhangban.

A termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményeknek való megfelelés általános szabályairól szóló törvény módosítása jogharmonizációs célt szolgál.

A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. törvény módosítása jogtechnikai módosítás a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvény és az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény fogalomhasználati közötti összhang megteremtése érdekében.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az utánképzés foglalkozás vezetők tevékenységüket – a többi közlekedési szakemberhez hasonlóan – a közlekedési hatóság engedélye alapján végezhetik. A továbbképzési szaktanfolyamokat szervező képzőszerv, amennyiben vizsgával nem járó szaktanfolyamot tart, a szaktanfolyamot végzők esetében is köteles felügyeleti díjat fizetni. A rendelkezések tartalmazzák a felügyeleti díj megfizetésének módját, idejét, és megosztását.

2. §

Új fogalom bevezetése uniós jogharmonizációs céllal, figyelemmel az alkalmazottak szociális helyzetének javítására, valamint az általános közúti biztonság javítására.

3. §

A közúti ellenőrzések során jogilag nem ellenőrizhetők a más tagállam területén székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet által Magyarországon kiküldött munkavállalóként foglalkoztatott magyar járművezetők kiküldetési nyilatkozatai, ezért a szövegből a külföldi szó törlése szükséges.

Az áthaladás mindig mentesül a kiküldetési szabályok alól, míg az üresen megtett út akkor mentesül a hatályuk alól ha kétoldalú művelettel kapcsolatban kerül rá sor, de nem élvez mentességet, ha kabotázs vagy a kiküldetési szabályok hatálya alá tartozó nem kétoldalú nemzetközi művelet (nem honos fuvarozó által végzett nemzetközi szállítás) keretében történik.

A kiküldetés elvben a kiküldetési szabályok hatálya alá tartozó művelet (például kabotázs vagy nem honos fuvarozó által végzett nemzetközi szállítás) keretében szállított áruk kirakodásával ér véget. Az, hogy az ezt követő üresen megtett út kiküldetésnek minősül-e, vagy mentességet élvez a kiküldetés alól, attól függ, hogy az új művelet, amely okot ad az üresen megtett útra, a kiküldetési szabályok hatálya alá tartozik-e vagy sem.

4. §

Az egyes közúti közlekedési szabályszegések helyszíni eljárásra vonatkozó szabályai pontosításra kerülnek a Szankció törvény fogalomhasználatával összhangban és a szabályszegést helyszínen elismerő személlyel szemben közigazgatási bírsággként helyszíni bírság kerül kiszabásra. Emellett a javaslat megteremti a jogsértés elkövetéséhez használt vagy arra szánt eszközt eljáró hatóság általi elkobzásának törvényi lehetőségét.

5. §

A Kkt. rendelkezése értelmében a jármű egyedi előállításához (összeépítéséhez), átalakításához, forgalomba helyezéséhez a közlekedési hatóság előzetes engedélye szükséges. A módosítás értelmében a muzeális minősítő szervezet által kiadott, a járművek muzeális minősítését tanúsító érvényes muzeális jármű-igazolással rendelkező jármű – ide nem értve a közlekedési hatóság által kiadott összeépítési engedély alapján összeépített járművet – a magyarországi első forgalomba helyezési eljárásában mentesül a közlekedési hatóság által kiadott egyedi forgalomba helyezési engedély meglétének kötelezettsége alól.

6. §

A rendelkezés a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok számára ad mentesítést a szolgálati járművek forgalomba helyezés előtti- és időszakos műszaki vizsgálatával, valamint hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátásával kapcsolatos hatósági eljárások díjainak megfizetése alól.

7. §

A 2006/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv a gépjárművezető nélkül bérelt járművek közúti áru fuvarozásra történő használatára vonatkozó piacnyitást minimális szintjéről rendelkezett, amelynek alapján a legalább két hónapig engedélyezni kell a külföldi rendszámmal történő közlekedést. A részletes szabályok kormányrendeleti szinten kerülnek előírásra.

8. §

Az egyes közúti beruházások során megvalósuló egységes digitális rádiótávközlő rendszerbe tartozó vagyonelemek problémamentes vagyonátadásának elősegítése érdekében az egységes digitális rádiótávközlő rendszer elkészült elemei közvetlenül átadásra kerülhetnek az országos közutak építetője részéről a jogszabályban kijelölt kormányzati célú hírközlési szolgáltató vagyonkezelésébe.

9. §

A törvényjavaslat elvégzi azt a pontosítást, amely a hazai útdíjrendszerek finanszírozási modellváltása okán szükséges. Az önkéntesen megfizetett használati díjak, az önkéntes teljesítés elmaradása esetén fizetendő pótdíjak és egyéb eljárási jellegű díjak összegének az útdíj szolgáltatói gazdasági társaság jogszabályban meghatározott közfeladatainak ellátásával kapcsolatban felmerült indokolt költségekkel csökkentett része számolandó el az állam más fejezetbe nem sorolható közvetlen költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai fejezet javára.

10. §

A törvényjavaslat egyértelműsíti, hogy a pótdíj fizetési felszólítás postára adásának 60 napos jogvesztő határidejét attól az időponttól kell számítani, amikor a díj megfizetését elmulasztó gépjármű üzembentartójának személye a használati díj beszedésére jogosult szervezet vagy az általa igénybe vett közreműködő előtt ismerté vált, amely időpont nem szükségszerűen esik egybe a gépjárműnek az útdíj szolgáltatói gazdasági társaság rendszere által történő észlelésének időpontjával.

Az útdíj szolgáltatói gazdasági társaság díjellenőrzési tevékenysége keretében több olyan adatot képes kezelni, amely a járműveknek az útdíj szolgáltatói gazdasági társaság ellenőrző pontjain történő áthaladásával kapcsolatosak és a bűnüldözési, nemzetbiztonsági és honvédelmi feladatot ellátó szervek számára e feladataik ellátása során segítséget nyújthatnak.

11. §

A törvényjavaslat kibővíti a Kkt. rendelkezéseinek körét a használati díjból származó bevétel, valamint az utánképzés foglalkozásvezető fogalmával, ez utóbbira tekintettel pedig módosítja a közúti közlekedési szakember fogalmát.

12–13. §

Felhatalmazó rendelkezés biztosítása kormányrendeleti szintű szabályozáshoz.

14. §

A törvényjavaslat jogharmonizációs célú jogtechnikai módosítást, az ún. megfelelési záradék módosítását tartalmazza.

15. §

Szövegcsérés rendelkezések.

16. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

17. §

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 19/D. §-a a közlekedési kártya kibocsátása céljából teszi lehetővé a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból történő adatigénylést, közlekedési elektronikus azonosítóról nem szól, így szükséges a közlekedési elektronikus azonosító fogalmának bevezetése kapcsán a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvénnyel való összhang megteremtése.

18. §

A törvényjavaslat a légitözlekedés védelmi háttérellenőrzési eljárásban alkalmazandó ügyintézési határidő meghatározását szolgálja.

19. §

A pénzügyi teljesítőképességre vonatkozó követelményeket javasolt kiterjeszteni a légi járművel végzett egyéb gazdasági tevékenységekre is, ugyanis a gazdasági célú légitözlekedési tevékenység csak a személyek, áruk és postai küldemények ellenérték fejében légi úton történő továbbítását fedi le a légitözlekedési tevékenységek közül.

20. §

A fokozottan zajos terület egy nem létező dolog, nem került kialakításra a szöveg a biztonsági övezet hasonlóan, ezért a bekezdés újraszövegezése történt meg.

21. §

Az Lt. jelenleg hatályos rendelkezései nem határozzák meg egyértelműen, hogy jogosítás meghosszabbítására irányuló vizsga esetében ki a légitjarmű parancsnoka, továbbá nem különítik el az egypilótás és többpilótás légitjarműveket egymástól, emiatt a szövegezés pontosítása indokolt. A javasolt rendelkezés szerint egypilótás légitjarmű esetében a főszabály szerint a vizsgáztató a légitjarmű parancsnoka, azonban ez alól szükséges kivételeket tenni. Az Lt. 54. § (5) bekezdés a) pontja javasolt szövegezésében lévő kivétel azt az esetet fedi le, amikor a légitjarmű sajátosságai miatt a vizsgáztató nem tud kezelőszervekkel ellátott ülésben helyet foglalni (amikor a légitjarműben csak egy kezelőszervekkel ellátott ülés van), ilyenkor a vizsgáztató nem tudja közvetlenül befolyásolni a légitjarmű irányítását, így a parancsnok pilóta szerepkört nem tudja betölteni. Az Lt. 54. § (5) bekezdés b) és c) pontjainak javasolt szövegezésében lévő esetekben a vizsgázó minden szükséges jogosítással rendelkezik a vizsga pillanatában, ahhoz, hogy betöltse a parancsnok pilóta szerepkört és mivel a légitjarművet a vizsgázó irányítja, ésszerű, hogy egyben a parancsnok pilóta felelősségi körét is a vizsgázó birtokolja ezekben az esetekben. Többpilótás légitjarmű esetében a vizsgázó mellett az üzemeltető minden esetben ki tud jelölni egy másik megfelelő szakszolgálati engedéllyel rendelkező pilótát, aki kezelőszervekkel ellátott ülésben foglal helyet, így az Lt. 54. § (1) bekezdés általános rendelkezésének alkalmazása lehetséges.

22. §

A módosítást részben az uniós norma változása, részben pedig a szabályozás egységességének igénye és átláthatósága indokolja. Hiánypótló a védelmi háttérellenőrzések során történő adatkezelések esetében a felelősségi körök, határidők, és célhoz kötöttség meghatározása.

Pontosításra kerülnek továbbá a kizárási szabályok, a mentességek esetei, valamint a más tagállamok által elvégzett védelmi háttérelőrzések adatainak, eredményének kezelése.

A (11) bekezdés a polgári légitársaságok védelmének szabályairól és a Légitársaságok Védelmi Bizottság jogköréről, feladatairól és működésének rendjéről szóló 169/2010. (V. 11.) Korm. rendelet terminológiáját alkalmazva meghatározza, hogy a magyar tagállam esetében melyik az a kötelezett kör, amelynek a védelmi háttérelőrzést le kell folytatnia, illetve egyes csatlakozó kérdésekben a megjelölt szervezetet meg kell keresnie. Az EU tagállamok általános gyakorlata szerint a munkáltatók szabadsága és egyben felelőssége, hogy az adott munkakörbe minden szempontból megfelelő munkavállalót vegyenek fel. A légitársaságok védelme érdekében azonban többletfeladat hárul rájuk, mivel a munkavállalóval szemben kiegészítő kérdéseket, ellenőrzéseket kell lefolytatniuk, rákérdezve a korábbi foglalkoztatási adataira és előzményekre, a foglalkoztatási időbeli lukak esetén annak okaira, miután megállapították a jelölt személyazonosságát. Mindezek mellett gondoskodniuk kell arról, hogy a tevékenységi kör, vagy jogosultság (pl. repülőtéren azonosító kártya megszerzése) esetén megkeressék a normában megjelölt szervezetet (általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, illetve fokozott védelmi háttérelőrzés esetén a TEK és Alkotmányvédelmi Hivatal is). Kizárólag minden adat beszerzését követően, kifogástalan háttér mellett kerülhet sor a foglalkoztatásra.

A (12)–(15) bekezdések adatkezelési szabályokat rögzítenek. Pontosításra került, hogy a védelmi háttérelőrzés során mely szervezetek és szervek mely tevékenységgel összefüggésben kezelhetnek adatokat. Megfogalmazásra került, hogy az adatok beszerzését milyen módon hajtják végre a megjelölt szervek, továbbá az adatkezelések időtartama és az ellenőrzések megismételhetősége is pontosításra került.

A (16) bekezdésben a védelmi háttérelőrzések kizárási esetei kerültek kiegészítésre, felsorolásra. Elsősorban a bünyügyi háttérre, a folyamatban lévő bünyőeljárásokra és a radikalizálódásra, terror kockázatokkal összefüggő esetekre figyelemmel pontosításra kerültek kockázati tényezők, de ide került a munkavállalók háttérelőrzést befolyásoló bejelentéseinek hiánya esetén történő kizárási ok is.

A (17)–(18) bekezdésekben megjelölésre került a más tagállamban lefolytatott eljárásokkal kapcsolatos kölcsönös elismerési lehetőségekre vonatkozó rendelkezés.

23. §

A légitársaságok védelmében közreműködő szervezet fogalom-meghatározását tartalmazó rendelkezés.

24. §

Átmeneti rendelkezés a felügyeleti díj módosítása tekintetében.

25. §

A felügyeleti díjak felülvizsgálatára tekintettel szükségessé vált módosítás. A mellékletben tételes felsorolásra kerültek az olyan bűncselekmények, amelyek esetében a folyamatban lévő eljárások megalapozhatják a kizárási okot.

26. §

Szövegcsere rendelkezések.

27–28. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

29. §, 31. §

A közlekedési hatósági jogalkalmazással összefüggő egyes közlekedési tárgyú jogszabályok eltérő alkalmazásáról szóló 577/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet rendelkezéseivel összhangban a közlekedési igazgatási hatóság a bontási átvételi igazolás adatait a közlekedési hatóságtól 2024. január 1. napjától venné át.

30. §

Szövegcsere rendelkezések a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvény és az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény fogalomhasználatai közötti összhang megteremtése érdekében.

32. §

Az Európai Hajózási Szövetség (EBU), az Európai Hajósok Szervezete (ESO) és az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) által kötött, a munkaidő-szervezés egyes szempontjainak a belvízi hajózási ágazaton belüli szabályozásáról szóló európai megállapodás végrehajtásáról szóló, 2014. december 19-i 2014/112/EU tanácsi irányelv Melléklet 5. szakasz (2) bekezdése tételesen rögzíti a közvetlenül a munkanapok után biztosítandó, egymást követő pihenőnapok számától történő eltérés feltételeit. Erre figyelemmel szükséges a kiegészítés a főszabálytól való eltérés szabályaival.

33. §

Hasonlóan a többi közlekedési alágazathoz, a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvényben is bevezeti a vizsgabiztos fogalmát.

34. §

Felhatalmazó rendelkezés pontosítása.

35. §

Bevezetésre kerül az intermodális csomópont, a multiszegmensű vasút fogalma, az intermodális csomópont működtetésével kapcsolatos fogalmak, emellett pontosításra kerül a megfelelés nemzeti szinten elfogadható módjának fogalma.

36. §

Az intermodális csomópontokkal kapcsolatos szabályozás meghatározása.

37. §

Jelentős állami érdek fűződik ahhoz, hogy a vasúti árufuvarozásban érintett kezdő- és végpontokat (áruterminál, konténerterminál, logisztikai központ) kiemelten kezeljük. A vasúti pályahálózat-működtető társaságok – Magyarországon két ilyen társaság van, a MÁV Magyar Államvasutak Zrt. és a Győr–Sopron–Ebenfurti Vasút Zrt. – természetesen monopóliummal rendelkeznek történetileg, ezáltal ezt a tevékenységet csak ők láthatják el, erre tekintettel nem merülhet fel versenyhátrány más gazdasági társaság esetén, mivel ilyen minősítés megszerzéséhez a kizárólagos állami tulajdonban álló vasúti pályák (az ún. országos törzshálózati vasúti pályák vagy országos mellékvonalak) esetén kellene üzemeltetési joggal rendelkezniük.

38. §

Az országos közlekedésszervezőre vonatkozó előírások hatályon kívül helyezése.

39. §

A multiszegmensű személyszállító vasúti rendszerre vonatkozó nemzeti szabályok kapcsán állapít meg rendelkezéseket.

40. §

A vasúti beruházások gyorsítása érdekében szükséges, hogy a vasúti közlekedési hatóság döntése alapján közérdekű használat céljából, közlekedésbiztonsági okokból használati jog alapítható legyen az idegen ingatlan tulajdonosa együttműködésének hiányában is, természetesen az ingatlan tulajdonosának kártalanítása mellett.

41. §

A VPSZ funkciót ellátó szervezeti egység a közszolgáltatási kapacitásigénylői funkciót is ellátó integrált szervezet részeként akkor tud hatékonyan és a jogszabályi elvárásoknak megfelelően működni, ha a szervezeten belüli finanszírozási, döntéshozatali és felelősségi szempontú független státusza mellett az önálló jogképessége (ideértve az ügyfélképességet is) szintén egyértelműen biztosított. A törvényjavaslat az ehhez szükséges előírásokat vezeti be.

42. §

A törvényjavaslat megteremti a VPSZ szervezeti egység önálló és befolyásmentes működésének jogszabályi feltételeit.

43. §

A VPSZ önálló és befolyásmentes működésére vonatkozó követelmény hatékony érvényesülése érdekében a vasúti igazgatási szervnek a pályahálózat-működtető függetlenségét biztosító jogi, szervezeti és döntéshozatali függetlenségi feltételei meglétének ellenőrzésére vonatkozó feladat- és hatásköre kiegészül a VPSZ tekintetében ugyanezen feltételek ellenőrzésére.

44. §

Az Európai Parlament és a Tanács 2016. május 11-i (EU) 2016/798 irányelve a vasútbiztonságról [a továbbiakban: (EU) 2016/798 irányelv] Preambulum (28); 12. cikk (5) bekezdés; 17. cikk (7) é (9) bekezdése alapján a nemzeti biztonsági hatóságok együttműködési megállapodásokat köthetnek egymással. A módosítás jogalapot biztosít a határ menti államok nemzeti biztonsági hatóságaival kötendő együttműködési megállapodásoknak.

45. §

A vasúti képzési módszertani központ adatkezelési felhatalmazásának kiegészítése a vasúti társasági vizsgákhoz biztosított vizsgáztatási rendszer üzemeltetése miatt.

46. §

A vasúti közlekedési hatóság a Vtv. 80. § (1) bekezdésében foglalt, elektronikusan intézhető hatásköreinek ellátására, ellenőrzési feladatainak támogatására, valamint a Vtv. 81. §-ban meghatározott felelőségek megállapítása, és a jogkövetkezmények alkalmazása érdekében elektronikus információs rendszert működtet. Az elektronikus információs rendszer üzembe helyezése, annak naprakészen tartása érdekében a Vtv.-ben, valamint a törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott, adatszolgáltatásra kötelezett szervezetek a közlekedési hatóság felhívására, az abban meghatározott módon és határidőben kötelesek az adatszolgáltatási kötelezettség alá eső adataikat, adatállományokat, tömeges adatállományait – az elektronikus információs rendszer üzembe helyezéséhez szükséges adatfeltöltés, valamint a rendszeres adatszolgáltatás teljesítése érdekében – elektronikus úton a közlekedési hatóság részére átadni. A módosítás a meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség határidőben történő nem teljesítése esetén teremti meg a közigazgatási bírság kiszabásának lehetőségét és határozza meg annak maximális mértékét.

47. §

Felhatalmazó rendelkezések.

48. §

Jogharmonizációs célú jogtechnikai módosítás.

49. §

Szövegcsere pontosítások.

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 29. § (1) bekezdése értelmében fizetési kötelezettséget előírni, a fizetési kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmények,

mentességek körét és mértékét megállapítani kizárólag törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben lehet, kivéve, ha az Európai Unió kötelező jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés eltérően rendelkezik. A Vtv. vonatkozó rendelkezéseinek módosítása ennek a rendelkezésnek megfelelően történik.

50. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

51. §

A hatályos szabályozás szerint, ha a termőföld más célú hasznosításával járó engedélyezési, jóváhagyási vagy tudomásulvételi (együtt: engedélyezési) eljárás van folyamatban, az érdemi döntés nem adható ki, amíg nincsen meg a más célú engedély. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 10. § (3a) bekezdése szerinti kivétellel érintett jellegű vasúti projektből viszonylag kevés van, a törvény alapján vasúthatósági engedély nem adható ki más célú engedély benyújtása nélkül, hiába került kivételre ez a dokumentum a becsatolandó iratok közül a vasúti építmények építésügyi hatósági engedélyezési eljárásainak részletes szabályairól szóló 289/2012. (X. 11.) Korm. rendeletből. Ezért a törvényjavaslat alapján a termőföld más célú hasznosításával járó engedélyezési eljárást – a jelenleg hatályos rendelkezéseken túlmenően – nem kell felfüggeszteni azon közlekedésfejlesztési projekteknél sem, amelyek nemzetgazdasági szempontból kiemeltté nyilvánítottak.

52. §

A rendelkezés a vasúti személyszállítási szolgáltatásra a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló 2021. április 29-i (EU) 2021/782 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU) 2021/782 rendelet] hatálybalépése miatt az Sztv.-ben szükséges jogharmonizációs célú módosítást biztosítja.

53. §

Új fogalmak bevezetése:

A személyhez kötött utazási jogosultság esetében a meghatározás pontosítása a névre szóló és az igazolványszámmal személyhez kötött menetjegyek és bérletek esetére vonatkozó szabályok egységes kezelése miatt indokolt. A pontosítás a vármegyebérletek és az országbérletek bevezetéséhez is szükséges. A törvény bevezeti a közlekedési elektronikus azonosító fogalmát is.

Kártya helyett elektronikus azonosítót vezet be a törvényjavaslat, ami lehetővé teszi, hogy a közlekedési elektronikus azonosító egy megfelelő mobiltelefonos alkalmazáson jelenjen meg, de ezt elektronikus kártya is tudja biztosítani. Változik továbbá az is, hogy nem elektronikus adathordozóra (kártyára) írunk, vagy azon tárolunk információt, hanem az elektronikus azonosítóhoz rendelve tesszük ugyanezt. A közlekedési elektronikus azonosító esetében a cél az elektronikus jegyrendszerek működését meghatározó jogszabályi környezet korszerűsítése, a technológia állásának megfelelő, a felhasználók elvárásaihoz, valamint a Kormányzati stratégiához illeszkedő megoldás bevezetésének támogatása. Jelenleg a közösségi közlekedésben az utazási jogosultság igazolásához, valamint az egyes kedvezmények ellenőrzése közlekedési kártyával történhet. Ez közhiteles NEK kártya vagy az eSzemélyi lehet. Javasolt, hogy a közlekedési kedvezmények kontrollja, kiadása és felhasználása továbbra is közhiteles azonosítással (megszemélyesítéssel) kerüljön biztosításra egy közhiteles közlekedési elektronikus azonosító (eID) alkalmazásával. Ezzel biztosítható, hogy a kártya alapú megoldások mellett a mobiltelefon alapú megoldások is bevezethetők legyenek.

54. §

A rendelkezések egyrészt az országos közlekedésszervező jogszabályi kivezetéséhez kapcsolódó pontosításokat tartalmaznak, másrészt meghatározzák az országos közlekedésszervező létrehozása nélkül is ellátandó szakmai háttértámogató feladatokat a KTI Nonprofit Kft. számára.

55. §

A közlekedési elektronikus azonosító kibocsátására és üzemeltetésére vonatkozó szabályok.

56. §

Az (1) bekezdésben kiegészítésre kerül az adatkezelés célját meghatározó rendelkezés a menetdíjat meg nem fizető vagy az utazási feltételeket egyéb módon megszegő utassal szemben kiszabott pótdíj és menetdíj érvényesítésére irányuló adatkezelési céllal. Egyúttal törlésre kerül a bekezdésben megjelölt szolgáltatók megbízottjára történő utalás, figyelemmel arra, hogy a megbízott által végzett adatkezelés jogszerűségének biztosítása elsősorban a szolgáltató feladata.

A (2) bekezdésben a korábban bevezetett elektronikus azonosítóval kapcsolatos pontosítás történik meg.

A (3) bekezdésben pontosításra kerül a szolgáltató polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából történő adatkérésének célja, így a rendelkezés kiegészül a menetdíjat meg nem fizető vagy az utazási feltételeket egyéb módon megszegő utassal szemben kiszabott pótdíj és menetdíj érvényesítésére irányuló adatkezelési céllal.

57. §

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény 8. §-ában foglalt rendelkezések módosítása a kamerafelvételek tárolásának időtartamára vonatkozó új rendelkezéseket állapít meg a kamerafelvétel törvényben meghatározott esetekben történő felhasználása, valamint a kamerafelvétel rendelkezésre bocsátására irányuló kérelem beérkezése esetére. A személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény továbbra is főszabályként írja elő azt, hogy a kamerafelvételt a rögzítést követő 16. napon törölni kell. Amennyiben azonban a kamerafelvétel felhasználása a törvényben foglalt esetekben a szolgáltató által indított vizsgálat keretében szükséges, úgy a kamerafelvétel e vizsgálat végéig megőrizhető. Abban az esetben, ha a kamerafelvétel rendelkezésre bocsátására bíróság vagy hatóság megkeresést küld, úgy a szolgáltató köteles a kamerafelvételt haladéktalanul a megkereső részére továbbítani, majd a továbbítást követő 90. napon törölni, kivéve, ha annak a szolgáltató által megindított vizsgálatban történő felhasználására továbbra is szükség van, vagy ha az érintett olyan kérelmet terjesztett elő, amelyben kérte, hogy a szolgáltató a kamerafelvételt ne törölje. Abban az esetben, ha a szolgáltató a vizsgálata eredményeként bírósági vagy hatósági eljárást kezdeményezett, úgy a kamerafelvételt a bírósági vagy hatósági eljárást lezáró határozat jogerőre emelkedéséről vagy véglegessé válásáról történő értesítés kézhezvételét követő 16. napon szükséges törölni.

Testkamerán keresztül felvétel a járművet érintő baleset, illetve káreset bekövetkezése esetén – a baleset, illetve káreset körülményeinek rögzítése érdekében – a járművet érintő balesettel, illetve kárettel közvetlenül érintett területen is készíthető, ugyanakkor e tekintetben is szükségszerűen alkalmazni kell a törvényben foglalt garanciális elemeket. Emellett a testkamera be- és kikapcsolásának lehetősége e helyzetben is adott.

58. §

A törvényjavaslat a szolgáltató egyértelmű kötelezettségévé teszi a felvétel továbbítására vonatkozó kötelezettségét, amennyiben a rendelkezésben megjelölt szervek részéről megkeresés érkezik a felvétel rendelkezésre bocsátása iránt.

59. §

A személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló 176/2015. (VII. 7.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Taxirendelet) meghatározott, a diszpécsterszolgálat kötelező adatkezelésre vonatkozó rendelkezések (adat kötelező rögzítése, megőrzése és átadása az „arra jogosultaknak”) nem felelnek meg a GDPR és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseinek, utóbbi csak törvényben teszi lehetővé a kötelező adatkezelés előírását. A módosítás célja, hogy a meglévő adatkezelési rendelkezéseket hozzáigazítsa az Infotv. és a GDPR előírásaihoz.

60. §

Az Sztv. 17. § (1) bekezdésében felsorolt jogszabályok, szabályzatok megsértése esetén a hatékony hatósági fellépés érdekében szükséges meghatározni a Vasúti Igazgatási Szerv által alkalmazható jogkövetkezményeket.

61. §

Jogharmonizációs célú módosítás.

62. §

Jogharmonizációs célú módosítás.

63. §

A szabályozás célja, hogy a meglévő telephelyi állomány továbbra is a közszolgáltatások hatékony és szakszerű lebonyolítása céljából hasznosuljon.

64. §

A rendelkezés az országos közlekedésszervező jogszabályi kivezetéséhez kapcsolódó pontosítást tartalmaz az egyes közlekedési tárgyú törvények veszélyhelyzet ideje alatti eltérő alkalmazásáról szóló 574/2022. (XII. 23.) Korm. rendelettel összhangban.

65. §

A közlekedési elektronikus azonosító fogalmának bevezetésével kapcsolatos szövegpontosítás.

66. §

A módosítás azért szükséges, mert a gyermekek, tanulók, ellátottak csoportját kísérő felnőttek a csoport szerves részei, azonban részükre a jogszabályban biztosított kedvezményről nem adható ki számla gazdálkodó szervezet (tankerületi központ) nevére; amennyiben a kísérő részére külön kerül kiállításra számla, nem bizonyítható, hogy a kísérő a csoporthoz tartozott. A javasolt módosítás ezt a helyzetet orvosolja.

67. §

Az országos közlekedésszervező jogszabályi kivezetésével egyidejűleg szükséges rendelkezni az országos, elővárosi, regionális és helyi személyszállítási közszolgáltatásokban működő, illetve kialakításra kerülő elektronikus jegyrendszer, utastájékoztatói rendszer, valamint elektronikus forgalomtervező és irányítási rendszerek országos átjárhatóságát, az egységes működési tartalmának biztosítását, valamint a személyszállítási közszolgáltatások megrendelését támogató funkciókat biztosító Központi Rendszer működtetési feladatainak felelőségéről. A szakasz rögzíti, hogy a működtetőt kormányrendelettel kell kijelölni, valamint hogy a feladat ellátására a miniszterrel közszolgáltatási szerződést köthet.

68. §

A rendelkezések az (EU) 2021/782 rendelet hatálybalépése miatt az Sztv.-ben szükséges jogharmonizációs célú módosítást biztosítják.

69. §

Felhatalmazó rendelkezések pontosítása, továbbá a jogharmonizációs záradék kiegészítése.

70. §

Szövegcsere módosítás.

71. §

Hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz egyrészt a végső menedékes helyi személyszállítási közszolgáltató kijelölésének megszüntetésével, másrészt az országos közlekedésszervező jogszabályi kivezetésével összefüggésben.

72. §

Felhatalmazó rendelkezés az országos közúton, valamint az országos vasúti pályahálózaton és a térségi, elővárosi vasúti pályahálózaton végzett építési tevékenységekhez kapcsolódó hulladékképződés megelőzésére vonatkozó részletszabályok megalkotása kapcsán, figyelemmel arra, hogy a hulladékról szóló törvény hatálya kiterjed a hulladékképződés megelőzését szolgáló tevékenységekre, valamint a 8. címében megadja a hulladékképződés megelőzésének minimumkövetelményeit.

73–77. §

A módosítás nyomán átültetésre kerülnek az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás szempontjából releváns meghatározások, e körben az EETS-szolgáltatás és a Magyarországon jelenleg működő útdíjfizetési rendszer rendszerkapcsolatait meghatározó követelményekre vonatkozó fogalmak kerülnek meghatározásra. A fogalom meghatározások rendezik az EETS szolgáltatóknak az útdíjszedési rendszeren belüli integrációjával kapcsolatos alapvető összefüggéseket. Az Útdíjtv. módosításai megfelelnek az útdíjszedő által közzétett területi nyilatkozat fogalomrendszerének. A fentiekén túl a módosítás kibővíti a 2013. évi LXVII. törvény értelmező rendelkezéseinek körét az útdíjból származó bevétel fogalmával. Az útdíjnak az útdíjszedési, egyetemes útdíjszolgáltatói, útdíjellenőrzési, útdíjellenőrzés támogatói rendszer működtetésével és fenntartásával kapcsolatban felmerülő indokolt költségekkel csökkentett része számolandó el az állam más fejezetbe nem sorolható közvetlen költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai fejezet javára.

A jármű üzemeltetőjét megillető mentesség szabályainak pontosítása.

Mivel a törvény az útdíjból származó bevétel fogalmának meghatározásakor rögzíti, hogy az útdíjszedési, egyetemes útdíjszolgáltatói, valamint az útdíjellenőrzés-támogatói rendszer működtetése és fenntartása, valamint az azokhoz kapcsolódó – különösen műszaki szakmai, pénzügyi, számviteli és jogi – tevékenységek pénzügyi fedezetének biztosítása az útdíjbevételek központi költségvetés részére történő befizetésének folyamatába ágyazottan valósul meg, az útdíjból származó bevétel felhasználásának törvényi céljait akként kell módosítani, hogy az említett célok közül csupán az útdíjszedőn kívüli szervezetek által végzett díjellenőrzés fedezetének biztosítása marad a feladatok között.

Az EETS jogharmonizációval összefüggésben kiegészítésre kerül a felügyeleti szervre vonatkozó nyilvántartási kötelezettség tartalma: a felügyeleti szervnek az általa vezetett elektronikus nyilvántartásban rögzítenie kell az EETS-szolgáltatásba bevont magyarországi útdíjköteles elemi útszakaszok összességét, azaz az EETS-területet, illetve a felügyeleti szerv kapcsolattartási adatainak közzététele is kötelezővé válik.

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés 17. pontjára tekintettel az eddig a közlekedésért felelős miniszter felelőségébe tartozó útdíjakkal összefüggő feladatok egy része az útdíjfizetési-szolgáltatásért felelős miniszter felelőségébe került, ennek megfelelően szükséges ezeknek a feladatoknak az ágazati jogszabályokban történő átsorolása.

78. §

Szövegpontosító rendelkezés.

79. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

80. §

A tevékenység bejelentése nem eredményez kérelemre indult eljárást, így igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének előírása ellentétes az illetékről szóló törvény rendelkezéseivel. Szükséges a dereguláció.

81. §

Hatályba nem lépő rendelkezés.

82. §

A rendelkezések az (EU) 2021/782 rendelet hatálybalépése miatt az akadálymentességi törvényben szükséges jogharmonizációs célú módosítást biztosítják.

83. §

A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) és az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) fogalomhasználatai közötti összhang megteremtése. Az E-ügyintézési tv. esetén a korábban tervezettekkel ellentétben az „automatikus döntéshozatal” helyett nem került bevezetésre az „automatizált döntéshozatal” fogalma. Tekintettel arra, hogy az E-ügyintézési tv. vonatkozó fogalomhasználata változatlan marad, ezért a Kknyt. június végén hatálybalépő módosítását is törölni szükséges.

84. §

Hatályba léptető rendelkezések.

85. §

Jogharmonizációs záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
az innovációs és tudományos eredmények gazdasági hasznosításának elősegítése érdekében szükséges
egyes törvények módosításáról szóló 2023. évi XLI. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A család- és kultúrpolitika jövőképeségéhez robosztus, hazai hozzáadott értéket termelő társadalomgazdasági ökoszisztéma szükséges. Ennek keretében stratégiai cél a hazai vállalatok által előállított hozzáadott érték arányának növelése, amelynek egyik kiemelt eszköze a hazai innovációs ökoszisztéma szereplői által létrehozott gazdasági, társadalmi és intellektuális hatás erősítése az egyetemek és kutatóintézetek, valamint a gazdaság összekapcsolásán keresztül.

2018 után megkezdődött az egyetemek és a gazdaság összekapcsolása és ennek részeként a tudomány- és innovációpolitika megújítása. A megindított folyamatnak – különösen az egyetemek modellváltásának köszönhetően – már látszanak az első eredményei.

2014 óta 73%-kal nőtt a termékinnovációt bevezető kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: KKV-k) aránya (20,8%-ra), azonban ez az arány még elmarad az európai uniós átlagtól (28,4%).

A minőségi (Q1-es) publikációk száma a felsőoktatási intézményekben 78%-kal emelkedett 2018 és 2022 között.

A kutatás-fejlesztés (K+F) területén dolgozók száma 2021-re (2010-hez viszonyítva) több mint kétszeresére emelkedett, ami a 2. legnagyobb növekedési ütem az Európai Unióban (Lengyelország után).

Az innovációs ökoszisztéma eredményességének részletes helyzetelemzése alapján a Kormány meghatározta azt a Neumann János Program névre keresztelt, 9 intézkedéscsoportból (és összesen 16 intézkedésből) álló komplex

intézkedéscsomagot, amely hozzásegíti Magyarországot a fenti célok eléréséhez. A 9 intézkedés az alábbiakban foglalható röviden össze:

1. Nemzetközi pályára állítjuk a magyar kutatásokat.
2. Piacra segítjük a kiváló innovációs ötleteket.
3. Fókuszáljuk az innovációs befektetéseinket – fókuszban az egészséges élet, a zöld átállás, a digitális átállás és a biztonság.
4. Kiszámítható életpályát biztosítunk a magyar kutatók számára.
5. Kedvezményt biztosítunk a magyar vállalkozások és feltalálók számára a szabadalmi eljárásokban.
6. A szabadalom doktorit ér: ösztönözzük az innovációs tevékenységeket a tudományos előremenetelben és a doktori képzésbe lépést.
7. Elősegítjük a kutatási eredmények hasznosítására létrejött vállalkozások forrásbevonását.
8. Létrehozunk az egyetemek és a gazdaság együttműködési tereit, a Tudományos és Innovációs Parkokat.
9. Magyar innovációk az egész Kárpát-medencében.

A törvénycsomag részeként az ELKH kezdeményezésére a kutatóintézet-hálózat 2023. szeptember 1-jétől Magyar Kutatói Hálózat néven folytatja munkáját. Az átnevezés célja, hogy úgy a hazai, mint a nemzetközi kutatás-fejlesztési és innovációs ökoszisztéma tagjai körében a név alapján könnyen és egyértelműen beazonosítható legyen a független magyarországi kutatói hálózat. A Magyar Kutatói Hálózat, angolul Hungarian Research Network név támogatja a magyar kutatói eredmények hatékony kommunikációját, és ezáltal hozzájárul a kutatói hálózat és egyben Magyarország ismertségének és elismertségének növeléséhez a nemzetközi szinten.

A Kormány kiemelt prioritása múltunk, nemzeti örökségünk védelme, a kulturális értékmegőrzés támogatása, amely hangsúlyosan a Kulturális és Innovációs Minisztérium elnevezésében is tükröződik. A névváltozás célja, hogy az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő mint a Kulturális és Innovációs Minisztérium háttérintézménye új elnevezésével hűen tükrözze az előttünk álló időszak kiemelt feladatait.

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (a továbbiakban: Elismerési törvény) módosítása lehetővé teszi az idegenrendészeti és az elismerési eljárás párhuzamos elindításának lehetőségét kiemelt foglalkoztató által betervezett kérelmek esetében.

A módosítás révén számottevően csökken a szakképzett munkaerővel kapcsolatos adminisztratív eljárások időtartama.

Az Ukrajnában folyó háború miatt a Magyarországra menekülők esetében szükségessé vált az Elismerési törvény olyan módosítása, amely a magyar nyelvet nem beszélő pedagógusok számára teszi lehetővé az olyan nyelvű oktatásba való bekapcsolódást, amelyet a pedagógus maga is beszél, amely nyelven hivatása gyakorlására felkészült.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) módosításával a fogyatékos hallgató részére a támogatási idő megnövelésével egyidejűleg az adott ösztöndíjhoz kapcsolódó oklevélszerzési határidő is meghosszabbodik. A törvény módosítása révén megerősödnek a tanárképző központok, a pedagógusképzésbe még inkább bekapcsolódhatnak a köznevelésben dolgozó szakemberek. A módosítás lehetővé teszi továbbá, hogy azon kivételes tehetségű hallgatók, akik teljesítik ennek alkalmassági feltételeit, az alapképzést követően a mesterképzésükkel párhuzamosan rögtön doktori fokozatszerzésre jelentkezzenek.

Az Nftv. módosításait továbbá deregulációs célok teszik szükségessé.

Az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvény módosítása megteremti annak lehetőségét, hogy az Oktatási Hivatal a tanulók, hallgatók jogviszonyai alapján megállapítsa az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása céljából ezen jogviszonyok időtartamát, illetve megteremti annak lehetőségét, hogy az Nftv. módosításával párhuzamosan az ápolási díjra, a gyermekek otthongondozási díjára és a gyermeknevelési támogatásra vonatkozó adatokat az Oktatási Hivatal kezelje.

A Széchenyi István Egyetemért Alapítványról, a Széchenyi István Egyetemért Alapítvány és a Széchenyi István Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: 2020. XXXVIII. törvény) módosítása a Széchenyi István Egyetem kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységéhez kapcsolódó fejlesztéseket szolgálja, tekintettel arra, hogy a győri Széchenyi István Egyetem helyzetéből adódóan mindig is élen jár a tudományos és technológiai fejlesztésekben az iparral közösen.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény, valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény szerint állami vagyon tulajdonjogát átruházni csak törvényben meghatározott feltételekkel és esetekben, főszabály szerint csak törvény rendelkezése alapján lehet.

A Magyar Kultúráért Alapítvány létrehozásáról, valamint a Magyar Kultúráért Alapítvány és a Petőfi Irodalmi Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság részére történő vagyonjuttatásról szóló 2021. évi XVI. törvény (a továbbiakban: MKA törvény) módosítása megteremti a szükséges jogszabályi feltételeket a Forum Hungaricum Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság Magyar Kultúráért Alapítvány részére történő ingyenes tulajdonba adásához.

Az egyes felsőoktatással, szakképzéssel és felnőttképzéssel összefüggő törvények módosításáról szóló 2022. évi LIX. törvény módosítására a ZalaZONE Ipari Park Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: ZalaZONE Zrt.) állami tulajdonba vétele napjának pontosítása érdekében kerül sor.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A törvényjavaslat az általános indokolásban kifejtettekre tekintettel módosítja a Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény névváltoztatáshoz szükséges rendelkezéseit.

3. §

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) módosítása differenciált díjkezdményre tesz javaslatot: míg generálisan a szabadalmi bejelentési és fenntartási díjak nem kerülnek csökkentésre, addig 4 kiemelt célcsoport esetében [1. magánszemélyek (egyéni feltalálók), 2. KKV-k, 3. egyetemek, 4. kutatóintézetek] 75 százalékos díjcsökkentést eredményez a módosítás. Emellett a javaslat 15 százalékos díjcsökkentést tartalmaz az elektronikus bejelentések esetében, amelynek célja, hogy az iparjogvédelmi ügyintézés minél nagyobb arányban elektronikus útra tereljük (jelenleg ez az arány 73 százalék).

4. §

Figyelemmel arra, hogy az Szt. 23. § (1) bekezdése értelmében a szabadalmi oltalom első 3 évére nem kell fenntartási díjat fizetni, indokolt a 115/P. § (1) bekezdésének módosítása.

5. §

Az Szt. módosításához kapcsolódó átmeneti rendelkezések.

6. §

Felhatalmazó rendelkezés.

7. §

Az Szt. kiegészítése olyan tartalmú rendelkezésekkel, amelyek szerint a for profit vállalkozások (KKV-k) esetében a díjkezdmény az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül.

8. §

Az Szt. módosításához kapcsolódó hatályon kívül helyező rendelkezések.

9. §

A törvényjavaslat biztosítja, hogy a köztársasági elnök által a megbízatásának időtartama alatt alapított, az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény szerinti közcélú tevékenység végzése céljára létrehozott alapítvány a törvény erejénél fogva közhasznú jogállásúnak minősüljön – tekintettel arra, hogy egy ilyen alapítvány a magyar társadalmat átfogóan érintő

ügyeket karol fel –, valamint rendelkezik arról, hogy az alapítvány e céljainak megvalósítása érdekében nyilvánosan meghirdetett, különösen a fiatal tehetségek gondozását, felfedezését célzó ösztöndíj- és támogatási program keretében, a pályázati feltételeknek megfelelő juttatás mentes a személyi jövedelemadó alól.

10. §

Az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat elnevezésének Magyar Kutatási Hálózatra történő módosítására irányuló jogtechnikai módosítás.

Az ELKH által kezdeményezett névmódosítás célja, hogy mind a hazai, mind a nemzetközi kutatás-fejlesztési és innovációs ökoszisztéma tagjai körében a név alapján könnyen és egyértelműen beazonosítható legyen a független magyarországi kutatási hálózat. A Magyar Kutatási Hálózat, angolul Hungarian Research Network (HUN-REN) név támogatja a magyar kutatási eredmények hatékony kommunikációját, és ezáltal hozzájárul a kutatási hálózat és egyben Magyarország ismertségének és elismertségének növeléséhez a nemzetközi szinten.

11–15. §

A formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Fmtv.) módosítása a formatervezési mintaoltalmak megadásának felgyorsítását célozza. A formatervezésiminta-oltalmi bejelentési eljárás egyszerűsítése, valamint a bejelentések átfutási idejének csökkentése érdekében a javaslat – az európai országok túlnyomó többsége jogi szabályozásának, valamint az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) közösségi formatervezésiminta-oltalmi bejelentésekkel kapcsolatos gyakorlatának megfelelően – megszünteti a hivatalból végzett kutatást a minta újdonsága és egyéni jellege vonatkozásában, és csak az abszolút kizáró okok szűk körének vizsgálatára szorítkozik azzal, hogy opcionálisan meghagyja az újdonságkutatás lehetőségét „oltalmazhatósági vélemény” formájában az ügyfelek kérése alapján. Bármilyen ütköző jog esetén megsemmisítési eljárás keretében lehet kérni a hatóságtól a kizáró okok – többek között az újdonság és az egyéni jelleg – vizsgálatát.

16. §

Az Fmtv. módosításához szükséges átmeneti rendelkezések.

17. §

Az Fmtv. módosításához szükséges szövegcsere módosítások.

18. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

19. §

A módosítás révén lehetővé válik, hogy a Kormány rendeletében foglaltaknak megfelelően számottevően csökken a szakképzett munkaerővel kapcsolatos adminisztratív eljárások időtartama.

20. §

A módosítás révén párhuzamosan is kezdeményezhető az elismerési eljárás és a munkavállalási célú tartózkodási engedély iránti eljárás.

21. §

A módosítás célja a külföldi tudományos fokozat honosítására vonatkozó szabályok egyértelműsítése.

22. §

Az Ukrajnában folyó háború miatt a Magyarországra menekülők esetében szükségessé vált az Elismerési törvény olyan módosítása, amely a magyar nyelvet nem beszélő pedagógusok számára teszi lehetővé az olyan nyelvű oktatásba való bekapcsolódást, amelyet a pedagógus maga is beszél, amely nyelven hivatása gyakorlására felkészült.

23. §

A módosítás révén lehetővé válik, hogy a Kormány rendeletében foglaltaknak megfelelően számottevően csökken a szakképzett munkaerővel kapcsolatos adminisztratív eljárások időtartama.

24. §

Szövegpontosító rendelkezések.

25. §

A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: KKV. tv) módosítása a tőkévé konvertálható kölcsön típusú finanszírozási forma jogi lehetőségét teremti meg. Ez az induló vállalkozások finanszírozásának speciális jogi eszköze, amely az eredményesen működő innovációs ökoszisztémákban (pl. Egyesült Államok, Egyesült Királyság, Észtország) évtizedek óta elérhető és széles körben alkalmazott.

A tőkévé konvertálható kölcsön üzletrésszé konvertálható, jellemzően rövid lejáratú tagi kölcsön. Szerződésben rögzített feltételek bekövetkezése esetén a tőkévé konvertálható kölcsön üzletrésszé válik. Egészen addig, amíg a kölcsönből üzletrész nem lesz, a tőkévé konvertálható kölcsön úgy viselkedik, mint egy hitel, vagyis kamatot is kell rá fizetni és lejáráttal rendelkezik.

26–27. §

A törvényjavaslat biztosítja, hogy a köztársasági elnök által a megbízásának időtartama alatt alapított, az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény szerinti közcélú tevékenység végzése céljára létrehozott alapítvány a törvény erejénél fogva közhasznú jogállásúnak minősüljön – tekintettel arra, hogy egy ilyen alapítvány a magyar társadalmat átfogóan érintő ügyeket karol fel –, valamint rendelkezik arról, hogy az alapítvány e céljainak megvalósítása érdekében nyilvánosan meghirdetett, különösen a fiatal tehetségek gondozását, felfedezését célzó ösztöndíj- és támogatási program keretében, a pályázati feltételeknek megfelelő juttatás mentes a személyi jövedelemadó alól.

28. §

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény szövegpontosító rendelkezése a normavilágosság elősegítése érdekében.

29. §

A rendelkezés a doktori képzésnél lehetőséget teremt arra, hogy a doktori szabályzatban a minimum tanóraszámotól eltérni lehessen, illetve annak formáját szabadon határozhatja meg, azzal, hogy szigorúbb követelményt nem határozhat meg. Ez azt a célt szolgálja, hogy doktori hallgatóknak lehetősége legyen az innovációs tudásukat az iparban kamatoztatni.

A duális képzés a teljes idejű képzéstől eltérő munkarendben is megszervezhetővé válik.

30. §

Az Nftv. módosítása lehetővé teszi, hogy a megjelenő tudományos vagy művészeti közleményeken túl az oktatói és a kutatói munkakörben történő alkalmazás során a tudományos kutatás és annak társadalmi-gazdasági hasznosulása, így különösen annak innovációs jellege is kötelezően értékelésre kerüljön.

31. §

A felsőoktatási felvételi eljárásban 2024-től jelentősen nő a felsőoktatási intézmények szerepe, döntési lehetősége, így olyan felvételi vizsgát is szervezhetnek, amellyel a jelentkezőnek a képzésre való általános alkalmasságáról dönthetnek.

A módosítás lehetővé teszi, hogy azon kivételes tehetségű hallgatók, akik teljesítik ennek alkalmassági feltételeit, alapképzést követően a mesterképzésükkel párhuzamosan rögtön doktori fokozatszerzésre jelentkezzenek.

32. §

A felsőoktatási felvételi eljárás során kibővülő döntési lehetőségek miatt indokolt, hogy ha a besorolási döntés elleni perben a jelentkező a felsőoktatási intézmény által megállapított pontokat vitatja, akkor perbe kell hívnia a döntést hozó felsőoktatási intézményt is.

33. §

A fogyatékossgal élő hallgató részére a támogatási idő megnövelését már jelenleg is lehetővé teszi az Nftv. 47. § (4) bekezdése. Ez azonban nem jár együtt jelenleg az adott ösztöndíjhoz kapcsolódó oklevélszerzési határidő meghosszabbításával, a módosítás ennek a lehetőségét teremti meg.

34. §

A korábban megváltozott magyar állami ösztöndíjas konstrukció szerint elsődlegesen hazaimunkaviszony-fenntartási kötelezettsége keletkezik az olyan magyar állami ösztöndíjas hallgatónak, aki nem szerzett oklevelet az oklevélszerzési határidőig, a magyar állami ösztöndíj visszafizetésének kötelezettsége azonban csak akkor keletkezik, ha ezt a hazai munkaviszony-fenntartási kötelezettséget nem vagy csak részben teljesíti.

Az ilyen hallgatók döntő többsége fenntart hazai munkaviszonyt, így nem is keletkezik visszafizetési kötelezettségük, vagy az csak a visszafizetési összeg a teljesítés arányában csökkentett összegben keletkezik. Ezen esetekhez kapcsolódóan a javaslat tízezer forintos legalacsonyabb összeghatárt állapít meg a részletfizetésre, figyelemmel az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló törvény azon rendelkezésére is, amely szerint az adóhatóságot a behajtás végett csak akkor lehet megkeresni, ha a tartozás összege eléri, vagy meghaladja a tízezer forintot, így a tízezer forint alatti állami ösztöndíjtartozások nem lennének behajthatók.

35. §

A fogyatékossgal élő hallgatók részére biztosítani szükséges a Nftv. 49. § (8) bekezdése szerinti kedvezményeket az idegen nyelvi követelmények, valamint a doktori képzés vonatkozásában is.

36. §

Az Nftv. módosításával az ösztöndíjprogramokban működtetett egészségügyi szűrésekhez kapcsolódó adatkezelési szabályozás rendezésére továbbá az adatkezelésre vonatkozó szabályok pontosítására kerül sor.

37. §

A tanárképzés megerősítése érdekében szükséges a tanárképző központok megerősítése is, ezek átalakíthatók pedagógusképző központtá abból a célból, hogy a pedagógusképzésbe még inkább bekapcsolódhassanak a köznevelésben dolgozó szakemberek.

38. §

A Budapest Kortárs Tánc Főiskola szenátusa döntött arról, hogy a felsőoktatási intézmény Budapest Cirkuszművészeti és Kortárs Tánc Főiskola néven működik tovább, a szükséges hatósági eljárást a felsőoktatási intézmény lefolytatta, a névváltozást bejelentette, így indokolt erről az Nftv.-ben rendelkezni, valamint az Nftv. 1. mellékletében módosítani a felsőoktatási intézmény nevét.

39. §

A modellváltáshoz kapcsolódó számviteli kérdések pontosítása vált szükségessé.

40. §

Átmeneti rendelkezés.

Bizonyos, az Országos Kórházi Főigazgatóság fenntartásában működő egészségügyi szolgáltató költségvetési szervek fenntartóváltása kapcsán részletszabályok alkotása szükséges a további hatékony feladatellátás érdekében. A költségvetési szervként megszűnő, beolvadó egészségügyi szolgáltató fenntartója egy közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány által fenntartott közhasznú felsőoktatási intézmény lesz.

41. §

Szövegcsérés, jogtechnikai módosítások.

42. §

Hatályvesztő rendelkezések.

43. §

A javaslat a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: a KFltv.) módosításával megteremti a külföldi felsőoktatási intézmények támogathatóságát. Stratégiai célunk a kárpát-medencei, magyar nyelvű felsőoktatás fejlesztése – úgy oktatási, mint kutatási és innovációs tevékenységek területén. A módosítás javaslatot tesz a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap felhasználási területének belföldről Kárpát-medencére történő kiterjesztésére.

44. §

A KFltv. kiegészítésével a Magyar Formatervezési Tanács feladatait a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: SZTNH) helyett a Kormány által rendeletben kijelölt szerv fogja ellátni – vagyis a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (a továbbiakban: NKFIH), illetve a Nemzeti Innovációs Ügynökség (a továbbiakban: NIÜ) – tekintettel arra, hogy a dizájn ügyekhez kapcsolódó népszerűsítési feladat szervesen kapcsolódik a NIÜ-ben létrehozásra kerülő innovációs ügynökségi feladatokhoz.

45. §

A javaslat alapján az újonnan létrehozásra kerülő Kutatási Kiválósági Tanács (KKT) válik a jövőben a kiválósági kutatási támogatási programok elsőszámú szereplőjévé. A KKT testületi (nem jogi személy) formában felel a kiválósági kutatási pályázatok előkészítéséért, valamint a pályázati döntés előkészítésért. A KKT tagjait konszenzussal jelöli az MTA elnöke, az ELKH (2023.09.01-től MKH) elnöke, valamint a tudománypolitika koordinációjáért felelős miniszter. A KKT működési költségeit, valamint az általa meghirdetett pályázati kiírások fedezetét önálló fejezeti kezelésű előirányzat biztosítja.

46–52. §

Az innovációs eredmények további erősítése érdekében szükséges, hogy az NKFIH-t mint finanszírozó hivatalt – a nemzetközi jógyakorlatokhoz igazodva – egy szolgáltató ügynökség egészítse ki. A NIÜ létrehozásának célja, hogy a hazai innovációs ökoszisztémában létrejőjön egy olyan meghatározó jelentőségű, katalizáló szerepet betöltő, az innovációs ökoszisztéma szereplőit aktívan megszólító és folyamatosan bevonó, az innovatív ötleteket azok megszületésétől a piaci hasznosításig végigkísérni és támogatni képes, rugalmas szervezet, amely az innováció- és tudománypolitika területén felhasznált források gazdasági és társadalmi hasznosítása biztosításának elsőszámú letéteményese lehet.

53–54. §

A hatályos szabályozás alapján jelenleg két lehetőség nyílik arra, hogy a kérelmező az SZTNH közreműködését kérje annak a kérdésnek a megválaszolásában, hogy egy adott – megvalósított vagy megvalósítandó – tevékenység kutatás-fejlesztési tevékenységek tekinthető-e. Egyrészt a projektminősítési eljárás során hatósági eljárás keretében, másrészt szakértőként lehet megkeresni az SZTNH-t. A javaslat – a hatékonyabb munkavégzés és párhuzamosságok felszámolása érdekében – megszünteti a hatósági eljárást és a szakértői eljárást teszi általánossá, a szakvélemény kiállításával kapcsolatos feladat-és hatásköröket pedig a Kormány által kijelölt szervhez telepíti át. A kormány által kijelölt szerv – amennyiben a szükséges különleges szakismerettel nem rendelkezik – megfelelő szakértelemmel bíró harmadik személy, így különösen az SZTNH közreműködését is igénybe veheti a feladatellátás során.

55–57. §

Az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (2023. szeptember 1-jétől Magyar Kutatási Hálózat, a továbbiakban: ELKH (2023.09.01-től MKH) Irányító Testülete hatékonyságának növelése érdekében az Irányító Testület tagjainak számát a javaslat 9 főre csökkenti. Az Irányító Testület 8 (új) tagjára a tudománypolitika koordinációjáért felelős miniszter és az Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) elnöke – az ELKH (2023.09.01-től MKH) elnöke egyetértésével – közös javaslatot tesznek. Az elnök személyére a tudománypolitika koordinációjáért felelős miniszter és az MTA elnöke továbbra is közösen tesznek javaslatot a miniszterelnök részére. Az új szerkezetű Irányító Testület hozzájárulhat ahhoz is, hogy az ELKH (2023.09.01-től MKH) kutatóközpontjainak és kutatóintézeteinek finanszírozási logikája erőteljesebben eredményfókuszúvá váljon, valamint megerősítésre kerüljön az ELKH (2023.09.01-től MKH) nemzetközi jelenléte.

58. §

A javaslat célja a tanácsadó testületek felállításának Irányító Testületi és elnöki hatáskörbe való delegálása. Az Irányító Testület és az ELKH (2023.09.01-től MKH) elnöke generális felhatalmazást kap arra, hogy a munkájukat segítő testületeket hozhassanak létre, ezzel az Irányító Testület működése gyorsabbá és hatékonyabbá válhat.

59. §

A javaslat rögzíti az elnök, a főtitkár, a főtitkárhelyettes, valamint az Irányító Testület tagjainak megbízási idejével, újraválaszthatóságával kapcsolatos szabályokat, valamint az ELKH (2023.09.01-től MKH) Titkárságán foglalkoztatottak jogviszonyára irányadó rendelkezéseket.

60. §

Felhatalmazó rendelkezések.

61. §

Az ELKH (2023.09.01-től MKH) Irányító Testületi tagok megbízására vonatkozó átmeneti rendelkezések.

62. §

Az SZTNH-nak a kutatás-fejlesztési tevékenység minősítésével kapcsolatos feladatára vonatkozó átmeneti rendelkezések.

63. §

A javaslatban szereplő módosításhoz kapcsolódó szövegcsere módosítások.

64. §

A javaslatban szereplő módosításokhoz szükséges hatályon kívül helyező rendelkezések.

65. §

A rendelkezés célja annak biztosítása, hogy a Budai Palotanegyed helyreállítását és fenntartható fejlesztését célzó beruházások időbeni megvalósíthatóságának ne legyen akadálya esetlegesen az a fővárosi önkormányzat rendeletében megfogalmazott szabály, amely szerint a közút burkolatának megbontásával járó tevékenység nem végezhető a közút burkolatának teljes szélességű helyreállítását követő 5 évig.

Jelenleg a fővárosi helyi közutak kezelésének és üzemeltetésének szakmai szabályairól, továbbá az útépitések, a közterületet érintő közmű-, vasút- és egyéb építések és az útburkolatbontások szabályozásáról szóló 34/2008. (VII. 15.) Budapest Főváros Közgyűlésének önkormányzati rendelete fogalmaz meg a főváros kezelésében lévő közutak tekintetében ilyen burkolatbontási tilalmat.

A munkálatok elvégzésének egyéb feltételeit a közútkezelő a hozzájárulásában megszabhatja, így a közútkezelő érdekei sem sérülnek, azonban a munkálatok elvégzésének kérelmezett időpontját a közút kezelője nem módosíthatja.

66. §

A rendelkezés a) pontja a Dísz tér tekintetében pontosítja a Budai Palotanegyed határvonalát.

A rendelkezés továbbá jogtechnikai módosításokat tartalmaz, tekintettel arra, hogy az egyedi településképi és örökségvédelmi követelmények megállapítása magával hordozza annak szükségszerűségét is, hogy egyedi eljárási szabályok is megállapításra kerüljenek.

A rendelkezés c) pontja a Budapest és az agglomeráció fejlesztésével összefüggő állami feladatokról, valamint egyes fejlesztések megvalósításáról, továbbá egyes törvényeknek a Magyarország filmszakmai támogatási programjáról szóló SA.50768 számú Európai Bizottsági határozattal összefüggő módosításáról szóló 2018. évi XLIX. törvény kiegészítésére tekintettel jogtechnikai pontosítást tartalmaz.

67. §

A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény módosításának célja a doktori képzésben résztvevők foglalkoztatásához kapcsolódó szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban: szocho) kedvezmény bővítése, annak érdekében, hogy a vállalatok minél nagyobb arányban támogassák munkavállalóik doktori képzésben való részvételét. A javaslat értelmében a munkáltatóknak a doktori képzésben résztvevő munkavállalóik után – havi bruttó 500 ezer forintig – nem kell szocho-t fizetniük (egységesen 13% lesz a kedvezmény mértéke).

68–72. §

Az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvény módosítása megteremti annak lehetőségét, hogy az Oktatási Hivatal a tanulók, hallgatók jogviszonyai alapján megállapítsa az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása céljából ezen jogviszonyok időtartamát, illetve megteremti annak lehetőségét, hogy az Nftv. módosításával párhuzamosan az ápolási díjra, a gyermekek otthongondozási díjára és a gyermeknevelési támogatásra vonatkozó adatokat az Oktatási Hivatal kezelje.

A hatályos szabályok szerint magyarországi munkaviszonyt kell fenntartania az állami ösztöndíjasnak, ebbe az időtartamba beszámít a csecsemőgondozási díj, az örökbefogadói díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermekgondozási díj folyósításának időtartama. A módosítás a kedvezményezett időszakokat kibővíti az ápolási díjjal, gyermekek otthongondozási díjával és a gyermeknevelési támogatásával, így ezek folyósításának időtartama is beszámít majd a hazai munkaviszony időtartamába.

A jelenlegi szöveg pontosítása, a tekintetben, hogy egy felsőoktatási intézménybe jelentkező esetében minden, a jelentkezéshez szükséges adat és dokumentáció átadásra kerülhessen, ne csak az adott intézmény adatai és az azzal kapcsolatos dokumentáció.

73–79. §

A Széchenyi István Egyetemért Alapítvány és a Széchenyi István Egyetem részére történő ingatlan vagyonjuttatással kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza.

80. §

A 2020. évi XXXVIII. törvénynek a módosításokkal összefüggő jogtechnikai pontosítására és a sarkalatosági záradékának kiegészítésére kerül sor.

81–83. §

A Színház- és Filmművészetért Alapítvány részére történő ingatlan vagyonjuttatással kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza.

84. §

Színház- és Filmművészetért Alapítványról, a Színház- és Filmművészetért Alapítvány és a Színház- és Filmművészeti Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi LXXII. törvény sarkalatosági záradékának kiegészítésére kerül sor.

85–86. §

A Forum Hungaricum Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság a Magyar Kultúráért Alapítvány tulajdonába kerül ingyenesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel.

Az ingyenes vagyonátadásra vonatkozó megállapodást a Magyar Kultúráért Alapítvánnyal a Kulturális és Innovációs Minisztérium mint tulajdonosi joggyakorló köti meg.

A Magyar Kultúráért Alapítvány jogosult a részére átadott üzletrész értékesítésére, azonban az értékesítésből származó bevételt csak közérdekű céljainak megvalósítására, valamint a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvényben meghatározott közfeladata ellátására használhatja fel.

87. §

Az MKA törvény 1. mellékletének módosítására kerül sor.

88. §

Az MKA törvény sarkalatossági záradékának kiegészítése.

89–93. §

A Szegedi Tudományegyetem által az egészségügyi közfeladat ellátás tekintetében használt ingatlanokkal kapcsolatos vagyonjuttatási rendelkezéseket tartalmazza, melyek az egyes egészségügyi, egészségbiztosítási és gyógyszerészeti tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi XIX. törvény 2023. július 1-jén hatályba lépő rendelkezéseivel összhangban kerültek megállapításra.

A Szegedi Tudományegyetemért Alapítványról, a Szegedi Tudományegyetemért Alapítvány és a Szegedi Tudományegyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2021. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: 2021. évi XXIII. törvény) 3. mellékletében a Szegedi Tudományegyetem vagyonkezelésébe kerülő állami tulajdonú ingatlanokat felsoroló táblázat 3. sorában szereplő Szeged II. kerület 01392/16 helyrajzi számú (kivett közforgalom számára megnyitott magánút) ingatlanból telekalakítással két önálló helyrajzi számú ingatlan (01392/33 és 01392/34 helyrajzi számú) jött létre. Az előbbiekre figyelemmel indokolt a 2021. évi XXIII. törvényben az ingatlanadatokban bekövetkezett változás átvezetése.

94. §

A sarkalatossági záradék pontosítása.

96. §

A ZalaZONE Zrt. állami tulajdonba vétele napjának pontosítását tartalmazza.

97. §

Jogtechnikai pontosítás.

98. §

Hatályba léptető rendelkezés.

99. §

Sarkalatossági záradék.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarokzlony.hu> honlapon érhető el.